

Oversigt over hørte organisationer, myndigheder m.v.

92-gruppen, Aarhus BSS, Advokatrådet, Advokatsamfundet, AirBOSS (Circuit Data), Amnesty, Akademikernes Centralorganisation, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Arbejdsmarkedets Tillægs Pension (ATP), Billy, Bogføring.dk, Bryggeriforeningen, Centralorganisationens Fællesudvalg, CEPOS, Cereda, Concord Danmark, Copenhagen Business School, CSR Forum, Danish Venture Capital and Private Equity Association, Danmarks Nationalbank, Danmarks Restauranter og Cafeer, Danmarks Skibskredit A/S, Danmarks Statistik, Danmarks Tekniske Universitet, Dansk Aktionærforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk Initiativ for Etisk Handel, Dansk Investor Relations Forening – DIRF, Dansk Standard, Dansk Iværksætterforening, Dansk Mode & Textil, Danske Advokater, Danske Forsikringsfunktionærers Landsforening, Danske Maritime, Danske Rederier, Danske Regioner, Datatilsynet, De Samvirkende Købmænd, Den Danske Aktuarforening, Den Danske Dommerforening, Den Danske Finansanalytikerforening, Den Danske Fondsmæglerforening, Det Kooperative Fællesforbund, Det Nationale Netværk af Virksomhedsledere, Det Økonomiske Råds Sekretariat, Dinero, Domstolsstyrelsen, Dynaccount, e-economics, E-Komplet, EG, Eksportkreditfonden, Finans Danmark, Finansforbundet, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, First North, Folkekirkens Nødhjælp, Forbrugerrådet, Foreningen af J.A.K., Pengeinstitutter, Foreningen af Interne revisorer, FSR – Danske Revisorer, Foreningen Danske Revisorer, Forsikring & Pension, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Garantifonden for indskydere og investorer, Grønlands Selvstyre, HK, Ingeniørforeningen i Danmark, Institut for Menneskerettigheder, IT-branchen, IT-Universitetet, Kaunt, KMD, Komiteen for god Selskabsledelse, Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte, Kommunekredit, Kommunernes Landsforening (KL), Kristelig Arbejdsgiverforening, Kristelig Fagbevægelse, Kuratorforeningen, Københavns Universitet, Landbrug og Fødevarer, Landbrugets Rådgivningscenter, Landscentret, Landsdækkende Banker, Landsorganisationen i Danmark, Ledernes Hovedorganisation, Liberale Erhvervs Råd, Lokale Pengeinstitutter, Lønmodtagernes Dyrtidsfond, Mellemfølgelig Samvirke, Meneto, Microsoft Dynamics 365, Microsoft Navision, Odoo, Oracle Finans, OXFAM IBIS, Red Barnet, Rigsadvokaten, økonomi og ledelse, Rigsombuddet på Færøerne, Rigsrevisionen, Roskilde Universitetscenter, Saldi, SAP, SEGES, SIMTEQ, Statsadvokaturen for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet, SMV Danmark, Sproom, Syddansk Universitet, Telekommunikationsindustrien i Danmark, UN Global Compact, Uniconta, Verdens Skove, Virksomhedsforum for Socialt Ansvar, VK Data, Værdipapircentralen, Web Regnskab, WWF, XBRL Danmark, Aalborg Universitet, Aarhus Universitet.

Høring 1

Den 8. december 2021
j. nr. 2021-12887

Erhvervsstyrelsen
Via e-post: betoest@erst.dk
chrhei@erst.dk

Vedr.: Høring vedrørende udkast til forslag til bogføringslov (Bogføringsloven)

Bryggeriforeningen takker for muligheden for at fremsende bemærkninger til det udsendte udkast til forslag til bogføringslov (Bogføringsloven), jf. Erhvervsstyrelsens høringsbrev af 10. november 2021 med tilhørende bilag.

Bryggeriforeningens bemærkninger til ændring af bogføringsloven

Med lovforslaget lægges der op til en markant ændring af bogføringsloven.

I relation til den foreslåede ændring af bødeniveauet lægges der op til en væsentlig forhøjelse af bødernes størrelse. Ved udmåling af bøder foreslås det i udkastet, at der tages hensyn til virksomhedens omsætning, overtrædelsens grovhed og varighed, samt om der er tale om gentagne overtrædelser.

Bryggeriforeningen er enig i, at sanktioner for overtrædelser af lovgivning naturligvis skal have en afskrækkende og præventiv effekt. I den forbindelse er det derfor også fornuftigt at lade hensyn til overtrædelsens grovhed og varighed, samt om der er tale om gentagne overtrædelser, indgå i udmålingen af bøder. Derimod er Bryggeriforeningen ikke enig i, at der skal tages hensyn til virksomhedens omsætning. Hvis virksomhedens omsætning indgår i udmålingen, kan det få store økonomiske konsekvenser og i værste fald fjerne virksomhedens eksistensgrundlag. Det er absolut ikke givet, at en virksomheds omsætning er afspejlet i indtjeningen og dermed er omsætningen heller ikke udtryk for betalingsevne.

Bryggeriforeningen anbefaler, at kriteriet om at lade omsætning indgå ved udmåling af bøde fjernes fra lovforslaget, så der ved udmåling af bødestørrelse udelukkende lægges vægt på om overtrædelsen er forsætlig, grov og gentagen, og i øvrigt om varigheden af lovovertrædelsen tilsiger et forhøjet bødeniveau. Det afgørende er, at der er proportionalitet mellem overtrædelserne og bødernes størrelse.

I relation til kravet om digital opbevaring af regnskabsmateriale er det vigtigt, som det også er foreslået i udkastet, at det ikke skal være muligt for virksomheder at bortskaffe

bogføringsmateriale uden konsekvenser. Bryggeriforeningen mener dog, at det er afgørende, at krav om digital opbevaring af regnskabsmateriale rummer en bagatelgrænse, dvs. at der ikke sanktioneres for undskyldelige fejl, fx en bortkommen kvittering eller lignende. Derfor er det vigtigt, at mindre, enkeltstående eller lejlighedsvis overtrædelser som udgangspunkt ikke bør medføre straf. I den henseende skal det bemærkes, at administrativ forenkling er afgørende, hvorfor der naturligvis ikke skal stilles større krav end nødvendigt.

Med venlig hilsen
BRYGGERIFORENINGEN

Erhvervspolitisk chef
Lea Kholghi Frederiksen

Betinna Østermark

Fra: info cfu-net <info@cfu-net.dk>
Sendt: 11. november 2021 10:59
Til: Christina Heinze
Emne: SV: TIL HØRINGSPARTERNE - Høring af udkast til forslag til lov om bogføring (bogføringsloven)

Kære Christina.

CFU har modtaget Høring af udkast til forslag til lov om bogføring (bogføringsloven).

Høringen giver ikke anledning til bemærkninger fra CFU.

Med venlig hilsen

Camilla Christensen
Assistent

CFU - Centralorganisationernes Fællesudvalg

Niels Hemmingsens Gade 10, 4.
1153 København K

Telefon 33 76 86 74
Mail: cc@skaf-net.dk

Fra: Christina Heinze <ChrHei@erst.dk>
Sendt: 10. november 2021 15:42
Til: '92grp@92grp.dk' <92grp@92grp.dk>; 'tdc@92grp.dk' <tdc@92grp.dk>; 'hgjerding@92grp.dk' <hgjerding@92grp.dk>; 'samfund@advokatsamfundet.dk' <samfund@advokatsamfundet.dk>; 'samfund@advokatsamfundet.dk' <samfund@advokatsamfundet.dk>; 'amnesty@amnesty.dk' <amnesty@amnesty.dk>; 'ac@ac.dk' <ac@ac.dk>; 'ae@ae.dk' <ae@ae.dk>; 'pote@atp.dk' <pote@atp.dk>; 'kontakt@bryggeriforeningen.dk' <kontakt@bryggeriforeningen.dk>; 'info@bryggeriforeningen.dk' <info@bryggeriforeningen.dk>; 'mail@dbmf.dk' <mail@dbmf.dk>; info cfu-net <info@cfu-net.dk>; 'info@cepos.dk' <info@cepos.dk>; 'info@concorddanmark.dk' <info@concorddanmark.dk>; 'cbs@cbs.dk' <cbs@cbs.dk>; 'etopp@csrforum.dk' <etopp@csrforum.dk>; 'dvca@dvca.dk' <dvca@dvca.dk>; 'nationalbanken@nationalbanken.dk' <nationalbanken@nationalbanken.dk>; 'DRC@thehost.dk' <DRC@thehost.dk>; 'danmarks@skibskredit.dk' <danmarks@skibskredit.dk>; 'dst@dst.dk' <dst@dst.dk>; 'daf@shareholders.dk' <daf@shareholders.dk>; 'da@da.dk' <da@da.dk>; 'info@danskbyggeri.dk' <info@danskbyggeri.dk>; 'de@de.dk' <de@de.dk>; 'hoeringssager@danskerhverv.dk' <hoeringssager@danskerhverv.dk>; 'di@di.dk' <di@di.dk>; 'lwh@di.dk' <lwh@di.dk>; 'info@dieh.dk' <info@dieh.dk>; 'dirf@dirf.dk' <dirf@dirf.dk>; 'dansk.standard@ds.dk' <dansk.standard@ds.dk>; 'info@d-i-f.dk' <info@d-i-f.dk>; 'bii@landscentret.dk' <bii@landscentret.dk>; 'vfl@vfl.dk' <vfl@vfl.dk>; 'info@dmr.nu' <info@dmr.nu>; 'info@dmogt.dk' <info@dmogt.dk>; 'service@danskeadvokater.dk' <service@danskeadvokater.dk>; 'df@df.dk' <df@df.dk>; 'info@danskemaritime.dk' <info@danskemaritime.dk>; 'info@danishshipping.dk' <info@danishshipping.dk>; 'regioner@regioner.dk' <regioner@regioner.dk>; 'dt@datatilsynet.dk' <dt@datatilsynet.dk>; 'dsk@dsk.dk' <dsk@dsk.dk>; 'sekretaer@aktuarforening.dk' <sekretaer@aktuarforening.dk>; 'ddf@finansanalytiker.dk' <ddf@finansanalytiker.dk>; 'info@fondsmaeglerforeningen.dk' <info@fondsmaeglerforeningen.dk>; 'kontakt@kooperationen.dk' <kontakt@kooperationen.dk>; 'info@netvaerksprisen.dk' <info@netvaerksprisen.dk>; 'dors@dors.dk' <dors@dors.dk>; 'mikaelsjoberg@oestrelandsret.dk' <mikaelsjoberg@oestrelandsret.dk>; 'dommerforeningen@gmail.com' <dommerforeningen@gmail.com>; 'post@domstolsstyrelsen.dk' <post@domstolsstyrelsen.dk>; 'ekf@ekf.dk' <ekf@ekf.dk>; 'mail@finansdanmark.dk' <mail@finansdanmark.dk>; 'post@finansforbundet.dk' <post@finansforbundet.dk>; 'fa@fanet.dk' <fa@fanet.dk>; 'cns@nasdaqomx.com'

<cns@nasdaqomx.com>; 'mail@dca.dk' <mail@dca.dk>; 'hoeringer@fbr.dk' <hoeringer@fbr.dk>; 'fbr@fbr.dk' <fbr@fbr.dk>; 'andelskasseforeningen@jak.dk' <andelskasseforeningen@jak.dk>; 'kontakt@iia.dk' <kontakt@iia.dk>; 'bestyrelsen@f-fb.dk' <bestyrelsen@f-fb.dk>; 'fsr@fsr.dk' <fsr@fsr.dk>; 'sekretariat@fdr.dk' <sekretariat@fdr.dk>; 'fp@forsikringogpension.dk' <fp@forsikringogpension.dk>; 'ftf@ftf.dk' <ftf@ftf.dk>; 'gii@gii.dk' <gii@gii.dk>; 'info@nanoq.gl' <info@nanoq.gl>; 'asb@asb.dk' <asb@asb.dk>; 'hk@hk.dk' <hk@hk.dk>; 'ida@ida.dk' <ida@ida.dk>; 'info@humanrights.dk' <info@humanrights.dk>; 'info@ifb.dk' <info@ifb.dk>; 'info@ifr.dk' <info@ifr.dk>; 'itb@itb.dk' <itb@itb.dk>; CG-Komite <CG-Komite@erst.dk>; 'kto@kto.dk' <kto@kto.dk>; 'kk@kommunekredit.dk' <kk@kommunekredit.dk>; 'kl@kl.dk' <kl@kl.dk>; 'trm@bdo.dk' <trm@bdo.dk>; 'kaf@kaf.dk' <kaf@kaf.dk>; 'info@krifa.dk' <info@krifa.dk>; 'oms@lindcad.dk' <oms@lindcad.dk>; 'ku@ku.dk' <ku@ku.dk>; 'info@lf.dk' <info@lf.dk>; 'vfl@vfl.dk' <vfl@vfl.dk>; 'info@dlbr.dk' <info@dlbr.dk>; 'ldb@ldb.dk' <ldb@ldb.dk>; 'lo@lo.dk' <lo@lo.dk>; 'lederne@lederne.dk' <lederne@lederne.dk>; 'hfa@ac.dk' <hfa@ac.dk>; 'sekretariatet@lopi.dk' <sekretariatet@lopi.dk>; 'info@ld.dk' <info@ld.dk>; 'Ms@ms.dk' <Ms@ms.dk>; 'cns@nasdaqomx.com' <cns@nasdaqomx.com>; 'oxfamibis@oxfamibis.dk' <oxfamibis@oxfamibis.dk>; 'mail@realkreditforeningen.dk' <mail@realkreditforeningen.dk>; 'rkr@rkr.dk' <rkr@rkr.dk>; 'redbarnet@redbarnet.dk' <redbarnet@redbarnet.dk>; 'rigsadvokaten@ankl.dk' <rigsadvokaten@ankl.dk>; 'info@revifora.dk' <info@revifora.dk>; 'riomfr@fo.stm.dk' <riomfr@fo.stm.dk>; 'info@rigsrevisionen.dk' <info@rigsrevisionen.dk>; 'ruc@ruc.dk' <ruc@ruc.dk>; 'sekretariat@rbenet.dk' <sekretariat@rbenet.dk>; 'mrp@sda.dk' <mrp@sda.dk>; 'info@sala.dk' <info@sala.dk>; 'saoek@ankl.dk' <saoek@ankl.dk>; 'smv@smvdanmark.dk' <smv@smvdanmark.dk>; 'sdu@sdu.dk' <sdu@sdu.dk>; 'post@teleindu.dk' <post@teleindu.dk>; 'sara@globalcompact.dk' <sara@globalcompact.dk>; 'info@verdensskove.org' <info@verdensskove.org>; 'cs@vfsa.dk' <cs@vfsa.dk>; 'vp@vp.dk' <vp@vp.dk>; 'wwf@wwf.dk' <wwf@wwf.dk>; 'poul.kjaer@aguilonius.com' <poul.kjaer@aguilonius.com>; 'aau@aau.dk' <aau@aau.dk>; 'au@au.dk' <au@au.dk>; 'bm@bm.dk' <bm@bm.dk>; 'sm@sm.dk' <sm@sm.dk>; 'efkm@efkm.dk' <efkm@efkm.dk>; 'em@em.dk' <em@em.dk>; 'fm@fm.dk' <fm@fm.dk>; 'fmn@fmn.dk' <fmn@fmn.dk>; 'jm@jm.dk' <jm@jm.dk>; 'km@km.dk' <km@km.dk>; 'kum@kum.dk' <kum@kum.dk>; 'mfvm@mfvm.dk' <mfvm@mfvm.dk>; 'skm@skm.dk' <skm@skm.dk>; 'stm@stm.dk' <stm@stm.dk>; 'sum@sum.dk' <sum@sum.dk>; 'trm@trm.dk' <trm@trm.dk>; 'ufm@ufm.dk' <ufm@ufm.dk>; 'um@um.dk' <um@um.dk>; 'uim@uim.dk' <uim@uim.dk>; 'uvm@uvm.dk' <uvm@uvm.dk>; 'oim@oim.dk' <oim@oim.dk>; sekretariat@cereda.dk; FP Let Byrder <Letbyrder@erst.dk>; Digitaliseringsklar lovgivning - høring <klarlovgivning@digst.dk>; memh@nanoq.gl; kk@kommunekredit.dk

Emne: TIL HØRINGSPARTERNE - Høring af udkast til forslag til lov om bogføring (bogføringsloven)

Til høringsparterne

Hermed sendes udkast til forslag til lov om bogføringslov (Bogføringsloven i høring).

Bemærkninger imødeses **senest onsdag den 8. december 2021**.

Bemærkninger bedes sendt til Betinna Østermark, betoest@erst.dk og Christina Heinze, chrhei@erst.dk

Med venlig hilsen

Christina Heinze

Fuldmægtig

ERHVERVSSTYRELSEN

Regnskab og Revisorregulering

Dahlerups Pakhus
Langelinie Allé 17
2100 København Ø
Telefon: +45 35291000
Direkte: +45 35291475
E-mail: ChrHei@erst.dk
www.erhvervsstyrelsen.dk

ERHVERVSMINISTERIET

Erhvervsstyrelsen er ansvarlig for behandlingen af de personoplysninger, vi modtager om dig. Læs mere om formål og lovgrundlag for databehandlingen på erhvervsstyrelsen.dk.

Hvis du sender følsomme oplysninger, opfordrer vi til, at du bruger din digitale postkasse på Virke.

FORTROLIGHED: Denne e-mail og evt. vedhæftede filer kan indeholde fortrolige oplysninger. Er du ikke rette modtager, bedes du venligst omgående underrette os og derefter slette e-mailen og enhver vedhæftet fil uden at beholde en kopi og uden at videregive oplysninger om indholdet.

Vores persondatapolitik fremgår af vores hjemmesider:

<https://www.skaf-net.dk/persondatapolitik>

<https://www.lc.dk/persondatapolitik>

<https://www.co10.dk/persondatapolitik>

Erhvervsstyrelsen
Langelinie Allé 17
2100 København Ø

Att.: Chefkonsulent Betinna Østermark og
fuldmægtig Christina Hinze

Pr. mail: betoest@erst.dk og chrhei@erst.dk

8. december 2021

Høringsvar – Forslag til lov om bogføring

Erhvervsstyrelsen har den 10. november 2021 sendt et forslag til en ny bogføringslov i høring.

Dansk Erhverv har følgende bemærkninger til forslaget.

Generelle bemærkninger

Dansk Erhverv skal indledningsvist bemærke, at der er mange gode takter i forslaget til en ny bogføringslov, herunder ønsket om at understøtte den digitale omstilling i virksomhedernes økonomifunktion. Forslaget har hensynet til de lovlydige virksomheder som omdrejningspunkt, hvilket heldigvis udgør flertallet af virksomheder.

Netop hensynet til de mange medspillere gør det vigtigt at målrette den øgede kontrol og sanktionsniveau mod de få, der ikke ønsker at overholde lovgivningen enten i form af lovovertrædelser eller svindel i øvrigt. Det øgede tilsyn med virksomheder, der ikke overholder de fælles spilleregler, skal ske så målrettet og præcist som muligt og med udgangspunkt i det øgede datagrundlag i kombination med en intelligent udsøgning og anvendelse af disse virksomhedsdata.

Det er derfor helt afgørende, at kontrollen ikke rammer virksomheder unødigt, da ekstra kontrol medfører flere administrative byrder.

Dansk Erhverv bifalder idéen om en risikobaseret bogføringskontrol særligt målrettet nystiftede virksomheder, som endnu ikke har indsendt deres første årsregnskab, og virksomheder der har fravalgt revision. Væsentlige og grove fejl og mangler vil kunne medføre et pålæg om forbedring af bogføringen eller revisionspligt.

En øget inddragelse af revisor vil medvirke til en generel styrkelse af regelefterlevelsen og samtidig modvirke fejl i årsrapporter, skatte- og momsangivelser m.v. Dansk Erhverv bakker dermed op om en øget brug af revisors kompetencer og rolle som offentlighedens tillidsrepræsentant.

Vi skal herudover bemærke, at styrelsen har valgt ikke at medtage forslaget om, at danske virksomheder skal benytte et offentligt certificeret bogføringssystem. Dette forslag var efter Dansk Erhvervs vurdering vidtrækkende, og risikerede samtidig at begrænse konkurrencen på markedet for bogføringssystemer unødigt.

Specifikke bemærkninger

Digital opbevaring af regnskabsmateriale

Forslaget lægger op til et nyt krav om, at virksomheder, der efter årsregnskabslovens § 3, stk. 1, har pligt til at udarbejde en årsrapport, eller hvis nettoomsætning i to på hinanden følgende indkomstår overstiger 300.000 kr., skal opbevare regnskabsmaterialet digitalt.

Med henblik på at undgå at pålægge de helt små virksomheder en pligt til digital opbevaring af regnskabsmateriale følger det af forslaget, at kravet ikke skal gælde for virksomheder med personlig hæftelse, når virksomhedens omsætning ikke har oversteget 300.000 kr. i hvert af de to seneste indkomstår.

En afgrænsning Dansk Erhverv umiddelbart finder fornuftig, da der fortsat vil være virksomheder for hvem digitalisering stadig ikke er en naturlig og indarbejdet del af deres forretning. Dansk Erhverv bemærker dog, at denne afgrænsning stadig lader til at føre til, at selv helt små anpartsselskaber omfattes af kravet om digital bogføring med deraf følgende administrative byrder.

Dansk Erhverv bifalder forslaget om at bibeholde en vis fleksibilitet i forhold til kravet om snarest muligt at registrere transaktioner digitalt, således at tidselementet vil afhænge af antallet af transaktioner, økonomiske omfang og virksomhedens kompleksitet i øvrigt.

Dansk Erhverv skal i denne sammenhæng anbefale, at det i lovforarbejderne til den nye lov præciseres, at såfremt et selskab ikke har mange transaktioner hen over et år, kan registreringerne ske, når der er grund hertil, f.eks. på grund af indberetningskrav eller – hvis der ingen indberetninger er hen over året – én gang om året. Der er efter vores vurdering ikke grund til at ændre på praksis, der i mange år har været relevant at følge i virksomheder uden megen aktivitet eller uden et særligt stort antal transaktioner.

Kontrol med overholdelse af bogføringsloven m.v.

Forslaget lægger op til, at Erhvervsstyrelsen kan gennemføre en risikobaseret kontrol med virksomheder, der endnu ikke har indsendt deres første årsrapport, og virksomheder der har fravalgt revision. Der skal foreligge en øget risiko for væsentlige overtrædelser af bogføringsloven.

For Dansk Erhverv lyder det umiddelbart som et fornuftigt tiltag og redskab, dog med den bemærkning at det er helt afgørende, at der skal være tale om klare indikationer om forøget risiko for svindel og lovbrud. Det er ligeledes en god idé, at Erhvervsstyrelsen vil anvende en dynamisk kontrolmodel, hvor udvælgelsesfaktorerne udvikler og ændrer sig over tid i forhold til erhvervs-mønstre og samfundet i øvrigt.

Adgangen til at fastsætte særlige regler om kommunikation med det offentlige

I forslaget § 15, stk. 2, fremgår det, at det offentlige kan fastsætte regler om anvendelse af bestemte it-systemer, digitale filformater og digital signatur eller lign.

Dansk Erhverv antager, at dette ikke er en adgang til at fastsætte krav om brug af et certificeret bogføringssystem, eftersom det af fremsendelsesbrevet vedrørende høringen blev nævnt, at denne del af forslaget er udgået.

Krav om revision for virksomheder med stor balancesum

Forslaget går i korthed ud på at lade virksomheder i regnskabsklasse B, som i 2 på hinanden følgende regnskabsår på balancetidspunktet overskrider en balancesum på 50 mio.kr., ikke fremadrettet kan fravælge revision. Disse virksomheder skal dog kunne fravælge en fuld revision og i stedet vælge at lade revisor udføre en udvidet gennemgang.

Dansk Erhverv er helt enig i, at virksomheder med disse balancesummer ikke længere bør kunne fravælge revision, da disse virksomheders aktiviteter, gældsbyrder m.v. alt andet lige tilsiger en vis risiko, som bør afspejles i revisors involvering i aflæggelsen af årsrapporten.

Muligheden for at vælge erklæringstypen udvidet gennemgang ligestiller disse virksomheder med de øvrige virksomheder i regnskabsklasse B, som heller ikke kan fravælge revision.

Krav om revisorerklæring i risikobrancher

Det foreslås, at virksomheder i 11 specifikt udpegede risikobrancher med en årlig omsætning på mellem 5 – 8 mio.kr. bliver forpligtet til at anvende en revisorerklæring på årsregnskabet efter eget valg. Disse virksomheder kan i dag fravælge revision helt.

Ifølge Erhvervsstyrelsen er disse 11 specifikke brancher identificeret på baggrund af data fra Skattestyrelsen om virksomhedernes fejl i skatte- og momsangivelser.

Dansk Erhverv kan i udgangspunktet tilslutte sig idéen om at udvælge virksomheder, der i forbindelse med skattekontroller har vist sig ikke at overholde den gældende skattelovgivning. En udpegning af hele brancher forekommer imidlertid generaliserende med en vis risiko for at ramme alle de lovlydige virksomheder i de pågældende brancher.

Kunne der ske en kombination af flere kriterier i takt med den hastige udvikling i tilgængelige og valide intelligente data vil chancen for at ramme mere præcist øges betragteligt.

Dansk Erhverv noterer sig, at der lægges op til en revidering af de udsøgte brancher hvert 2. år, og at udsøgningen af brancher vil ske på et objektivt, begrundet og veldokumenteret grundlag med udgangspunkt i virksomhedernes regelefterlevelse.

Dansk Erhverv finder den løbende evaluering helt afgørende, og vil samtidig opfordre Erhvervs- og Skattestyrelsen til at overveje om ikke udvælgelsen af de risikofyldte brancher skal kombineres med andre risikofyldte faktorer såsom gældsstørrelse.

Udvælgelsen af risikofyldte virksomheder, brancher m.v. kan med fordel ske i et tæt samarbejde med de gode samarbejdere Erhvervsstyrelsen i forvejen har med flere branche- og erhvervsorganisationer.

Krav om revision ved forøgede risici

Denne del af forslaget går ud på at suspendere en virksomheds mulighed for at fravælge revision af årsrapporten, når virksomheden eller den, som har bestemmende indflydelse over virksomheden, har accepteret et bødeforlæg eller er dømt for overtrædelse af hvidvasklovgivningen. Det samme gælder, når en person, der indtræder som ledelsesmedlem i en virksomhed, der inden for de seneste to år forud for sin indtræden har været pålagt konkurskarantæne.

Forslaget giver god mening, idet disse virksomheder, der har overtrådt central lovgivning, bør involvere en revisor i forbindelse med aflæggelsen af årsregnskabet.

Det kan eventuelt overvejes, om bestemmelsen skal ledsages af en klausul om, hvor længe dette revisionspålæg skal gælde set i forhold til tidspunktet for overtrædelserne. Hermed sikres der en vis proportionalitet samtidig med, at virksomhederne får mulighed for at rette for sig. Det sidste element vil styrke retssikkerheden betragteligt.

Yderligere bemærkninger

Dansk Erhverv foreslår, at der indarbejdes yderligere en ændring af årsregnskabsloven, hvorefter virksomheder i regnskabsklasse B skal kunne opgøre værdien af renteswaps baseret på de værdier, der modtages fra selskabets pengeinstitut.

Årsagen til dette forslag er, at de seneste præciseringer fra Erhvervsstyrelsens side har gjort det praktisk umuligt for mindre virksomheder at overholde lovens regler. Det er umuligt for en virksomhed selv at beregne værdien af renteswaps efter den internationale standard herom (som Erhvervsstyrelsen nu har meldt ud er gældende og skal fortolkes restriktivt).

Bankerne ønsker heller ikke at opgøre de pågældende værdier, så virksomhederne stilles i en umådelig ugunstig situation, hvor de risikerer at skulle betale måske 8-10.000 kr. for en opgørelse af værdien af en renteswap.

I de 20 år, hvor virksomhederne har benyttet værdierne, som oplyst fra bankerne, har reglerne efter Dansk Erhvervs opfattelse fungeret fint, og ingen har stillet spørgsmål ved hensigtsmæssigheden herved.

Dansk Erhverv står til rådighed, såfremt Erhvervsstyrelsen ønsker en uddybning af nærværende høringsvar.

Med venlig hilsen

Ulla Brandt

Fagchef for moms, regnskab og revision

Erhvervsstyrelsen
Att.: Betinna Østermark og Christina Heinze
Langelinie Allé 17
2100 København Ø

Dansk Industri
Confederation of Danish Industry

Høringsvar vedrørende udkast til forslag til bogføringslov samt ændring af Årsregnskabsloven m.m.

DI har den 10. november 2021 modtaget ovenstående udkast til forslag til bogføringslov i høring.

Danske virksomheder er i disse år i gang med en stigende digitalisering af deres processer, herunder ikke mindst indenfor de administrative rutiner, hvorunder bogførings- og økonomisystemer henhører. Omstillingen skal indpasses i og understøtte den almindelige forretning, herunder de ofte mange andre systemer, som en virksomhed håndterer. Her er det vigtigt, at virksomhederne har stabile rammebetingelser, men også at de klart kan se og høste gevinsterne af en sådan investering. Ambitionerne omkring ”min virksomhed” og enklere indberetninger er et udtryk for dette., hvor der netop lægges vægt på, at myndighederne fremover skal tage udgangspunkt i virksomhedernes systemer, så virksomhederne kan dele data med det offentlige direkte fra deres systemer.

DI ser generelt positivt på, at der sker en opdatering af bogføringsloven for at sikre og tilgodese den teknologiske udvikling og løbende digitalisering, hvilket er i tråd med den udvikling, som DI generelt støtter op om.

Det foreliggende lovforslag tilgodeser på generelt denne udvikling, men DI finder at det på en række områder enten er uklart eller direkte vil medføre øgede administrative omkostninger uden at dette synes velbegrundet i lovforslaget og uden at det direkte understøtter den frivillige digitale udvikling hos virksomhederne. Dette medfører også, at DI ikke kan genkende det byrdebillede, som er anført i lovforslaget. Dette gælder både i forhold til selve bogføringsloven såvel som de administrative omkostninger, der udspringer af den politiske aftale omkring det fremadrettede behov for revision.

DI finder det således positivt – og kan støtte – at bogføringsloven

- Forholder sig aktivt til den digitale virkelighed
- Sætter krav til digital bogføring (registrering) og opbevaring af de primære regnskabsdata
- Ikke sætter krav til brug af specifikke, digitale systemer og ikke lægger op til certificering af bogføringssystemer.

- Tager udgangspunkt i – og anerkender – virksomhedernes forskellighed i forhold til kompleksitet m.m.
- Etablerer en risikobaseret bogføringskontrol

Som det fremgår nedenfor, skal DI anbefale at

- Definitionen af regnskabsmateriale, herunder især rækkevidden som anført i bemærkninger, tydeliggøres og målrettes, så det bliver tydeligt, hvad der forventes omfattet. De nuværende beskrivelser er meget vidtrækkende.
- Bestemmelserne omkring digital opbevaring i højere grad tager udgangspunkt i virksomhedernes systemer og især fokuserer på det primære regnskabsmateriale i forhold til det strenge krav om digitalisering, mens der i højere grad bør arbejdes med et incitament til digitalisering baseret på gensidig tillid for det sekundære regnskabsmateriale, herunder især regnskabsmateriale, der dokumenterer oplysninger i ledelsesberetningen.
- Lovens anvendelsesområde ikke generelt udvides til også at omfatte alle frivilligt udarbejdede regnskaber, der ikke udelukkende anvendes til virksomhedens eget brug, men alene – udover de lovpligtige regnskaber m.m. – udvides til at omfatte frivilligt udarbejdede regnskaber aflagt efter Årsregnskabslovens bestemmelser.
- De administrative konsekvenser genberegnes, idet de synes at undervurdere de reelle, administrative konsekvenser.
- Lovens ikrafttrædelsesbestemmelser overvejes særligt i forhold til de virksomheder, der vil være nødt til at investere i og implementere nye overvågnings- og dokumenthåndteringsystemer for at kunne sikre digitalisering, elektronisk arkivering og sikkerhedskopiering udover de generelle systemer, som allerede i dag forefindes i virksomhederne.

DI skal påpege, at bogføringsloven påvirker samtlige danske virksomheders daglige rutiner og at de valg, som træffes, derfor kan få meget store, administrative konsekvenser. Selv små og umiddelbart ubetydelige tiltag på den enkelte registrering bliver til meget store beløb og/eller tidsforbrug, når det skaleres op med de mange millioner af daglige transaktioner, som potentielt kan blive omfattet. DI skal derfor henstille til, at dette tages med i betragtningerne i forbindelse med behandlingen af forslaget.

Netop på grund af disse meget vidtrækkende konsekvenser, havde DI gerne set at arbejdet i Regnskabsrådet og den tekniske arbejdsgruppe var fortsat henover sommeren og efteråret med en mere intensiv møderække for få afklaret de tekniske spørgsmål og uklarheder, som DI finder der er i det foreliggende lovforslag og som især vedrører de forhold, der er anført ovenfor. Disse uklarheder medfører også væsentlige udfordringer i forhold til den digitale opbevaring og de systemer, der skal sættes op i virksomhederne for at sikre overholdelsen af denne del. Uklarhederne vil i særdeleshed ramme netop den meget store del af dansk erhvervsliv, der tager ansvar, idet disse virksomheder også er dem, der sætter en ære i at overholde lovgivningen. DI skal dog samtidig understrege – og kvittere for – de dele af lovforslaget, hvor det er tydeligt, at arbejdet i regi af Regnskabsrådet er inddraget i loven og lovens bemærkninger og hermed danner et moderne og opdateret grundlag for en bogføringslov.

I forhold til de øvrige ændringer af Årsregnskabsloven har DI noteret sig indholdet af den politiske aftale af 23. juni 2021 omkring det fremadrettede behov for revision. DI vil i den

forbindelse gerne kvittere for forlængelsen af indsendelsesfristen, som DI kan støtte. I forhold til kravet om revision finder DI det positivt, at der benyttes en risikobaseret tilgang.

DI har anført mere detaljerede kommentarer til Bogføringsloven og ændringerne i Årsregnskabsloven m.m. nedenfor under de specifikke kommentarer.

Forslag til fremme af rapportering om bæredygtighed – Frivillig anvendelse af dele af §99a (CSR-rapportering)

DI skal foreslå, at der i forbindelse med ændringerne i Årsregnskabsloven (ÅRL) også indføres en mulighed for, at virksomheder omfattet af regnskabsklasse ”B” og ”C-mellem” frivilligt kan rapportere efter dele af §99a (CSR-rapporten), således at disse virksomheder har muligheden for frivilligt at påbegynde en rapportering uden at de bliver omfattet af alle kravene i ÅRL §99a.

Som reglerne er i dag, afholder nogle virksomheder sig fra frivilligt at påbegynde en rapportering om bæredygtighed i forbindelse med årsrapporten. Årsregnskabslovens krav medfører i dag, at såfremt en virksomhed frivilligt vælger at indarbejde rapportering om eksempelvis CO₂-udledninger, så kan det opfattes som et tilvalg af en rapportering for en højere regnskabsklasse og dermed omfattes virksomheden automatisk af alle kravene for det pågældende område, i dette tilfælde de fulde CSR-rapporteringskrav efter ÅRL § 99a.

Hvor dette giver god mening i forhold til regnskabsreglerne og noterne, så skaber det udfordringer i forhold til ledelsesberetningen, hvorunder CSR-redegørelsen hidrører, særligt da denne redegørelse lovteknisk er udformet som en samlet rapportering.

DI skal derfor foreslå, at det skal være muligt for virksomheder i regnskabsklasse B og C-mellem – frivilligt – at kunne tilvælge delelementer af rapporteringen efter ÅRL § 99a for derigennem at fremme frivillig CSR-rapportering på området generelt.

Specifikke kommentarer

Krav om digital opbevaring af regnskabsmaterialet og sikkerhedskopiering heraf

Et væsentligt element i det nye forslag til bogføringslov er kravet om digital opbevaring af regnskabsmaterialet. DI er enige i, at opbevaring af regnskabsmateriale i stigende grad bør opbevares digitalt, særligt det primære bilagsmateriale / regnskabsmateriale, men rækkevidden af bestemmelsen er meget vidtgående og vil medføre større systemkrav for at sikre, at alt regnskabsmateriale rent faktisk er digitalt, kan fremfindes og at der tages systematisk back-up af dette. Generelt benyttes i virksomhederne i stigende grad diverse dokumenthåndteringssystemer, lønsystemer og andre subsystemer m.m., som understøtter udviklingen, men omvendt ses også krav som eksempelvis GDPR, der omvendt tilskynder til øget sletning eller i hvert fald anonymisering af materiale, der kan være personfølsomt.

Generelt finder DI at formuleringen af især §8, stk. 3 sammen med definitionen i §2, stk. 6 og omfanget af regnskabsmaterialet som defineret i § 3 er meget vidtfavnende og går videre end lovens formål tilsiger.

Reglerne om tvungen krav til digital opbevaring vil således medføre byrder i forhold til at sikre en hensigtsmæssig organisering af bilagsmaterialet. DI bemærke, at der i mange dele af verden fortsat benyttes papir, uanset virksomhedernes intentioner med at få digitaliseret området. Mange – især større – virksomheder arbejder med at få automatiseret disse rutiner. Et krav om fuldstændig digitalisering vil her medføre væsentlige omkostninger. Derfor anbefales det, at se på rækkevidden af kravet om digitalisering, herunder om der reelt er brug for et ubetinget krav om digitalisering ”til yderste led”.

Udover selve udfordringen med at få digitaliseret materialet er der også arbejdet med at etablere de interne kontroller som sikrer, at dette rent faktisk sker og sker i et format, således at det kan fremfindes. Det vil derfor for virksomhederne ikke i praksis være tilstrækkeligt, at det som anført i bemærkningerne ”blot” ligger elektronisk eksempelvis som et billede på en mobiltelefon, idet der skal etableres rutiner og systemer som sikrer at dette rent faktisk sker og at oplysninger rent faktisk kan fremfindes for at overholde lovgivningen. Dette vil medføre betydelige omkostninger både til implementering og drift, administrative omkostninger der ikke er omtalt eller anført i lovforslaget.

Lovforslagets §9, hvorefter ”den bogføringspligtige skal sikre sig imod, at regnskabsmaterialet ødelægges, bortskaffes, eller forvanskes, ligesom det skal sikres imod fejl og misbrug” vil i sammenhæng med ovenstående de facto medføre et krav om en form for logning af regnskabsmateriale, ikke mindst set i lyset af bemærkningerne, hvor det fremgår at ”virksomheden må internt sikre sig at f.eks. kun bestemte medarbejdere har adgang til regnskabsmaterialet”, hvilket eksempelvis medfører et behov for sikring af eksempelvis regnskabsmateriale på håndholdte enheder, sikring af at opgørelser, afstemninger m.m. overføres til et system, hvor det digital kan låses m.m. Dette er ikke gratis og vil koste både arbejdstid og dertil egnede it-systemer , både i forbindelse med implementeringen og i forbindelse med den løbende drift.

Derfor er det vigtigt med en snævrere afgrænsning af definitionen af regnskabsmateriale, der skal sikres digitalt, således at der skabes den rette balance og de rette incitamenter til og understøtte yderligere digitalisering af området.

Definitionen af regnskabsmateriale udvides til at omfatte faktuelle oplysninger i ledelsesberetningen i virksomhedens årsrapport

DI finder, at lovforslagets udvidelse af definitionen af regnskabsmateriale, som oplistet i lovforslagets §3 er meget problematisk og vidtrækkende, ikke mindst set i sammenhæng med krav om digitalisering af alt regnskabsmateriale og konsekvenserne ved at overse digitalisering af dele af regnskabsmaterialet.

DI bakker op om, at der skabes løsninger, som understøtter f.eks. enklere indberetninger, men DI finder samtidigt, at lovkrav til eksempelvis digital opbevaring af regnskabsmateriale skal tage udgangspunkt i – og være naturligt for – virksomheden og dens drift, idet der er en lang række interne kontrolrutiner, monitorering og uddannelse forbundet med sådanne formelle krav.

Det er således specifikt lovforslagets nye §3, stk. 1, nr. 5) samt udvidelsen af anvendelsesområdet i lovforslagets §3, stk. 1, nr. 6) som medfører ekstra administrative omkostninger og skaber problemer, særligt når dette ses i sammenhæng med de øvrige tiltag i bogføringsloven, herunder især de medfølgende, skærpede sanktioner.

Med lovforslagets §3, stk. 1, nr. 5 specificeres, at ”dokumentation for oplysninger i noterne og ledelsesberetningen i årsrapporten og for skøn og vurderinger foretaget i forbindelse med udarbejdelse af virksomhedens årsrapport” anses som regnskabsmateriale, men det er ikke klart hvor langt dokumentationskravet i forhold til ledelsesberetningen reelt går.

DI er enig i, at der er sket en udvikling i forhold til regnskab og rapportering siden lovens tilblivelse i 1998, men DI finder generelt at formuleringerne i loven har sikret, at dette ikke har svækket loven om end der er behov for en modernisering. DI har i forbindelse med selve lovgivningsprocessen henstillet til, at denne del af lovforslaget blev grundigt analyseret, således at det afspejler og understøtter nuværende og kommende praksis i forhold til digitalisering m.v.

DI har i de almindelige bemærkninger hæftet sig ved, at

- Kravene til udarbejdelse af dokumentation forudsætningsvist følger af den lovgivning, der regulerer årsrapporten (dvs. årsregnskabsloven m.v.)
- Det er ledelsens ansvar at vurdere, hvad der skal til for tilstrækkeligt omfang at dokumentere oplysninger i årsrapporten
- Behovet for digitalisering fokuserer på de primære bilag i forbindelse med de regnskabsmæssige forhold, og dermed grundlaget for registreringer i bogføringssystemet

Eksempelvis omtales udfordringerne – og rækkevidden – i forhold til CO₂-udledninger kun sporadisk. Disse bogføres ikke som sådan, da der ikke i dag eksisterer et dobbelt bogholderi for CO₂-udledninger. Dette er ikke ensbetydende med, at der ikke sker en struktureret datafangst. Tværtimod bruger virksomhederne i dag mange ressourcer på netop ESG-data, men vil med lovens formuleringer dels være i tvivl om, hvorvidt disse oplysninger er omfattet, og i givet fald hvad og hvordan de er omfattet. Kan målpunkter fra censorer sidestilles med eksempelvis ”kassestrimler” og hvilket detaljeringsniveau er tiltænkt og nødvendigt i forhold til et krav om tvungen digitalisering?

Eksemplet i bemærkningerne i forhold til forventninger til fremtiden, hvor eksemplet anfører at årets budget med tilhørende interne forklaringer kan være den relevante dokumentation synes at reducere forpligtelsen – afhængig af rækkevidden af de interne kommentarer og hvad der skal til for at ”kunne genberegne eller genskabe” de i regnskabet oplyste ”forventninger til fremtiden”. Således er bestemmelsen – som den er formuleret – potentielt meget vidtrækkende, ikke mindst henset til de mange rapporteringskrav i forhold til bæredygtighedsrapporteringen. Sikring af, at digitaliseringen for denne type oplysninger rent faktisk finder sted og overholder lovens krav indebærer i praksis væsentligt mere end det i bemærkningerne omkring §2, stk. 1, nr. 6 anførte, at digitalisering ”blot” medfører, at det ikke er i papirformat.

DI skal i denne sammenhæng bemærke, at den nuværende bogføringslov stort set har været uændret siden 1998, hvilket vidner om vigtigheden i at finde den rette balance og

vigtigheden i, at lovteksten er let forståelig. DI vil gerne i denne forbindelse anerkende – og støtte – princippet i bemærkningerne til §1, stk. 1 nr. 5 hvor det fremhæves, at det er ledelsens ansvar at vurdere, hvad der skal til for i tilstrækkeligt omfang at dokumentere oplysninger i årsrapporten, men finder desuagtet, at en mere principbaseret løsning bør findes, særligt i samklang med §1, stk. 1 nr. 6 og hvorvidt det er nødvendigt at alt materiale digitaliseres, herunder eksempelvis lageroptællingslister brugt til en stikprøvekontrol.

DI skal derfor anbefale, at definitionen af regnskabsmateriale, herunder især rækkevidden som anført i bemærkningerne, tydeliggøres og målrettes, ligesom bestemmelserne omkring digital opbevaring i højere grad bør tage udgangspunkt i virksomhedens systemer og for så vidt angår de strenge digitaliseringskrav fokuseres på det primære regnskabsmateriale. For det sekundære regnskabsmateriale bør der arbejdes med et incitament til digitalisering baseret på gensidig tillid, hvilket DI gerne støtter op om.

Krav til beskrivelse af procedurer for registrering af transaktioner og opbevaring af regnskabsmateriale

Med lovforslaget §3 stk. 1, nr. 2) og §4 stk. 2 introduceres som noget nyt et krav om en formel beskrivelse af bogføringsprocedurerne, herunder arkivering og opbevaring.

DI støtter dette, men skal understrege, at for den gennemsnitlige SMV-virksomhed vil dette krav forekomme diffust i forhold til indhold, formkrav m.m. DI vil derfor gerne kvittere for – og støtte op om - at det i lovebemærkningerne anføres at Erhvervsstyrelsen i forbindelse med vejledningen vil udarbejde en skabelon, som kan hjælpe særligt de mindre virksomheder og som man eksempelvis kan udfylde elektronisk.

Fordelen ved dette er, at SMV-virksomhederne på en overskuelig måde får adresseret og dokumenteret de forhold, som beskrivelsen som minimum bør indeholde. Uden dette finder DI, at lovkravet vil medføre væsentlige administrative byrder, særligt i forbindelse med implementeringen, idet virksomhederne skal opfinde deres eget formkrav.

Udvidelse af anvendelsesområdet til frivilligt udarbejde regnskaber

I lovforslaget §3, stk. 1 nr.6 (og definitionerne i §2, stk. 1 nr. 3) udvides lovens anvendelsesområde til udover at omfatte lovpligtige regnskaber m.m. også at omfatte ”frivilligt udarbejdede regnskaber, der ikke udelukkende anvendes til virksomhedens eget brug.”

DI kan ikke støtte denne udvidelse som dels vil medføre øgede byrder og dels vil medføre en unødigt retsikkerhed i forhold til forståelsen af, hvad et ”frivilligt udarbejdet regnskab” omfatter. Lovens anvendelsesområde bør således være begrænset til regnskaber udarbejdet i henhold til lovgivningen.

Det skal bemærkes, at eksemplet for et regnskab aflagt efter regnskabsklasse A, der anføres i bemærkningerne, efter DI's opfattelse bør falde ind under hovedreglen, idet regnskabet her skal overholde de basale krav i henhold til Årsregnskabsloven, jf. regnskabsklasse A, og derfor vel må anses at være krævet i henhold til lovgivning.

Hvis ovennævnte ikke falder ind under hovedreglen vil DI foreslå at bestemmelsen indsnævres/tydeliggøres til alene at omfatte regnskaber udarbejdet i henhold til lovgivningen samt frivilligt udarbejdede årsrapporter efter Årsregnskabslovens regler.

Såfremt den nuværende formuleringen fastholdes, skal DI henstille til, at denne udvidelse behørigt begrundes og konsekvenserne kvantificeres, herunder at Erhvervsstyrelsen redegør for hvorvidt – og i givet fald hvordan – dette påtænkes kontrolleret.

Administrative konsekvenser

DI finder ikke, at oplysninger om de økonomiske og administrative konsekvenser af ændringerne til bogføringsloven er retvisende. Det er korrekt at mere og mere fødes digitalt, men en række forhold i loven medfører både omstillingsbyrder og løbende, administrative omkostninger.

Det er særligt rækkevidden af dokumentationskravet for bogføringslovens nye §3, stk. 1, nr. 5 (oplysninger i ledelsesberetningen) kombineret med det deraf følgende krav om struktureret, digital opbevaring samt udvidelsen af anvendelsesområdet til ”frivilligt udarbejdede regnskaber” jf. §3, stk. 1 nr. 6) som reelt medfører krav om interne administrative rutiner til sikring af overholdelse af digitaliseringskravet. Således har flere af de virksomheder, som DI har talt med, givet udtryk for at de forventer væsentlige, administrative byrder forbundet med lovforslaget.

Herudover finder DI, at der bør fremgå en beregning af de administrative konsekvenser forbundet med udvidelsen af revisorpligten til risikofyldte brancher og den forventede administrative lempelse ved udskydelse af indberetningsfristen for at sikre transparensen i lovforslaget.

DI kan således ikke genkende billedet af, at lovforslaget er byrdeneutralt, således som det anføres i bemærkningerne.

DI skal understrege, at vi støtter den digitale transformation, men det bør ske på et korrekt grundlag og gerne i samklang med de administrative rutiner og systemer, som findes i virksomhederne, idet der for en lang række virksomheder vil være omkostninger forbundet med omstillingen.

Øvrige kommentarer til bogføringslovens specifikke bestemmelser

Lovforslagets §1, stk. 2 nr. 1 - Afgiftspligtige m.m. her til landet

Lovforslagets §1, stk. 2 nr. 1) udstrækker også bogføringspligten til virksomheder, der er afgiftspligtige her til landet. DI har noteret sig, at Told- og Skatteforvaltningen fortsat kan fritage virksomheder helt eller delvis fra loven, hvilket DI kan støtte.

I forbindelse med de nye momsregler for handel med private i EU, er hovedreglen nu, at dette er momspligtigt i Danmark, når der sælges til danske forbrugere, men at administration og afregning sker via en portal i det medlemsland, hvor selskabet er hjemhørende (og ikke som tidligere ved en direkte, dansk momsregistrering). DI forventer ikke, at disse selskaber omfattes af denne lovs regler, idet de dels er omfattet af

momsdirektivets krav om 10 års opbevaringspligt og dels vil skulle opfylde bogføringsreglerne i det EU-land, hvor de er registreret. I modsat fald ser DI gerne, at der redegøres for hvordan Skatteforvaltningen forventer at orientere om og håndhæve de nye krav i bogføringsloven.

Tilsvarende ser DI gerne, at Skatteforvaltningen redegør for, hvordan håndhævelsen tænkes i praksis i forbindelse med selskaber fra andre EU-lande bliver skattepligtige i Danmark af diverse punktafgifter eller lignende, herunder hvordan Skatteforvaltningen ser samspillet mellem disse regler og reglerne dels i skattekontrolloven samt dokumentationskravene i de respektive afgiftslove og dels reglerne i de hjemlande, hvor selskaberne er hjemmehørende.

Lovforslagets §2, stk. 1, nr. 2 – Definition af en ”transaktion”,

Lovforslagets §2, stk. 1, nr. 2) definerer en ”transaktion”, som en handling af økonomisk betydning. DI forstår således, at opgørelse af eksempelvis CO₂-emissioner eller antal ansatte ikke anses som en ”handling af økonomisk betydning” og derfor ikke betragtes som en transaktion, idet disse ikke ”indføres i virksomhedens bogføring”, som det anføres i bemærkningerne til lovforslagets §3, stk. 1, nr. 1). Sådanne oplysninger vil alene blive omfattet af definitionen af regnskabsmateriale.

Lovforslagets §4.stk. 1 - hensyn til virksomhedens kompleksitet

Lovforslagets §4.stk. 1 viderefører princippet om, at bogføringen skal tilrettelægges og udføres under hensyn til virksomhedens kompleksitet, antallet af transaktioner og transaktionernes omfang. DI er meget enig i dette bærende princip.

Lovforslagets §5, stk. 4 – Afstemninger

DI kan støtte den foreslåede formulering der tilgodeser, at afstemninger kan foretages på mange forskellige måder, ofte understøttet af teknologi og med markeringer i eksempelvis netbank, brug af blockchain eller andet.

DI finder det også positivt, at det i bemærkningerne anerkendes, at eksempelvis stærke interne kontrolsystemer også opfylder kravet om løbende afstemning.

Lovforslagets §10 – Ophør af bogføringspligt eller ledelsesskift

Lovforslagets §10 foreskriver, at ”Ophører bogføringspligten, skal den senest fungerende ledelse sørge for, at regnskabsmaterialet fortsat opbevares i overensstemmelse med denne lov.”

Fra DI's side er vi enige i intentionen bag dette forslag, men vi er i tvivl om, hvordan ledelsen rent praktisk skal sikre elektronisk opbevaring og adgang til materialet for en lukket virksomhed, hvor der er fortsat er krav til elektronisk opbevaring. Hvis virksomheden har anvendt en web-tjeneste til bogføring og lagring af data vil dette dels kræve, at man har en service aftale med den pågældende virksomhed eller en bogføringsvirksomhed, som skal betales for adgangen i 5 år ud af et lukket selskab, herunder et potentielt insolvent konkursbo. Hertil kommer de – potentielt mange – subsystemer og andet materiale, som omfattes af de nye, udvidede krav til definitionen af regnskabsmateriale, hvor der også skal ske elektronisk opbevaring.

Fra DI's side finder vi, at reglerne her kan komme til at køre i ring – og der savnes en løsning på, hvordan dette i praksis kan håndteres i tilfælde hvor det ikke kan lagres direkte på en harddisk eller andet fysisk lagringsmedie. Dette gælder i særdeleshed for systemer i abonnement, herunder sub-systemer som omfattes af den udvidede definition af regnskabsmateriale – og ikke kun selve bogføringssystemet.

Lovforslagets §11 - Kontrol med overholdelsen

DI kan overordnet støtte lovforslagets §11, herunder især at Erhvervsstyrelsen får hjemmel til at kontrollere bogføringslovens overholdelse og udføre en risikobaseret kontrol.

DI kan tilslutte sig intentionen i lovforslagets §11, stk. 3, hvorefter Erhvervsstyrelsen kan pålægge en virksomhed at denne indsender en erklæring afgivet af en godkendt revisor om overholdelse af bogføringslovens regler. DI finder dog, at den nuværende formulering giver en for bred bemyndigelse idet der ikke i lovteksten er anført hvilke krav, der skal gøre sig gældende, for at Erhvervsstyrelsen kan gøre dette krav gældende.

DI skal i den forbindelse bemærke, at uagtet at det ikke – som det fremgår af bemærkningerne - er ”en materiale afgørelse med retsvirkninger for virksomheden, men alene en processuel beslutning” så vil det medføre omkostninger for de pågældende virksomheder, idet der udover selve arbejdet i forhold til erklæringen også må påregnes ganske høje startomkostninger, idet revisor efter de nuværende krav i Revisorloven ikke kan afgive en erklæring endsige påbegynde arbejdet før end der er udført den efter lovgivningen krævede klientaccept. En startomkostning i omegnen af 5.000 kr. vil ikke være ualmindeligt.

Da afgørelsen ydermere ikke kan indbringes Erhvervsankenævnet finder DI, at der er et behov for at tydeliggøre i lovgivningen hvordan denne sanktion kan og bør anvendes, henset til at den må forventes at være et tillæg til myndighedernes egenkontrol og i yderste konsekvens kan medføre tvangsopløsning af selskabet, hvis der ikke fremsendes en erklæring.

Lovforslagets § 12, stk. 2 – krav om udlevering af materiale

Lovforslaget stiller krav om, at myndigheden kan forlange, at en virksomhed udleverer regnskabsmateriale, uanset at materialet i henhold til lovforslagets stk. 3 opbevares hos tredjepart.

DI finder ikke, at lovforslaget tager højde for de teknologiske udfordringer, idet det forudsættes

- at data kan omdannes til et af de angivne formater og fortsat være læsbare, og
- at datamængden hensigtsmæssigt kan overføres og reelt kontrolleres

DI kan tilslutte sig udgangspunktet, men skal samtidigt konstatere, at såfremt kontrollen bevæger sig væk fra primære og traditionelle regnskabsdata og bilag, som der fokuseres på i bemærkningerne, så kan data indgå i subsystemer med algoritmer m.m., der kan være svære eller u hensigtsmæssige at dele i de angivne formater. I disse tilfælde bør virksomheden kunne vælge at stille en – begrænset – læseadgang til rådighed i de relevante systemer og for en begrænset periode i tråd med intentionerne i lovforslaget.

Herudover finder DI, at virksomhederne bør kunne udlevere data krypteret såfremt virksomheden selvsagt også leverer en krypteringsnøgle til brug for sagsbehandlingen ligesom det bør logges hvem, der har haft adgang til materialet, for at sikre i mod misbrug eller utilsigtede dataleak.

Lovforslagets §13 og §14 - Reaktionen på lovovertrædelser, tvangsopløsning og sletning

DI kan støtte lovforslaget, men skal anmode om, at det i bemærkningerne udover det under §1, stk. 2, nr. 1 allerede anførte også omtales, hvordan loven vil/kan håndhæves for virksomheder omfattet af §1, stk. 2, nr. 1, dvs. virksomheder, som er afgiftspligtige m.m. her til landet, men som er etableret i et andet land.

Lovforslagets §19 - Bødeniveau

DI har noteret sig lovforslagets oplæg til et ”markant hævet bødeniveau” uden at det i den forbindelse er angivet hvor referencerammen til det foreslåede bødeniveau er hentet fra. Bødeniveauet synes højt set i en dansk kontekst og underbygger opfattelsen af en lov, som primært har et kontrolformål.

DI anbefaler, at der skabes et sammenligningsgrundlag for de foreslåede bødeniveauer i forhold til andre overtrædelser af selskabslovgivningen eller skattelovgivningen, herunder også hvilke andre sanktioner udover bøder, som der vil være gældende.

Lovforslagets §20 – Ikrafttrædelse

DI finder, at lovforslagets ikrafttrædelsesbestemmelser giver virksomhederne meget kort tid til at få de administrative systemer på plads, som skal understøtte digitaliseringen. For nogle virksomheder skal der købes og implementeres nye bogføringssystemer, mens andre vil have behov for at vurdere, hvordan man får organiseret og implementeret digitalisering af især mange ESG-relaterede oplysninger, som nu omfattes af digitaliseringskravet efter bogføringsloven. Der bør derfor gives en længere implementeringsfrist for de virksomheder, der skal have implementeret nye bogføringssystemer eller hvor digitalisering af det øvrige regnskabsmateriale vil kræve nye systemer og rutiner.

Såfremt definitionen af ”regnskabsmateriale” tydeliggøres og begrænses jf. ovennævnte bemærkninger, vil det selvsagt reducere behovet for længere implementeringsfrist for den del, der vedrører digitalisering af regnskabsmateriale.

Ændringer til Årsregnskabsloven

Lovforslagets §21 nr. 1 – Forlængelse af indsendelsesfrist til 6 måneder

DI vil gerne kvittere for forlængelsen af indsendelsesfristen til 6 måneder, således at den flugter med fristen for indsendelse af selvangivelsen og dermed muliggør, at virksomhederne bedre kan tilrettelægge deres samlede årsafslutningsproces. Dette gælder både for SMV'er og for virksomheder/koncerner med internationale moder/datterselskaber, hvor indsendelsesfristen ofte er på 6 måneder.

I praksis forventer DI, at en række virksomheder fortsat vil udarbejde årsrapporter inden for den nuværende 5-måneders frist, ikke mindst af hensyn til dialog med banker, ejere og andre samhandelsparter, men fleksibiliteten er vigtig for virksomhederne.

Lovforslagets § 21 nr. 2 – Krav om oplysning om antal ansatte, uanset at dette er 0

DI har noteret sig det anførte behov for en nul-indberetning, om end DI finder, at det burde kunne deduceres fra data, at hvis der ikke positivt er indberettet et antal ansatte, så er der nul ansatte.

DI henstiller til,

- at der fra Erhvervsstyrelsens side orienteres om dette oplysningskrav til virksomhederne,
- at det indarbejdes i Erhvervsstyrelsens automatiske kontroller, og
- at virksomhederne uden ophold notificeres, hvis data mangler, således at det kan bringes på plads som en supplerende indberetning. De formelle krav omkring indberetning er mange, og et datapunkt på "0" er let at overse, da der netop ikke er data at matche op imod.

Lovforslagets § 21 nr. 10 – suspension af mulighed for at fravælge revision grundet særlige omstændigheder – manglende ankemulighed

DI har noteret sig indholdet af lovforslagets §21 og er enig med intentionerne i lovforslaget. DI finder dog, at der i nogle tilfælde kan være forhold, hvor suspensionen ikke er proportional med den handling, som udløste eksempelvis et bødeforlæg eller en dom, ligesom formuleringerne omkring konkurskarantænerregisteret reelt forlænger den straf, som 3 års optagelse i konkurskarantæne medfører, uden at forholde sig til de faktiske forhold.

DI finder derfor, at der bør være en proportionalitetsbetragtning, gerne i forbindelse med en behandling i Erhvervsankenævnet, for at sikre at eksempelvis en bagatelagtig sag eller en sag, som en virksomhed har fundet principiel og derfor har valgt at få prøvet ved domstolene, ikke medfører en automatisk suspension. DI finder helt principielt ikke, at det skal komme en virksomhed til ugunst, at de vælger at få prøvet eksempelvis administrative afgørelser fra skatteforvaltningen ved Domstolene i sager, som ellers ikke ville have haft andre negative konsekvenser for virksomheden eller med denne koncernforbundne virksomheder.

Ved at indføre muligheden for at kunne anke en suspension til Erhvervsankenævnet finder DI, at der sikres den nødvendige retssikkerhed uden at gå på kompromis med intentionerne bag denne del af lovforslaget.

Med venlig hilsen

Kristian Koktvedgaard
Fagleder – moms, regnskab og revision

Betinna Østermark

Fra: Henriette Ingvarsdén <hei@danishshipping.dk>
Sendt: 6. december 2021 10:47
Til: betoest@erst.dk; Christina Heinze
Emne: FW: TIL HØRINGSPARTERNE - Høring af udkast til forslag til lov om bogføring (bogføringsloven)
Vedhæftede filer: BFL Høring1.pdf; BFL Høringsliste1.pdf; UDKAST BFL Lovforslag høring.pdf

Danske Rederier har følgende bemærkninger til lovforslaget:

I både gammel og ny bogføringslov er anført, at myndighederne kan bede om at få omregnet alle registreringer (transaktioner), herunder EUR, til DKK. Dette er lidt gammeldags, da virksomheder gerne må udarbejde en årsrapport i fremmed valuta. Eksempelvis udstedes en faktura for en transportydelse i USD, bogfører den i USD og modtager betaling i USD på deres USD bankkonto. Reelt vil det betyde, at vores medlemmer i deres bogholderi skal registrere transaktionsdagens kurs på disse forskellige tidspunkter, selvom de formentlig ikke skal bruge den til noget. Det kunne derfor have været en lempelse og fornuftigt, at omregningshjælpen ikke gjaldt, hvor virksomheden aflægger regnskab i anden valuta.

Det nævnes endvidere, at indsendelsesfristen for årsrapporter forlænges fra fem måneder til seks måneder. Det fremgår ikke helt tydeligt, om der fortsat gælder en 4 måneders frist for de børsnoterede selskaber (klasse D).

Kontakt mig gerne, hvis I har spørgsmål.

Mvh

Henriette Ingvarsdén
Erhvervsjuridisk chef
Erhvervspolitik og Analyse

M: +45 20 33 06 09
hei@danishshipping.dk

Amaliegade 33
DK 1256 København K

Danske Rederier

Følg os på [Facebook](#) og [LinkedIn](#)

Fra: Christina Heinze <ChrHei@erst.dk>
Sendt: 10. november 2021 15:42
Til: '92grp@92grp.dk' <92grp@92grp.dk>; 'tdc@92grp.dk' <tdc@92grp.dk>; 'hgjering@92grp.dk' <hgjering@92grp.dk>; 'samfund@advokatsamfundet.dk' <samfund@advokatsamfundet.dk>; 'samfund@advokatsamfundet.dk' <samfund@advokatsamfundet.dk>; 'amnesty@amnesty.dk' <amnesty@amnesty.dk>; 'ac@ac.dk' <ac@ac.dk>; 'ae@ae.dk' <ae@ae.dk>; 'pote@atp.dk' <pote@atp.dk>; 'kontakt@bryggeriforeningen.dk' <kontakt@bryggeriforeningen.dk>; 'info@bryggeriforeningen.dk' <info@bryggeriforeningen.dk>; 'mail@dbmf.dk' <mail@dbmf.dk>; 'info@cfu-net.dk' <info@cfu-net.dk>; 'info@cepos.dk' <info@cepos.dk>; 'info@concorddanmark.dk' <info@concorddanmark.dk>; 'cbs@cbs.dk'

<cbs@cbs.dk>; 'etopp@csrforum.dk' <etopp@csrforum.dk>; 'dvca@dvca.dk' <dvca@dvca.dk>;
'nationalbanken@nationalbanken.dk' <nationalbanken@nationalbanken.dk>; 'DRC@thehost.dk'
<DRC@thehost.dk>; 'danmarks@skibskredit.dk' <danmarks@skibskredit.dk>; 'dst@dst.dk' <dst@dst.dk>;
'daf@shareholders.dk' <daf@shareholders.dk>; 'da@da.dk' <da@da.dk>; 'info@danskbyggeri.dk'
<info@danskbyggeri.dk>; 'de@de.dk' <de@de.dk>; 'hoeringssager@danskerhverv.dk'
<hoeringssager@danskerhverv.dk>; 'di@di.dk' <di@di.dk>; 'lwh@di.dk' <lwh@di.dk>; 'info@dieh.dk'
<info@dieh.dk>; 'dirf@dirf.dk' <dirf@dirf.dk>; 'dansk.standard@ds.dk' <dansk.standard@ds.dk>; 'info@d-i-f.dk'
<info@d-i-f.dk>; 'bii@landscentret.dk' <bii@landscentret.dk>; 'vfl@vfl.dk' <vfl@vfl.dk>; 'info@dmr.nu'
<info@dmr.nu>; 'info@dmogt.dk' <info@dmogt.dk>; 'service@danskeadvokater.dk'
<service@danskeadvokater.dk>; 'dfl@dfl.dk' <dfl@dfl.dk>; 'info@danskemaritime.dk' <info@danskemaritime.dk>;
Danske Rederier <info@danishshipping.dk>; 'regioner@regioner.dk' <regioner@regioner.dk>; 'dt@datatilsynet.dk'
<dt@datatilsynet.dk>; 'dsk@dsk.dk' <dsk@dsk.dk>; 'sekretaer@aktuarforening.dk' <sekretaer@aktuarforening.dk>;
'ddf@finansanalytiker.dk' <ddf@finansanalytiker.dk>; 'info@fondsmæglerforeningen.dk'
<info@fondsmæglerforeningen.dk>; 'kontakt@kooperationen.dk' <kontakt@kooperationen.dk>;
'info@netvaerksprisen.dk' <info@netvaerksprisen.dk>; 'dors@dors.dk' <dors@dors.dk>;
'mikaelsjoberg@oestrelandsret.dk' <mikaelsjoberg@oestrelandsret.dk>; 'dommerforeningen@gmail.com'
<dommerforeningen@gmail.com>; 'post@domstolsstyrelsen.dk' <post@domstolsstyrelsen.dk>; 'ekf@ekf.dk'
<ekf@ekf.dk>; 'mail@finansdanmark.dk' <mail@finansdanmark.dk>; 'post@finansforbundet.dk'
<post@finansforbundet.dk>; 'fa@fanet.dk' <fa@fanet.dk>; 'cns@nasdaqomx.com' <cns@nasdaqomx.com>;
'mail@dca.dk' <mail@dca.dk>; 'hoeringer@fbr.dk' <hoeringer@fbr.dk>; 'fbr@fbr.dk' <fbr@fbr.dk>;
'andelskasseforeningen@jak.dk' <andelskasseforeningen@jak.dk>; 'kontakt@iia.dk' <kontakt@iia.dk>;
'bestyrelsen@f-fb.dk' <bestyrelsen@f-fb.dk>; 'fsr@fsr.dk' <fsr@fsr.dk>; 'sekretariat@fdr.dk' <sekretariat@fdr.dk>;
'fp@forsikringogpension.dk' <fp@forsikringogpension.dk>; 'ftf@ftf.dk' <ftf@ftf.dk>; 'gii@gii.dk' <gii@gii.dk>;
'info@nanoq.gl' <info@nanoq.gl>; 'asb@asb.dk' <asb@asb.dk>; 'hk@hk.dk' <hk@hk.dk>; 'ida@ida.dk'
<ida@ida.dk>; 'info@humanrights.dk' <info@humanrights.dk>; 'info@ifb.dk' <info@ifb.dk>; 'info@ifr.dk'
<info@ifr.dk>; 'itb@itb.dk' <itb@itb.dk>; CG-Komitee <CG-Komitee@erst.dk>; 'kto@kto.dk' <kto@kto.dk>;
'kk@kommunekredit.dk' <kk@kommunekredit.dk>; 'kl@kl.dk' <kl@kl.dk>; 'trm@bdo.dk' <trm@bdo.dk>;
'kaf@kaf.dk' <kaf@kaf.dk>; 'info@krifa.dk' <info@krifa.dk>; 'oms@lindcad.dk' <oms@lindcad.dk>; 'ku@ku.dk'
<ku@ku.dk>; 'info@lf.dk' <info@lf.dk>; 'vfl@vfl.dk' <vfl@vfl.dk>; 'info@dlbr.dk' <info@dlbr.dk>; 'ldb@ldb.dk'
<ldb@ldb.dk>; 'lo@lo.dk' <lo@lo.dk>; 'lederne@lederne.dk' <lederne@lederne.dk>; 'hfa@ac.dk' <hfa@ac.dk>;
'sekretariatet@lopi.dk' <sekretariatet@lopi.dk>; 'info@ld.dk' <info@ld.dk>; 'Ms@ms.dk' <Ms@ms.dk>;
'cns@nasdaqomx.com' <cns@nasdaqomx.com>; 'oxfamibis@oxfamibis.dk' <oxfamibis@oxfamibis.dk>;
'mail@realkreditforeningen.dk' <mail@realkreditforeningen.dk>; 'rkr@rkr.dk' <rkr@rkr.dk>;
'redbarnet@redbarnet.dk' <redbarnet@redbarnet.dk>; 'rigsadvokaten@ankl.dk' <rigsadvokaten@ankl.dk>;
'info@revifora.dk' <info@revifora.dk>; 'riomfr@fo.stm.dk' <riomfr@fo.stm.dk>; 'info@rigsrevisionen.dk'
<info@rigsrevisionen.dk>; 'ruc@ruc.dk' <ruc@ruc.dk>; 'sekretariat@rbenet.dk' <sekretariat@rbenet.dk>;
'mrp@sda.dk' <mrp@sda.dk>; 'info@sala.dk' <info@sala.dk>; 'saoek@ankl.dk' <saoek@ankl.dk>;
'smv@smvdanmark.dk' <smv@smvdanmark.dk>; 'sdu@sdu.dk' <sdu@sdu.dk>; 'post@teleindu.dk'
<post@teleindu.dk>; 'sara@globalcompact.dk' <sara@globalcompact.dk>; 'info@verdensskove.org'
<info@verdensskove.org>; 'cs@vfsa.dk' <cs@vfsa.dk>; 'vp@vp.dk' <vp@vp.dk>; 'wwf@wwf.dk' <wwf@wwf.dk>;
'poul.kjaer@aguilonius.com' <poul.kjaer@aguilonius.com>; 'aau@aau.dk' <aau@aau.dk>; 'au@au.dk' <au@au.dk>;
'bm@bm.dk' <bm@bm.dk>; 'sm@sm.dk' <sm@sm.dk>; 'efkm@efkm.dk' <efkm@efkm.dk>; 'em@em.dk'
<em@em.dk>; 'fm@fm.dk' <fm@fm.dk>; 'fmn@fmn.dk' <fmn@fmn.dk>; 'jm@jm.dk' <jm@jm.dk>; 'km@km.dk'
<km@km.dk>; 'kum@kum.dk' <kum@kum.dk>; 'mfvm@mfvm.dk' <mfvm@mfvm.dk>; 'skm@skm.dk'
<skm@skm.dk>; 'stm@stm.dk' <stm@stm.dk>; 'sum@sum.dk' <sum@sum.dk>; 'trm@trm.dk' <trm@trm.dk>;
'ufm@ufm.dk' <ufm@ufm.dk>; 'um@um.dk' <um@um.dk>; 'uim@uim.dk' <uim@uim.dk>; 'uvm@uvm.dk'
<uvm@uvm.dk>; 'oim@oim.dk' <oim@oim.dk>; sekretariat@cereda.dk; FP Let Byrder <Letbyrder@erst.dk>;
Digitaliseringsklar lovgivning - høring <klarlovgivning@digst.dk>; memh@nanoq.gl; kk@kommunekredit.dk
Emne: TIL HØRINGSPARTERNE - Høring af udkast til forslag til lov om bogføring (bogføringsloven)

Til høringsparterne

Hermed sendes udkast til forslag til lov om bogføringslov (Bogføringsloven i høring).

Bemærkninger imødeses **senest onsdag den 8. december 2021.**

Bemærkninger bedes sendt til Betinna Østermark, betoest@erst.dk og Christina Heinze, chrhei@erst.dk

Med venlig hilsen

Christina Heinze

Fuldmægtig

ERHVERVSSTYRELSEN

Regnskab og Revisorregulering

Dahlerups Pakhus
Langelinie Allé 17
2100 København Ø
Telefon: +45 35291000
Direkte: +45 35291475
E-mail: ChrHei@erst.dk
www.erhvervsstyrelsen.dk

ERHVERVSMINISTERIET

Erhvervsstyrelsen er ansvarlig for behandlingen af de personoplysninger, vi modtager om dig. Læs mere om formål og lovgrundlag for databehandlingen på erhvervsstyrelsen.dk.

Hvis du sender følsomme oplysninger, opfordrer vi til, at du bruger din digitale postkasse på Virk.

This email has been scanned by the Symantec Email Security.cloud service.

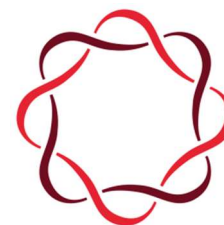
For more information please visit <http://www.symanteccloud.com>

This email has been scanned by the Symantec Email Security.cloud service.

For more information please visit <http://www.symanteccloud.com>

Erhvervsstyrelsen
Dahlerups Pakhus
Langelinie Allé 17
2100 København Ø

Att.: Betinna Østermark bettoest@erst.dk og Christina Heinze chrhei@erst.dk

**FINANS
DANMARK**

Hørings svar vedrørende udkast til forslag til bogføringslov m.v.

Resumé

Ny bogføringslov og implementering af politisk aftale om revision

Udkastet til ny bogføringslov indeholder en række fornuftige tiltag, som potentielt vil kunne føre til, at svindel og lovovertrædelser opdages på et tidligere tidspunkt. Det vil være til gavn for statskassen, långivere og andre kreditorer samt ikke mindst til gavn for det store flertal af lovlydige virksomheder, som i dag udsættes for unfair konkurrence fra de virksomheder, der ikke følger reglerne. Vi er på den baggrund positive over for forslaget til ny bogføringslov.

Endvidere implementeres den politiske aftale om "Det fremadrettede behov for revision" af 23. juni 2021. Vi anerkender, at der sker en opstramning og ikke en yderligere lempelse af revisionsreglerne, men vi havde gerne set en mere ambitiøs aftale.

Hørings svar

8. december 2021

Dok: FIDA-431226132-687573-v1

Kontakt Martin Thygesen

Høringsvar vedrørende udkast til forslag til bogføringslov m.v.

Finans Danmark takker for muligheden for at kunne give bemærkninger til udkastet til ny bogføringslov og ændringer til årsregnskabsloven, hvor sidstnævnte i høj grad er udtryk for en implementering af den indgåede politiske aftale om det fremadrettede behov for revision.

Den politiske aftale om det fremadrettede behov for revision

Vi anerkender, at der sker en opstramning og ikke en yderligere lempelse af reglerne, men vi havde gerne set en mere ambitiøs politisk aftale, så flere virksomheder var blevet omfattet af revisionspligt. Det kunne f.eks. være sket ved anvendelse af en risikobaseret tilgang baseret på omfanget af gæld i virksomheden, der netop vil kunne indikere, hvor staten, leverandører, långivere mv. risikerer væsentlige tab.

I forhold til aftalens tiltag over for virksomheder i risikobrancher ville vi endvidere klart have foretrukket den kendte revisionspligt fremfor nyskabelsen revisorpligt, der i praksis i langt de fleste tilfælde vil føre til en erklæring om assistance med regnskabsopstilling. Ved den type assistanceerklæring skal revisor ikke indhente bevis for – og ikke stå til ansvar for, om tallene og oplysningerne i regnskabet er korrekte. Selvom virksomhedernes regnskaber fremadrettet måtte være forsynet med en assistanceerklæring fra revisor, kan vi derfor stadig ikke lægge til grund, at virksomhedernes regnskaber giver et retvisende billede af virksomhedernes økonomiske situation og må nødvendigvis inddrage det i kreditvurderingerne og de vilkår, som kunderne kan tilbydes.

Henset til at den politiske aftale som nævnt allerede er indgået, opfordrer vi på den baggrund til, at der ved den aftalte evaluering og eventuelle justering af revisionsreglerne om 2-3 år fokuseres på revision fremfor assistance, og at der sker en inddragelse af yderligere risikoparametre, herunder f.eks. virksomhedernes gælds niveauer.

Ny bogføringslov

Vi er positive over for udkastet til ny bogføringslov, der indeholder en række tiltag, som potentielt vil kunne føre til, at svindel og lovovertrædelser opdages på et tidligere tidspunkt. Det vil være til gavn for statskassen, långivere og andre kreditorer, som risikerer tab, samt ikke mindst til gavn for det store flertal af lovlydige

Høringsvar

8. december 2021

Dok. nr.:

FIDA-431226132-687573-v1

virksomheder, som i dag udsættes for unfair konkurrence fra de virksomheder, der ikke følger reglerne.

Vi kan blandt andet støtte forslag om krav om digital opbevaring af regnskabsmateriale og digital sikkerhedskopi, skærpede sanktioner og bøder ved manglende bogføringsmateriale/sikkerhedskopi, krav om afstemninger ved lovpligtige indberetninger og angivelser af moms, A-skat mv., hjemmel til risikobaseret bogføringskontrol for nye virksomheder og virksomheder, der har fravalgt revision mv.

I det følgende gives yderligere bemærkninger til enkelte af disse emner:

Digital opbevaring af regnskabsmateriale og digital sikkerhedskopi

Vi er positive over for forslaget om, at virksomhederne skal foretage en digital opbevaring af regnskabsmateriale, og at der skal foreligge en digital sikkerhedskopi af bogføringen. For mange virksomheder vil det allerede i dag være tilfældet og ikke medføre nye byrder.

Digitalisering vil dog ikke i sig selv eliminere alle risici for regnskabsmaterialet og vil indebære andre risici end ved fysisk opbevaring, herunder f.eks. risiko for virusangreb, hacking, manglende systemadgange mv. Hertil kommer at det efter vores opfattelse ikke vil føre til øget sikkerhed for regnskabsmaterialet, når der gives helt frit valg i forhold til, hvorledes den digitale opbevaring kan foretages. Det forekommer f.eks. ikke hensigtsmæssigt eller i overensstemmelse med udkastets § 8 om, at den digitale opbevaring skal ske på betryggende vis, når det i lovbetragtningerne anføres, at "kravet om digital opbevaring kan også opfyldes ved at lagre et billede af en faktura på f.eks. en smartphone eller en tablet".

Vi opfordrer på den baggrund Erhvervsstyrelsen til at stille krav om, hvorledes den digitale opbevaring af regnskabsmateriale og ikke mindst den digitale opbevaring af sikkerhedskopien konkret skal foretages, så det sikres, at opbevaringen sker på betryggende vis i overensstemmelse med udkastets § 8, og således at sikkerheden for regnskabsmaterialet øges. Det kunne f.eks. være ved at stille krav om brug af anerkendte cloudbaserede lagringsløsninger eller anerkendte cloudbaserede bogføringssystemer med indbygget digital lagring og indbygget digital sikkerhedskopiering af regnskabsmaterialet.

Bogføringskontrol

Vi er også positive over for, at Erhvervsstyrelsen får hjemmel til at gennemføre bogføringskontrol af virksomheder, som har fravalgt revision, og virksomheder der endnu ikke har aflagt deres første årsrapport.

Hørings svar

8. december 2021

Dok. nr.:

FIDA-431226132-687573-v1

Det afgørende bliver naturligvis, at hjemlen udnyttes, og at det også i praksis bliver risikoen for væsentlige overtrædelser og ikke et ressourcspørgsmål, der bliver bestemmende for, hvorvidt en bogføringskontrol iværksættes.

I den forbindelse noterer vi os, at Erhvervsstyrelsen får mulighed for at kræve, at en virksomhed indsender en erklæring udarbejdet af en godkendt revisor om virksomhedens regeloverholdelse, når der foreligger risikoindikatorer. Vi støtter denne mulighed for at bruge revisorerne aktivt i kontrolopgaven og kan kun opfordre til, at den i vid udstrækning bliver anvendt, så regeloverholdelsen hos de nævnte virksomheder øges.

Ændringer til årsregnskabsloven

Som nævnt ovenfor kan de fleste ændringer til årsregnskabsloven henføres til den allerede indgåede politiske aftale. I det følgende behandles ændringerne derfor alene helt kortfattet.

Krav om valgfri revisorerklæring i risikobrancher

Som tidligere nævnt havde vi foretrukket, at flere virksomheder var blevet omfattet, og at der for de omfattede virksomheder blev indført krav om revision.

Vi opfordrer til, at der iværksættes tiltag, som kan sikre, at virksomhedernes registreringerne af branchetilhør er korrekte, så der ikke kan ske omgåelse.

Krav om revision af virksomheder med balancesummer > 50 mio. kr.

Vi anerkender, at der indføres revisionspligt for de nævnte virksomheder, men vi havde gerne set en væsentligt lavere grænse – eventuelt i kombination med omfanget af gæld, jf. ovenfor.

I den forbindelse og i forhold til den aftalte evaluering og eventuelle justering af revisionsreglerne om 2-3 år henviser vi til den Copenhagen Economics-analyse, som Erhvervsministeriet i 2018 fik udarbejdet. Ifølge analysen vil den gennemsnitlige virksomhed som følge af forøgede finansieringsomkostninger ikke opnå en nettobesparelse – men derimod opleve en nettoomkostning – ved fravalg af revision ved en gæld, der overstiger 1,7 mio. kr.

Forlængelse af fristen for indsendelse af årsrapport fra 5 til 6 måneder

Forlængelsen er skadelig for relevansen og dermed værdien af virksomhedernes årsrapporter for regnskabsbrugere. Herudover synes den at modarbejde flere af de øvrige tiltag i udkastet til lovforslag, som har sigte på at højne tilliden og værdien af virksomhedernes rapportering. Vi kan derfor ikke tilslutte os forlængelsen.

Hørings svar

8. december 2021

Dok. nr.:

FIDA-431226132-687573-v1

Manglende adgang til at fravælge revision

Vi tilslutter os, at en virksomhed ikke skal kunne fravælge revision ved de i § 135 a, stk. 1-3 nævnte overtrædelser af lovgivningen.

Undertegnede står gerne til rådighed ved spørgsmål og/eller kommentarer til de afgivne bemærkninger.

Med venlig hilsen

Martin Thygesen

Direkte: +45 30161024
Mail: mat@fida.dk

Hørings svar

8. december 2021
Dok. nr.:
FIDA-431226132-687573-v1

Betinna Østermark

Fra: David Luxhøj-Pedersen <dlp@fanet.dk>
Sendt: 8. december 2021 20:07
Til: Betinna Østermark; Christina Heinze
Emne: Finanssektorens Arbejdsgiverforenings hørings svar over udkast til forslag til lov om bogføringslov - J. nr.: 2021-22887

Kære Christina,

Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA) takker for høringsmuligheden og har ingen bemærkninger.

Med venlig hilsen

David Luxhøj-Pedersen
Juridisk konsulent
dlp@fanet.dk

Telefon: +45 3391 4700
Direkte: +45 3338 1623

Amaliegade 7
1256 København K

FA FINANSSEKTORENS
ARBEJDSGIVERFORENING

*FA ønsker alle en glædelig jul
og et godt nytår!*

Erhvervsstyrelsen
Langelinie Allé 17
2100 København Ø

Att.: Chefkonsulent Betinna Østermark og fuldmægtig Christina Heinze

Pr. e-mail: betoer@erst.dk; chrhei@erst.dk

8. december 2021

J.nr. 2021-12887 – FSR – danske revisorers høringssvar vedrørende udkast til forslag til bogføringslov (bogføringsloven)

Hermed følger kommentarer fra FSR – danske revisorer til udkastet til en ny bogføringslov samt ændringer i årsregnskabsloven vedrørende revisorpligt.

Revisorpligt

Lovforslagets dele om udvidelse af revisorpligten er for FSR – danske revisorer en anerkendelse af værdien af de godkendte revisorers forskellige erklæringer som et effektivt supplement til den offentlige kontrol.

Vi støtter, at mindre virksomheder pålægges revisorpligt i stedet for revisionspligt. Derved balancerer forslaget hensynet til – på den ene side – at beskytte statskassen mod misbrug og svig og – på den anden side – ikke at pålægge erhvervslivet unødige byrder.

Forslagets dele om at udvide revisorpligten er et udtryk for en mere risikobaseret tilgang til krav om revisorinvolvering. Derved målrettes kontrollen mod dem, som har åbenlyse problemer med regelefterlevelsen, og lovgivningen undgår at skære alle virksomheder over en kam.

Vi kunne dog godt have tænkt os, at der blev inddraget andre risikoindeksorer end blot branchetilhørsforhold.

Lovforslagets fokus på branchetilhørsforhold betyder, at virksomheder, der spiller efter reglerne i de pågældende brancher, bliver ramt af unødige byrder. Men der er brodne kar i alle brancher – også uden for de angivne risikobrancher. Vi havde derfor gerne set en anden risikobaseret tilgang, der fx fokuserer på virksomhedens gæld – fx gæld til det offentlige som den udløsende faktor for kravet om revisorbistand. Det er netop, når en virksomhed har stor gæld, at der er en øget risiko for, at leverandører, banker, staten eller andre kreditorer lider tab – fx i tilfælde af konkurs eller tvangsopløsning. En analyse fra Copenhagen Economics fra 2018 viser, at det er omkostningsneutralt eller -besparende for virksomheder med en gæld på 1,7 mio.kr. eller mere at lade årsrapporten revidere af en godkendt revisor. Det skyldes, at den direkte omkostning til revisor opvejes af en reduktion af låne- og finansieringsomkostningerne.

FSR – danske revisorer
Kronprinsessegade 8
DK - 1306 København K

Telefon +45 3393 9191
fsr@fsr.dk
www.fsr.dk

CVR. 55 09 72 16
Danske Bank
Reg. 9541
Konto nr. 2500102295

Ud over de generelle kommentarer ovenfor har vi følgende detaljerede kommentarer om revisorpligt:

Krav om revision for virksomheder med stor balancesum

Vi støtter, at virksomheder i regnskabsklasse B, som i to på hinanden følgende regnskabsår overskrider en balancesum på 50 mio.kr., ikke mere kan fravælge revision, uanset at virksomheden ikke overstiger to af de tre størrelsesgrænser for fravalg af revision efter de gældende regler (ansatte, balance og omsætning).

Det foreslås dog samtidig i lovforslaget, at virksomheden i stedet for revision skal kunne vælge at lade revisor udføre udvidet gennemgang. Vi støtter ikke, at virksomheder med en balancesum, der overskrider 50 mio.kr., skal kunne "nøjes" med udvidet gennemgang. Dels er det efter vores opfattelse ikke i overensstemmelse med ordlyden i den politiske aftale ("fravalg af revision"), som lovforslaget udmønter. Dels er der tungtvejende hensyn bag revision af "balancetunge" virksomheder (men omsætningslave og få antal ansatte), herunder at de virksomheder, der omfattes af bestemmelsen, fx kan være investeringsvirksomheder, der forvalter andres midler. Og at disse virksomheder kan have en betydelig gæld til både det offentlige og kreditgivere i øvrigt.

Vi vurderer, at den øgede sikkerhed for regnskabsbrugeren, som erklæringstypen revision er et udtryk for, er formålstjenlig.

Krav om revisorerklæring i risikobrancher og effektiv håndhævelse

Vi bemærker, at det i den politiske aftale bag sommerens aftale om det fremadrettede behov for revision bemærkes, at regeringen har igangsat et arbejde for at afklare eventuelle smuthuller ved kategorierne for risikobrancher. Altså, at en virksomhed i en branche inden for risikobrancherne erklærer sig som tilhørende en branche uden for risikobrancherne og dermed undgår kravene i dette lovforslag, jf. CVR-loven.

Forbedret håndhævelse af lovgivningen er imidlertid i vores optik ikke det eneste problem med denne del af lovforslaget. Virksomheder, der har flere forretningsben (både inden for og uden for risikobrancherne), kan med god ret hævde, at de befinder sig uden for risikobrancherne. Virksomheder, der har brancheoverlappende forretningsstrategier (inden for og uden for risikobrancherne), kan ligeledes hævde dette.

Vi opfordrer derfor til, at vi bliver inddraget i det videre arbejde om risikobrancher. Og at reglerne i CVR-loven i den forbindelse gennemgår et "serviceeftersyn".

For at undgå svindel med branchekoder kan et forslag fx være, at branchekoder fremover fremgår af årsrapporten, som ledelsen og revisor dermed skal indestå for er korrekte.

Endelig skal vi gøre opmærksom på, at de godkendte revisorer er underlagt blandt andet hvidvasklovgivningen. Erklæringsopgaverne udføres efter revisionsstandarder, som tager udgangspunkt i en vurdering af væsentlighed og risiko. Anvendelsen af "risikobrancher" vil alt andet lige, af en revisor, blive anset som en indikator for en øget risiko. En øget risiko vil forventeligt medføre et øget tidsforbrug til både etablering af kundeforholdet (hvidvasklovgivning) og planlægningen og udførelsen af erklæringsopgaven iht. gældende revisionsstandarder. Myndighederne skal være opmærksomme på, at et øget

tidsforbrug hos revisor alt andet lige vil medføre et øget honorar og dermed en øget byrde for virksomhederne.

Forlængelse af indberetningsfristen for årsrapporter

Et andet væsentligt element i ændringerne til årsregnskabsloven er forslaget om at udskyde fristen for indberetning af årsrapporter til Erhvervsstyrelsen med en måned mhp. at ensrette fristen med skatteforvaltningens frist for oplysningskemaet (selvangivelsen).

Vi kan ikke støtte op om forslaget af blandt andet følgende grunde:

- Det er vores opfattelse, at fristen for indberetning af årsrapporter skal fastsættes med udgangspunkt i, at der skal være tilstrækkelig tid til at udarbejde regnskaber af høj kvalitet, og at samfundets behov for aktuelle regnskaber tilgodeses. Den hidtidige frist på fem måneder var efter vores opfattelse fint balanceret i forhold til disse hensyn.
- Vi kan ikke genkende, at en ensretning af fristerne vil lempe det administrative arbejde, idet det er vores vurdering, at årsrapporten og oplysningerne til skatteforvaltningen i forvejen i høj grad udarbejdes i én arbejdsgang.
- Der er endvidere bemærkelsesværdigt, at forslaget om at udskyde fristen kommer samtidig med forslaget til ændring af bogføringsloven, som handler om det direkte modsatte – nemlig aktuelle data og gennemsigtighed mhp. at bekæmpe svindel. Ændringen af bogføringsloven vil bidrage til at effektivisere bogholderierne og dermed muliggøre en hurtigere færdiggørelse af årsrapporterne.

Hvis forslaget alligevel bliver gennemført, ser vi gerne, at ændringen bliver implementeret med det samme, når lovforslaget bliver vedtaget (foråret 2022), så den længere frist gælder for årsrapporter med regnskabsår, som følger kalenderåret (2021), og dermed kan implementeres for virksomheder, hvis regnskabsår begynder den 1. januar 2021 eller senere. Dette af hensyn til at undgå forvirring, idet fristen allerede de seneste to år har været udskudt grundet corona-situationen.

Bogføringsloven

Vi ser også positivt på, at der arbejdes med en opdatering af bogføringsloven i en ny og mere tidssvarende udgave, og at myndighederne forsøger at minimere risikoen for svindel. Vi anser det for vigtigt, at der er en fornuftig balance mellem øgede byrder og de gevinster, der kommer ved at gennemføre lovforslaget. Vi har følgende detaljerede kommentarer om bogføringsloven:

- Der stilles krav om, at regnskabsmaterialet skal opbevares digitalt og på betryggende vis, herunder forstås sikkerhedskopiering, men også at sikkerhedskopien skal opbevares betryggende. Vi foreslår, at det præciseres, hvad der menes med formuleringen "betryggende". Det omtales i lovbemærkningerne, at smartphones og tablets kan benyttes som digital opbevaring. I praksis ser vi udfordringer ved, at transportabelt hardware benyttes, da det alt andet lige 1) vil være vanskeligere at fremfinde materialet ved forespørgsel fra fx revisor og myndigheder, og 2) forudsætter, at der omgående bliver taget en sikkerhedskopi for at sikre, at data ikke mistes, idet risikoen er større ved transportabelt

hardware mod mere traditionel opbevaring som fx på en central server. Vi foreslår derfor, at disse to eksempler udgår fra lovbemærkningerne.

- § 2, nr. 3 – vi ser et behov for præcisering af sikring af ”transaktionssporet” (fra årsregnskab til skat m.v.) – er der tiltænkt ændringer ift. gængs praksis, hvor skattemæssige dispositioner ikke nødvendigvis bogføres, men opgøres og dokumenteres på anden vis, fx i et regneark? Vi anbefaler, at det præciseres i lovbemærkningerne.
- § 3, nr. 5 – vi ser et behov for præcisering af rækkevidden af dokumentationskravet for oplysninger i ledelsesberetningen. Skal bestemmelsen, herunder lovbemærkninger, forstås således, at samtlige oplysninger i ledelsesberetningen skal dokumenteres, eller er der verbale beskrivelser, der ikke vil være underlagt et dokumentationskrav? Vi anbefaler, at det præciseres yderligere i selve paragraffen eller i lovbemærkningerne.
- Formuleringerne ”snarest muligt” og ”hurtigst muligt” bliver anvendt i forslaget og i bemærkningerne. Hvad menes der konkret hermed? Bør det præciseres i lovbemærkningerne?
- Omkring grænsen 300 t.kr. er det uklart, hvordan virksomhederne skal forholde sig på tidspunktet, hvor det bliver konstateret, at grænsen bliver overskredet. Er konsekvensen registrering a) tilbage fra etableringstidspunktet, b) fra tidspunktet, hvor virksomheden konstaterer, at grænsen er overskredet eller c) fra det kommende år (år 2)? En præcisering bør indarbejdes i lovbemærkningerne.
- Lovbemærkningerne indeholder følgende to formuleringer på s. 63 og s. 71, som synes at være modstridende. Det bør præciseres, hvad der er gældende:
 - Side 63
Der kan på den måde blive tale om flere transaktionsspor. Imidlertid indebærer dette f.eks., at bogføringen ikke skal indeholde registreringer for driftsøkonomiske forhold, hvis den pågældende virksomhed ikke skal udarbejde årsrapport efter årsregnskabsloven.
 - Side 71
Den bogføringspligtige skal således kunne dokumentere transaktionssporet fra de underliggende registreringer i bogføringen til et regnskab, uanset om dette er udarbejdet frivilligt, når regnskabet ikke alene anvendes til virksomhedens eget brug.
- § 15 om kommunikation bemyndiger Erhvervsstyrelsen til at fastsætte anvendelsen af bestemte it-systemer el.lign. Vi antager, at dette alene vedrører digitale systemer til kommunikation med myndighederne, hvilket bør præciseres i lovbemærkningerne.
- Ikrafttrædelsesbestemmelser – det anbefales, at bogføringslovens ikrafttrædelse udformes således, at loven generelt har virkning for regnskabsår, der starter 1. januar 2023 eller senere, således at der ikke er bestemmelser, der træder i kraft midt i et regnskabsår. Størstedelen af de danske virksomheders regnskabsår følger kalenderåret.

--oo0oo--

Vi står naturligvis til rådighed, hvis der er spørgsmål til vores kommentarer.

Med venlig hilsen

Thomas Krath Jørgensen
fagchef, statsaut. revisor

Erhvervsstyrelsen
Dahlerups Pakhus
Langelinie Allé 17
2100 København Ø

Att Betinna Østermark / Christina Heinze

Bemærkninger til Høringssvar vedrørende Forslag til lov om bogføring (Bogføringsloven)

Tak for venlig telefonsamtale med Christina Heinze af 8/12-21

Lidt om min baggrund for at være en del af høringen:

Da jeg de sidste 30 år har været bogholder og har skullet agere i henhold til den til enhver tid gældende bogføringslov, kommer jeg her med mine bemærkninger til lovforslaget om bogføringslov.

Da jeg ikke er en organisation, vil jeg lige fortælle lidt om mig selv.

I løbet af de sidste 30 år har jeg været underlagt lov om bogføring i så forskellige brancher som: Damelingeri, Flycontainere, Elevatorer, Flag, Blomster, Kabel-tv, Fødevarer fra gartnerier og for nuværende opførelse af 250.000 kvm nyt Supersygehus i Odense.

I alle disse brancher er det meget forskelligt hvor digital man er, og hvor parat man er til at udvikle simple og mere effektive administrative procedurer til forbedring af ens overblik over sin forretning.

Min erfaring fra digitalt bogholderi startede i 2005 hvor jeg hos DDK (Danske Detail Kæder i Glostrup) var med til, dagligt, at modtage 10.000 EDI-fakturaer, der skulle videreføres til firmaer som El-Salg, Kop&Kande og Inspiration samt flere andre detailkæder.

Siden da har jeg næsten uafbrudt sørget for at have en vis grad af elektronisk fakturering og bogføring som en del af mine arbejdsopgaver. Jeg er i dag kendt for at være en frontløber på digitalisering, og mener derfor at min mening om fremtiden er særdeles relevant for den nye bogføringslov.

Grundlaget for at vi har en bogføringslov:

I Danmark har vi en struktur der hedder følgende:

1. Grundloven, Basis for al lovtæst, basis for opførsel, basis for det danske samfund.
2. CPR-loven, Basis for registrering af samtlige juridisk personer der har længerevarende lovligt ophold i Danmark. Alle følgende love der drejer sig om registrering af personer, er en tilføjelse til denne lov.
3. CVR-loven, Basis for registrering af samtlige virksomheder, foreninger, myndigheder, sammenslutninger mv. der har en ledelse bestående af juridiske personer i henhold til CPR-loven.
4. Bogføringsloven, Basis for al registrering af økonomi i det danske samfund. Ingen kan foretage en økonomisk disposition uden at skulle følge de grundlæggende principper i bogføringsloven. Denne skaber basis for privatøkonomi (CPR-loven / personskatteloven) virksomhedsøkonomi (CVR-loven / Årsregnskabsloven) og den Danske Stat (Statsregnskabet / Bruttonationalproduktet mv)

Med dette in mente er det derfor afgørende, for det danske samfunds udvikling, at vi har en opdateret og brugbar lov om bogføring.

Mine kommentarer til bogføringsloven vil være opdelt efter Høringsbeskrivelsen samt bemærkningerne til lovforslaget.

Kommentar til Høringsbeskrivelsen:

Væsentlige ændringer:

Kravet om hjemmel til Erhvervsstyrelsen om bogføringskontrol af hvorvidt alle bilag er digitale, skal gælde for ALLE virksomheder på nær "meget små virksomheder med personlig hæftelse"
Hvis vi i Danmark skal blive digitale og effektive uden løn og personaletunge arbejdsopgaver, er det bydende nødvendigt at ALLE virksomheder kan blive tjekket nemt og effektivt. Hvis der er smuthuller vil firmaerne bruge dem. Såfremt der er chance for at et firma ikke bliver trukket ud til kontrol, vil firmaet undlade at indføre forandringerne. Dette er min erfaring fra en 30+ årig karriere. Desuden bør bødeniveauet være på 1 % af den moms- eller lønsums-pligtige omsætning. Baggrunden for dette er at intet firma kan skjule en omkostning på 1% i et regnskab.

Ændringer herudover:

Suspension af muligheden for at fravælge revision, skal også gælde i tilfælde hvor et ledelsesmedlem har været korruptionsanklaget eller dømt indenfor de sidste 5 år.

Mulighed for administrativt at påbyde revision, hvis der konstateres væsentlige fejl eller mangler i virksomhedens bogføring. Dette ville være unødvendigt såfremt der blev indført certificeringsordning af bogholdere på linie med dem som der findes i de andre nordiske lande. I så fald ville det være nok at stille krav om anvendelse af en certificeret bogholder, som ikke vil belaste virksomhederne økonomisk i samme grad som hvis der skal udføres revision.

Krav om oplysning i virksomhedens årsrapport om antal ansatte er allerede tilgængelig på CVR.DK Dette tal allerede er indberettet løbende ved indbetaling til ATP og bør derfor hentes digitalt.

Kommentar til bemærkningerne Punkt. 3.1.3

For at give firmaerne et incitament til at overholde kravet om afstemninger bør der indføres en lempeligere straf ved førstegangs fejl, men til gengæld en hårdere straf ved gentagende fejl.

Kommentar til bemærkningerne Punkt. 3.2

ERST mener at langt de fleste fakturaer i dag "fødes" digitalt og sendes digitalt.

Såfremt folketinget ønsker at vi er frontløber bør dette fra lovens ikrafttræden være et KRAV at alle fakturaer fødes digitalt incl. forsendelse via EAN, inklusive fakturagrundlaget. Dog på nær "meget små virksomheder med personlig hæftelse"

ERST mener at nogle virksomheder printer dele af regnskabsmaterialet og anvender det i papirform til nogle situationer. Såfremt denne situation udelukkende drejer sig om intern godkendelse eller intern opdeling af fakturaen, bør det være et krav at dette skal foregå digitalt. Papirbaseret godkendelse er et tilbageskridt i forhold til digitaliseringen af bogføring. Digital signatur af bilag vil desuden fremme opklaringen af hvem der har ansvar for eventuelle ulovligheder, da der ikke længere vil være tvivl om, hvem der har underskrevet bilaget på grund af ulæselig skrift.

Digital opbevaring af regnskabsmaterialet vil ikke alene gøre det nemmere for firmaerne at fremlægge regnskabsmaterialet i forbindelse med skattekontrol og bogføringskontrol, men vil i endnu højere grad gøre det nemmere for firmaerne at fremlægge regnskabsmaterialet i forbindelse med intern regnskabskontrol og de forskellige grader af revision, som der foretages inden regnskab og bogføring er endelig afsluttet. Digital opbevaring af regnskabsmaterialet vil frigøre store ressourcer af ikke-fakturerbare omkostninger i firmaernes administration.

Kravet om digital opbevaring bør suppleres med at ERST får hjemmel til at kontrollere bogføring for ALLE selskaber. Den risikobaserede kontrol kan suppleres med at der i et punkt i regnskabet er erklæret af både revision og ledelse at digital bogføring er foretaget i henhold til bogføringsloven. Den risikobaserede kontrol bør desuden kunne tage udgangspunkt i whistleblower ordningen er er trådt i kraft for nylig.

Jeg er fuldstændig enig i synspunktet om at straffen skal være hård, for ikke at foretage en fuld og hel digitalisering af bogholderiet. Denne hårdhed bør som udgangspunkt være at sammenligne med GDPR lovgivningen. Desuden skal bøden for manglende digitalisering både udstedes til firmaet (CVR-nummer) såvel som ledelsen (CPR-nummer).

Kommentar til bemærkningerne Punkt. 3.2.1

Kommentar til bemærkningerne Punkt. 3.2.2

Kommentar til bemærkningerne Punkt. 3.2.3

Kravet om digital opbevaring.

Opfyldelse af digital opbevaring bør IKKE kunne opfyldes ved at lagre det på en smartphone eller tablet. En smartphone eller en tablet er lige så nem at skille sig af med som fysisk papir. Med MINK-sagen in mente har vores egen statsminister tydeliggjort at dette ikke en sikker metode, da end ikke FE kan genskabe informationerne. At firmaet har et overblik, er lige så sigende som at Statsministeriets IT-afdeling aldrig nulstiller telefoner og/eller giver dem videre til en ny bruger, og det skal derfor ikke være en mulighed at kunne misbruge loven på denne måde.

Smartphone eller tablet kan dog godt bruges til at tage et digitalt billede af kvitteringen som så efterfølgende kan lagres i enten regnskabssystem eller lønsystem.

Fakturaer som tilsendes på mail skal lægges ind som et underbilag til posteringer i regnskabssystemet, men må stadig ligge som ekstra kopi i mailsystemet.

Dette vil dog kun være gældende for fakturaer fra udenlandske leverandører, da alle danske fakturaer fra 1 januar 2023 bør være født i EAN-systemet på samme måde som det i dag er et krav at alle fakturaer til det offentlige er tilsendt via EAN.

Såfremt det bliver vedtaget at man skal modtage fakturaer via EAN, har europæiske selskaber i dag allerede mulighed for at sende dette. Det er via det internationale PEPPOL system som bruger tilnærmelsesvis samme standard som det Danske EAN system. Dette vil også give en stor besparelse for firmaer som handler med udlandet.

Det bør tilstræbes at alle bogføringsbilag, uden unødigt forsinkelse, lægges ind som bilag i regnskabssystemet eller lønsystemet, idet der undgås mulighed for svig eller bevidst forlæggelse af bilag. Bogføringsbilagene skal ikke nødvendigvis være bogført med det samme men de skal være til rådighed i hhv regnskabssystemet eller lønsystemet.

Med hensyn til en ikke nævnt problematik er de udlæg som en medarbejder betaler fra sin egen konto og på firmaets vegne.

Disse udlæg, skal ligeledes lagres digitalt, men bør lagres i firmaernes lønsystem. Dette med baggrund i at udlæg med stor sandsynlighed kan være personskattepligtige. For at lette firmaernes administration og skattemyndighedernes kontrolfunktion bør disse bilag være en del af den til enhver tid løbende lønudbetalingsprocedure. En anden grund til at udlæg skal være en del af lønudbetalingsproceduren er at en lønafdeling til enhver tid er den mest kompetente i forhold til skattepligt af personindkomster. Når det er sagt vil det ligeledes være nemmere at kontrollere for skattemyndighederne efterfølgende da denne procedure minimerer antallet af fejl i beskatningsgrundlag for medarbejdere.

Der bør desuden være bødekraft såfremt udlæg ikke som udgangspunkt føres via lønsystemet.

Ifølge lovforslagets §8 stk.1 nr. 3, skal de øvrige dele af regnskabsmaterialet ligge digitalt hurtigst muligt. Dette materiale bør alle være digitalt signeret og ligge som en integreret del af regnskabssystemet for det enkelte år. Det bør endnu en gang ikke være sådan at man skal udskrive regnskabsmateriale på papir da dette muliggør evt. fejltagtigheder eller decideret svindel. Samtlige øvrige dele af regnskabsmaterialet fødes i dag allerede digitalt og bør forblive sådant.

I forbindelse med at denne bogføringslov ændres bør der desuden udsendes en informationsfolder til samtlige selskaber om at der er nye krav om digitalisering efter lovens vedtagelse og at det er både firmaet og firmaets ledelse der står til bøder hvis kravene ikke opfyldes.

Kommentar til bemærkningerne Punkt. 3.3.2

For at minimere antallet af virksomheder som helt systematisk undlader at overholde bogføringslovens krav, samtidig med at man anerkender at mange lovlydige virksomheder ønsker et fravalg af revision, kan man til gengæld stille krav om at de skal bruge en certificeret bogholder, som derved kan indestå for at bogføringen er korrekt udført. Certificeringen kan evt. være som de certificeringsordninger der allerede forefindes i de andre skandinaviske lande.

I tilfælde af at en virksomhed som har fravalgt revision og ikke har en certificeret bogholder, vil dette indikere at det er en risikovirksomhed og derfor vil have større chance for at blive udvalgt til bogføringstjek.

For virksomheder der har tilvalgt revision og godkender regnskabet efter 1/7-22 skal revisionen deklarere at virksomheden opfylder lovens krav om digitalt bogholderi fra den 1/1-23. Dette vil også tvinge virksomheder til at rette op på deres mangler, da revisionen herved dokumenter overtrædelse af bogføringsloven.

For virksomheder der ikke har digitaliseret deres bilag, skal der være et minimumsantal som ikke udløser en bøde, eksempelvis 2 omkostningsbilag per medarbejder pr år. Dette vil være normalt at der af og til kan komme til at mangle et bilag, især blandt håndværksvirksomheder.

Når der er ved kontrol findes virksomheder som ikke overholder bogføringsloven, skal der være mulighed for administrativt at frakende personer muligheden for at lede eller eje virksomhed i en periode, samt der skal være krav om både revision samt certificeret bogholder når karantænen er overstået. Der skal ligeledes oprettes et offentligt register for dem som ikke har overholdt bogføringsloven, således at man som kunde eller leverandør kan fravælge disse personer.

Hvis et selskab ikke efterkommer et påbud om god bogføringspraksis, skal selskabet kunne sendes til tvangsopløsning efter 14 dage. Dette vil sætte en effektiv stopper for bevidst kriminelle selskaber og personer.

Der foreslås desuden at lovforslagets §21, nr. 10 udvides til at omfatte at virksomheden bruger en certificeret bogholder, som et alternativ eller et yderligere krav til muligheden for at fravælge revision.

Kommentar til bemærkningerne Punkt. 5

Erhvervsøkonomisk konsekvenser

Forslaget om krav om at regnskabsmaterialet skal foreligge digitalt, vil ikke bare være omkostningsneutralt for virksomhederne, men vil være en stor gevinst for de virksomheder som ikke allerede i dag har et digitalt bogholderi. Hvis man laver beregninger af hvad bogholder bruger af tid på papirbaseret bogføring, afstemning, arkivering, fremfindelse af bilag, rykkerprocedurer og betalinger til kreditorer vil man se at tidsforbruget for de samme arbejdsopgaver bliver formindsket med 60-90 % efter opsætning af systemerne. Der kommer desuden store besparelser i forbindelse med en nemmere og mere effektiv brug af informationer som ikke kunne lade sig gøre at gennemføre når man brugte en papirbaseret bogføring.

Med hensyn til "løse bilag/bilka-boner" er der i dag allerede systemer som når man tager et billede aflæser og gennemfører bogføring digitalt, hvorved der i dette tilfælde, spares ualmindelig meget tidsforbrug på småbeløb.

Ifølge Princip 1 bør den nationale regulering ikke gå videre end EU-reguleringen.

At man stiller krav om en korrekt bogføring allerede ved starten af et selskab bør være et standardkrav for opfyldelse af forpligtigelsen ved regnskabsaflæggelse og er derfor IKKE en byrde for virksomhederne. Tværtimod vil det være til fordel for virksomhederne at det er gjort klart at man overholder lovgivning og har en korrekt regnskabsføring. Samtidig er der gjort klart at reglen skal gælde for ALLE virksomheder på nær "meget små virksomheder med personlig hæftelse"

Ifølge Princip 2 bør danske virksomheder ikke stilles dårligere i den internationale konkurrence. Med implementeringen af digitaliseringen af bilagshåndtering, sker der faktisk det STIK modsatte. Danske virksomheder får med denne lov en kæmpe fordel i forhold til den internationale konkurrence. Hvis man samtidig indfører krav om certificering af bogholdere, vil dette gøre den danske bogføringslov til et foregangsbillede for resten af verden.

Kommentar til bemærkningerne Punkt. 8

Lovforslaget vil have de klimamæssige konsekvenser at der vil blive brugt en del mindre kopipapir, printere, kontorudstyr og mapper til arkivering.

Kommentar til bemærkningerne Punkt. 11

Efter min bedste overbevisning med den erfaring jeg har for hvad der sker når man digitaliserer et bogholderi der der ikke taget højde for at den administrative arbejdsmængde til bilagshåndtering vil blive væsentligt reduceret med deraf følgende positive konsekvenser for erhverslivet.

Modsatrettet vil der være en minimal øget omkostning til den digitale arkivering, men denne er set som værende mikroskopisk i forhold til den personalemæssige besparelse

Økonomisk og administrative konsekvenser for erhverslivet:

Positive JA, en 60-90% ændring af den tid som der ufrugtbart bliver brugt på at flytte papir frem og tilbage, som kan enten overføres til at bruge til produktive timer eller alternativt spares væk. Det er dog set igennem de sidste mange år at selvom man har digitaliseret sit bogholderi bliver personalet ikke sparet væk, men bliver overført til arbejdsopgaver der giver bedre overblik over økonomi og bedre beslutningsgrundlag for økonomiske dispositioner.

Negative NEJ, hvorfra finder ERST dog at det vil koste erhverslivet 7 millioner at digitalisere. Besparelser i rent papir på denne ændring af bogføringsloven vil alene overgå dette beløb flere gange.

Er i strid med de principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/går videre end minimumskrav i EU-regulering

Lige her mener jeg ERST har misforstået hvor store mængder arbejdstid der frigøres og arbejdstid som vil gøre danske selskabers konkurrenceevne bedre og derfor tværtimod til fulde implementer både Princip 1 og 2 med denne ændring af loven.

Med disse kommentarer til høringen om den nye bogføringslov, håber jeg at ovenstående er noget der giver en indsigt i hvordan det foregår ude i de danske virksomheder, og de problemstillinger som der kan være, som en ændring af bogføringsloven kan hjælpe med at formindske.

Hvis man i Styrelsen eller Blandt partierne i Folketinget har spørgsmål til dette skriv, eller andet bogføringsrelateret, er man velkommen til at kontakte mig.

Med dette vil jeg til sidst sige at jeg er stolt af at vi her i Danmark har en indstilling som gør at vi kan være mere effektive og bruge de værktøjer som der skal til for at vi fortsat kan udvikle os til at være et samfund der bruger vores hjerne til at gøre en forskel.

Digitalisering af det danske samfund er efter min mening det som gør at vi til stadighed ligger i spidsen over effektivitet i vores arbejdsstyrke.

Med ønsket om en god arbejdslyst og håbet om at mine kommentarer og input til den nye bogføringslov, kan gøre en forskel.

Jimmy Rettrup Henriksen
Løkkemarken 5
5000 Odense C
Tlf +45 22 82 16 83
<https://www.linkedin.com/in/jimmyhenriksen/>

Erhvervsstyrelsen
Dahlerups Pakhus
Langelinie Allé 17
2100 København Ø

Att.: Betinna Østermark
Sendt til: betoest@erst.dk

8. december 2021
J.nr. 55026

Bemærkninger til udkast til forslag til ny lov om bogføring mv.

Kuratorforeningen kan fuldt ud tilslutte sig de foreslåede krav til digital opbevaring og digital sikkerhedskopiering af regnskabsmateriale. For Kuratorforeningen er det imidlertid afgørende, at likvidatorer og kuratorer sikres adgang til de elektroniske data.

Med forslaget § 12, stk. 1 får virksomheden pligt til at stille regnskabsmateriale til rådighed for en offentlig myndighed, i det omfang myndigheden i henhold til denne lov eller anden lovgivning er berettiget til at føre kontrol med virksomheden. Det fremgår ikke udtrykkeligt af ordlyden eller af udkastet til bemærkninger, om likvidatorer og kuratorer er omfattet af bestemmelsen.

Efter den gældende bogføringslovs § 12, stk. 1 skal regnskabsmaterialet opbevares på en sådan måde, at det uden vanskeligheder kan gøres tilgængeligt her i landet for offentlige myndigheder m.fl., som i henhold til anden lovgivning har ret til at kræve indsigt i regnskabsmaterialet. Denne formulering anses for at omfatte likvidatorer og kuratorer, som i forbindelse med en virksomheds solvente respektive insolvente ophør kan kræve adgang til virksomhedens regnskabsmateriale, jf. Karnov, bemærkningerne til bogføringsloven § 12, stk. 1, note 66.

Det vil i høj grad være ønskeligt, at den nye lovgivning ikke forringer den adgang, som likvidatorer og kuratorer har til regnskabsmateriale, herunder navnlig disses mulighed for at indhente materialet hos eksterne bogføringsfirmaer og udbydere af elektroniske bogføringssystemer. Dette kunne ske ved en udtrykkelig hjemmel eller ved i bemærkningerne til lovforslaget at tilføje, at der ikke tilsigtes nogen begrænsning i retten for likvidatorer og kuratorer til at indhente regnskabsmateriale hos virksomhedens eksterne samarbejdspartnere.

På Kuratorforeningens vegne

Advokat Bo Lauritzen

Betinna Østermark

Fra: Charlotte Bigum Lynæs <cly@if.dk>
Sendt: 8. december 2021 11:24
Til: betoest@erst.dk; Christina Heinze
Cc: Kim Wegener; hoering
Emne: Høring af udkast til forslag til bogføringslov

På vegne af Landbrug & Fødevarer sender jeg hermed følgende bemærkninger vedrørende:

Ændringsforslag til Bogføringsloven og årsregnskabsloven

Landbrug & Fødevarer bakker op om digitaliseringen af danske erhvervsvirksomheder, samt om myndighedernes muligheder for kontrol heraf til mindskelse af svindel og overtrædelser.

Vi bakker således op om moderniseringen af bogføringsloven, hvor der er taget behørig hensyn til de virksomheder, der får bogføringen udført af en bogholder/revisor.

Ligeledes bakker vi op om ændringerne til årsregnskabsloven om væsentligst nye regler til revisor-/revisionspligt.

Venlig hilsen

Charlotte Bigum Lynæs

Chefjurist, Advokat

Jura

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

M +45 3083 1048 | E cly@if.dk

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Axelborg, Axeltorv 3 · DK-1609 København V

www.if.dk

Det danske fødevarerhverv har en vision om at være klimaneutralt i 2050. Sammen med vores medlemmer fra landbruget, fødevare- og agroindustrien, vil vi vise, at der findes en økonomisk bæredygtig vej til en klimaneutral fødevarereproduktion. Som repræsentant for hele fødevareklyngen, der understøtter 189.000 arbejdspladser og en årlig eksport på 170 milliarder kroner, repræsenterer vi en værdikæde med tyngde og vilje til at finde løsninger på verdens klimaudfordringer i tæt samspil med resten af Danmark.

Betinna Østermark

Fra: Kasper Munk Rasmussen <rasmussen@SMVdanmark.dk>
Sendt: 9. december 2021 13:19
Til: Betinna Østermark; Christina Heinze
Cc: Jeppe Rosenmejer
Emne: j. nr. 2021-12887.

Kære Betinna og Christina

Jeg er lige blevet opmærksom på, at vores tilbagemelding ift. bogføringsloven ved en beklagelig fejl ikke er afsendt. Jeg håber, at I har mulighed for at medtage nedenstående, da det er af væsentlig relevans for implementeringen af lovgivningen.

Høringssvar:

Vi oplever at en del mindre virksomheder fortsat ikke er fuldt digitaliserede. For dem vil det være en væsentlig administrativ byrde at skulle digitalisere samtlige bilag. Vi foreslår derfor at ændre på beløbsgrænsen, så kravet om digital opbevaring af alt bilagsmateriale kun omfatter virksomheder med over 1,5 mio. kr. i omsætning. Det vil flugte med EU's generelle anbefalinger om at tage hensyn til mindre erhvervsdrivende i lovgivningen. Herudover foreslår vi, at kravene om digital registrering og opbevaring af bilag mv udskydes til fx regnskabsåret, der begynder den 1. januar 2025 – om ikke andet så for de virksomheder, der har en begrænset omsætning – eksempelvis en omsætning under 3 mio. kr.

Venlig hilsen

Kasper Munk Rasmussen

Chefkonsulent

T +45 33 93 20 00

M +45 61 96 39 80

SMVdanmark

Islands Brygge 26 | 2300 Kbh. S | SMVdanmark.dk | T +45 33 93 20 00 |

Læs SMVdanmarks Privatlivspolitik

SMVdanmark repræsenterer ca. 18.000 SMV-virksomheder. Vi er den eneste danske hovederhvervsorganisation, der udelukkende kæmper for bedre vilkår for Danmarks SMV'er

Høring 2

Hørings svar fra Billy ApS om: Forslag til lov om bogføring

TIL: Betinna Østermark
Chefkonsulent

DATO: 22/2/2022
STED: KØBENHAVN

ERHVERVSSTYRELSEN
Regnskab og Revisorregulering

REF: j. nr. 2021-12887.

Kære Bettina

Billy ApS sender hermed vores Hørings svar vedrørende: "nye bestemmelser til lov om bogføring", ifølge den invitation vi fik den 26. januar 2022.

Svar Indhold:

I lovforslaget bliver der introduceret nogle krav til alle udbydere af bogføringssystemer. Kravene er beskrevet i lovforslaget i kapitel 5: "Krav til digitale bogføringssystemer" og bliver beskrevet i § 13.

Vi, som leverandør, forstår godt behovet for at skabe sikkerhed omkring bogføring og automatisering af processer. Vi vil også gerne sikre at disse nye krav ikke unødvendigt gør det meget mere svært at være leverandør af bogføringssoftware i Danmark, med en forværring af konkurrencesituationen som er ikke til gavn for små virksomheder.

Udover det vil introduktionen af mange særkrav i Danmark gøre det svært for udenlandske leverandører at operere på det danske marked. Dette vil føre til lignende krav i andre europæiske lande og svække EU's fælles marked. Et fælles marked danske virksomheder har været glade for og dygtige til at eksportere til.

Implementering af systemer, der kan understøtte kravene i dette lovforslag kan være tidskrævende, hvorfor myndigheder burde indføre kravene i faser, så leverandørerne har tid til at implementere dem gradvist. Leverandørerne burde også kunne registrere sig (som krævet a § 16 i loven) ved slutning af første fase når de beviseligt opfylder de gældende krav til den tid.

Erhvervsstyrelsen har kommenteret i lovforslaget om betydning af disse krav.

På side 126 af lovforslaget beskrives “**eksempler på forventede konkrete krav inden for de områder, som er angivet i forslagets § 13, stk. 1, nr. 1-3.**”

Kommentar til krav i § 13, stk. 1

Som kommentar til **§ 13, stk. 1**: Skrives på side 126:

“Ved ændringer i registreringer eller bilag skal såvel det oprindelige indhold som ændringen fremgå af systemet. **Systemet skal indeholde en funktion, som gør det muligt at afstemme virksomhedens bogføring med virksomhedens bankkonti.** Kravet vil blive formuleret på en fleksibel måde, der gør det enkelt at foretage bankafstemning.”

Kravet om at et bogføringssystem skal understøtte bankafstemning og dataudveksling med virksomhedernes bankkonti vil praktisk betyde at alle leverandører af bogføringssystemer vil skulle tilbyde tjenester, som falder under betegnelsen: Account Information Service Provider fra PSD2. Det er uklart om dette vil kræve en AISP banklicens for leverandører af bogføringssystemer. Erhvervsstyrelsen burde afklare dette, sådan at der er sikkerhed om, hvad der er påkrævet. Enhver form for yderligere krav til leverandører af bogføringssystemer vil forhøje omkostninger for leverandørerne og mindske konkurrencen på det danske marked.

Også som kommentar til **§ 13, stk. 1**: Skrives på side 126:

“Systemet skal kræve eller give mulighed for registrering af visse oplysninger om hver enkelt transaktion. Systemet skal sikre datering af registreringerne, som gør det muligt at bestemme den enkelte registrerings tidsmæssige placering. Systemet skal sikre, at der for **hver registrering altid henvises til et bilag.**”

Der er mange tilfælde, hvor der ikke er et rigtigt bilag for en transaktion. Eksempelvis i tilfældet af bankgebyrer. Forslag burde afspejle dette, og kræve at der henvises til et bilag for hver transaktion, medmindre et sådant bilag ikke findes.

Kommentar til krav i § 13, stk. 2

Som kommentar til **§ 13, stk. 2**: Skrives på side 127:

“Udbyderen eller virksomheden (databehandleren) skal løbende sikre, at sikkerhedskravene i tilknytning til levering af kontraktens ydelser opretholder et ledelsessystem for informationssikkerhedsstyring (ISMS) efter den til enhver tid gældende version af ISO/IEC 27001 eller tilsvarende (national eller international) anerkendt standard.”

Kravet specificerer, at alle leverandører af bogføringssystemer skal have et ledelsessystem for informationssikkerhedsstyring efter ISO/IEC 27001 eller lignende.

Det er utydeligt, om dette også betyder et krav om certificering i ISO/IEC 27001 eller lignende, hvilket gør det usikkert hvilke IT sikkerhedsstandard man skal følge, og om leverandøren skal være certificeret i disse standarder. Der bemærkes at krav om ISO certificering til leverandører af bogføringssystemer vil forhøje omkostninger for leverandørerne og mindske konkurrence på det danske marked.

Kommentar til krav i § 13, stk. 3

Som kommentar til § 13, stk. 3: Skrives på side 127:

“Systemet skal understøtte automatisk afsendelse og modtagelse af elektroniske fakturaer i overensstemmelse med den danske standard OIOUBL og den europæiske standard Peppol BIS (e-fakturaer).”

Kravet specificerer, at leverandører af bogføringssystemer skal understøtte både den nye standard (PEPPOL-BIS) og den gamle (OIOUBL) som er på vej væk. På NemHandels website skrives at: “Peppol er den nye standard”. Hvorfor vil Erhvervsstyrelsen indføre krav om at understøtte OIOUBL i 2023, når dette er en gammel standard og alt er på vej over i PEPPOL BIS, som er den europæiske standard? Det vil være langt mere effektivt kun at kræve understøttelse af PEPPOL-BIS. Vi vil derfor foreslå at krav om understøttelse af OIOUBL slettes fra lovforslaget.

Som følge af loven skal alle leverandører af bogføringssystemer integrere deres system med NemHandel. Har myndighederne lagt planer om at gøre det nemmere for leverandører af IT systemer at integrere til NemHandel ved at stille følgende til rådighed: Testmiljøer, dokumentation, special adgang til leverandører af bogføringssystemer? Det burde også reflekteres i loven, at krav til at leverandører understøtter afsendelse og modtagelse af elektroniske faktura gradvist vil blive indført i takt med at myndighederne opdaterer NemHandel, og gør det nemt at integrere til den med moderne teknologi understøttelse som supporterer de forskellig platformsteknologier som bliver anvendt på markedet. Her kunne vi lære af vores britiske naboer som virkelig har formået at bygge support for softwareleverandører i deres “Making Tax Digital” project. De bruger moderne teknologier og stiller super god dokumentation til rådighed her: <https://developer.service.hmrc.gov.uk/api-documentation>

“Den løbende bogføring skal kunne ske efter en kontoplan, der er eller kan mappes til en på bogføring tidspunktet gældende offentlig standardkontoplan.”

Det er godt, at Erhvervsstyrelsen gerne vil have at alle leverandører skal sørge for, at bogføring sker efter en offentlig standard kontoplan. Det burde noteres at denne

kontoplan ikke er udarbejdet endnu, og at det vil tage tid og ressourcer for leverandører af bogføringssystemer at indføre funktioner som tillader denne mapping. Der burde derfor indsættes en overgangsperiode for hver revision af standardkontoplanen som giver leverandøren tiden til at tyde de nye krav en ny version af kontoplanen stiller og indføre de nødvendige ændringer.

Ny Bogføringslov

Hørings svar

Sendt til Betinna Østermark, betoes@erst.dk med henvisning til j. nr. 2021-12887.

Undertegnede har arbejdet med udvikling og support af økonomisystemer til virksomheder i SMV-segmentet i mere end 20 år.

Indledningsvist skal det bemærkes, at det er positivt at påbegynde implementeringen af en mere elektronisk kommunikation mellem landets virksomheder og kontrolinstitutionerne. Dog er de foreslåede ændringer så omfattende og vil for mange, være meget krævende at implementere i store dele af dansk erhvervsliv. Det er respektløst at behandle så hurtigt, med så dårligt et oplæg og med en kort implementeringstid, der kan få fatale konsekvenser for mange virksomheder.

Der er en tendens til at straffe alle i skoleklassen, når de to rødder i bunden af klasselokalet ikke opfører sig ordentligt.

Man pålægger økologiske grøntsagsproducenter at registrere hver enkelt grøntsagskasse for at kunne dokumentere sporet fra mark til bord.

Man pålægger offentlige fakturaudstedere, som fx Vej & Park afdelinger i kommunerne at dokumentere hvornår aftalen, der ligger til grund for en faktura – er indgået, påbegyndt og afsluttet – og medsende det på alle fakturaer – af den årsag, at en mindre promille af dem på et tidspunkt skal opkræves via Gældsstyrelsen. Samtidig skal man Type bestemme dem i forhold til skyldnerforholdet. Er det et almindelig faktura, en erstatning (med eller uden dom) eller?. Dette uagtet, at det der udføres, kan være det samme i flere tilfælde og det det kan være en del af en løbende aftale.

Nu vil man pålægge alle virksomheder at anvende økonomisystemer, der ikke må være installeret lokalt i virksomheden, fordi enkelte virksomheder går konkurs hvor regnskabsmateriale er bortkommet.

Kan risikoen for at en gruppe af konkursramte virksomheders regnskabsmateriale forsvinder - retfærdiggøre, at staten pålægger det private erhvervsliv nye byrder i form af omlægning eller skift af økonomistyringssystem i løbet af en meget kort periode, som foreslået i udkast til lovforslaget?

Det er et rimeligt krav, at pålægge alle nyetablerede virksomheder at anvende bogholderisystemer som beskrevet i forslaget, og at indfasningstiden af de nye regler forlænges for virksomheder etableret inden 1. jan 2022 med op til kr. 10.mill i årlig omsætning, eksempelvis i op til 5 år. Nyetablerede virksomheder har formodentlig ikke allerede investeret mange penge i et økonomisystem, men vil kunne tage hensyn til de fremsatte krav i forbindelse med etableringen og forretningsudviklingen. Da konkursrisikoen som beskrevet er størst for nystartede virksomheder, så giver det mening.

For bestående ældre virksomheder kan man stille krav om indsendelse af bilag og bogføringsoplysninger via den offentlige infrastruktur for e-dokumenter. Det vil stadig blive en omkostning for virksomheden og for internationale koncerners danske afdelinger, men det vil være en mindre omkostning end at skulle skifte et økonomisystem, hvor man i årtier har forfinet det til automatisering af virksomhedens processer.

I motiveringen for forslaget skrives om store besparelser man mener indførelsen vil give for det danske erhvervsliv. Der er ingen tvivl om, at det for mange virksomheder vil udmønte sig i besparelser – især på langt sigt, men vil de besparelser altid overstige de omkostninger ved en omlægning af eksisterende økonomisystemer der pålægges med de nye regler?

Hos Brugerdata A/S arbejder vi hver dag med automatisering af administrative processer hos vore kunder – både kommuner og private virksomheder. Private virksomheder har i mange år arbejdet hårdt – og har investeret mange penge – i at effektivisere deres administration.

Mange af disse investeringer vil gå tabt ved en omlægning af økonomisystemer eller vil potentielt være kostbare at genimplementere i et nyt økonomisystem.

Det mest positive ved forslaget er kravet om brug af ”rigtige” elektroniske fakturaer – primært i form af UBL2.0/peppol fakturaer. Når man som vi – har arbejdet med UBL2.0 fakturaer integreret i vores bogføringssystemer siden de blev indført ved lov i de offentlige forvaltninger, så har det været trist at følge en udvikling, hvor man i vores branche hellere har villet arbejde med at hente data ud af PDF dokumenter i stedet for at anvende UBL2.0. Den udvikling skyldes de private virksomheders modvilje til at betale de store omkostninger, der har været i forbindelse med implementering og drift af en løsning, der kan håndtere UBL2.0, samtidig med, at hele konceptet med UBL2.0 og elektroniske fakturaer har været uforståeligt for mange virksomheder, hvor en digital udgave af et stykke papir (PDF) har været forståeligt.

Hvorfor gøre data til et billede for at andre bagefter skal bruge teknologi til at hente data ud af et billede, når man blot kan fremsende data, som kan anvendes direkte?

Efter at det blev et krav at fakturering til det offentlige skulle ske i UBL2.0 format har de fleste økonomisystemer i dag indbygget muligheden og at danne denne type fakturaer. Det burde derfor kunne indføres uden de store problemer og omkostninger for virksomhederne.

Hvis UBL2.0 fakturering bliver indført som standard, så vil det ikke kun være et kvantespring for kontrolopgaven hos SKAT, men automatiseringen af de enkelte virksomheders behandling af kreditorfakturaer i administration og bogføring vil kunne spare mange penge i virksomhederne.

Her nogle pointer i punktform:

1. Der skrives i brevet, at lovforslaget vil give administrative lettelse for virksomhederne. For de virksomheder, der ikke har et økonomisystem, der umiddelbart kan understøtte lovforslagets krav, vil det påføre disse virksomheder yderligere byrder. Hvem skal betale for det?
2. En lang række mindre håndværks-, service- og handelsvirksomheder - ejet og drevet af borgere, der enten nærmer sig pensionsalderen eller for nogens vedkommende er over 80 år gamle – stadig aktive og dus med de bogføringssystemer de har brugt de sidste 20 – 30 år vil i et omfang opgave at videreføre virksomheden alene på grund af udsigten til at skulle skifte bogføringssystem.

Det forslås at der indarbejdes en længere implementeringsperiode for ældre mindre virksomheder fx med en årlig omsætning under kr. 10 mill.

Til gengæld vil det være rimeligt med de planlagte krav for nyregistrerede virksomheder, der uden større problemer vil kunne tænke det ind i deres forretningsplan.

3. For virksomheder, der har et lokalt installeret økonomisystem i drift, som allerede understøtter de nyeste automatiseringsfunktioner og elektronisk lagring af bilag, men som ikke umiddelbart lader sig afvikle på en platform hos tredje mand – enten på grund af hastighedsproblemer eller af sikkerhedsmæssige årsager ikke ønsker at lægge sine virksomhedsdata på internettet.

De vil under alle omstændigheder blive pålagt omkostninger for at ændre deres installation og vil ikke høste fordele af at skifte til et "digitalt bogføringssystem". Det kan - i mange virksomheder koste mere end 100.000,- at lægge deres økonomisystem om. Hvordan kan det fremstilles som en lettelse? Vi som dagligt arbejder i branchen ved, at det er en stor opgave i mange virksomheder med mange risici for virksomhedens overlevelse.

4. Det ønskes, at kontrolinstans skal kunne få adgang til/logge ind på de enkelte virksomheder økonomisystem.

Der findes langt mere end 100 forskellige økonomisystemer i drift i Danmark. Det er så meningen, at der hos kontrolinstansen skal være medarbejdere, der kan betjene alle økonomisystemer?

Ønsker man login adgang eller blot, at bilag og konteringsoplysninger i henhold til offentlig fastlagt standardkontoplan bliver stillet til rådighed via webservices?

5. "automatisk sikkerhedskopiering" er i mange tilfælde ikke en del af økonomisystemet, men det er en del af driftsmiljøet.
6. I en del virksomheder er økonomisystemet ikke ét samlet system, men flere dele – måske placeret flere steder – med regnskabskonsolidering ét sted. Det foreslås, at der er adgang til det konsoliderede regnskabsystem, hvis det indeholder konterings/bogføringsoplysninger og vedhæftede bilag i elektronisk form.

7. "Virksomheder som anvender et bogføringssystem, der ikke er registreret (f.eks. specialudviklede bogføringssystemer eller udenlandske bogføringssystemer), er selv ansvarlige for at sikre, at det bogføringssystem de anvender, opfylder kravene."

Det foreslås, at det vil være en opfyldelse af de stillede krav, at man etablerer en automatisk overførsel af de ønskede data til en placering, hvorfra data kan hentes via en webservice, alternativt indberettes via den offentlige infrastruktur for e-dokumenter.

8. "Bemyndigelse til at erhvervsministeren på sigt kan fastsætte nærmere regler om offentlig opbevaring af centrale dele af regnskabsmaterialet ved automatisk fremsendelse af de pågældende oplysninger fra de digitale bogføringssystemer."

Det bør være den bestemmelse, der bliver en central byggesten i etableringen af det fremtidige kontrolarbejde.

Det vil indebære flere fordele – både for staten og for virksomhederne.

- a. For virksomhederne vil det betyde, at der kun skal etableres en udlæsning af bogføring og bilag – incl. Kontering efter standardkontoplan – og at man ikke giver unødige adgangsrettigheder til Staten. (ekspropriation af alle virksomhedens administrative data)
- b. Hvis man som kontrolinstans får etableret en database med alle bilag og deres kontering – og at de i stort omfang kan lagres i et elektronisk format som fx PEPPOL, UBL2.0, så vil man kunne lave mange effektive kontroller.

9. "Bemyndigelse til at erhvervsministeren på sigt kan udstede regler om obligatorisk brug af e-fakturering."

Det bør også være en grundsten i etableringen af det nye kontrolsystem. Det vil også være en idé at pålægge virksomheder, der sælger på kontantbasis med kortbetaling uden egentlig registrering af køberen (fx Supermarkeder, byggemarkeder m.v., maskinhandlere), at man som virksomhed kan blive identificeret – enten via betalingskort eller oplyst cvr nummer – og så få tilsendt købskvittering UBL2.0 format, som kan indgå som bilag?

10. Forslag: Opret et centralt register med alle fakturaer udstedt i Danmark og stil krav om, at afsender og modtager skal berige fakturadata med deres bogføringsoplysninger via webservice. At sende e-fakturaer mellem sælger og køber for at de begge efterfølgende skal indberette dem er en omvej til målet.

11. ” bilag på en server hos en udbyder eller en anden tredjepart.”

Bogføringsmateriale er den enkelte virksomheds ejendom. Virksomheden har mulighed for at redigere og/eller slette i regnskabssystemets database og – selvom det ligger hos trediemand – kræve at evt. sikkerhedskopier af regnskabsdata slettes.

12. En hurtig implementering – som foreslået af et krav om at bruge et godkendt bogføringssystem vil kunne få nogen virksomheder til at abonnere på et lille godkendt bogføringssystem og så bogføre dagligt i et andet system. Det bør overvejes om de stramme krav implementeres over flere år, for at undgå at virksomheder presses ud i uhensigtsmæssige løsninger for at overholde reglerne.

13. ”Transaktionssporet: Den sammenhæng, der er mellem de enkelte registreringer og den bogføringspligtiges årsregnskab, skatte- eller afgiftsopgørelse, tilskudsregnskab eller tilsvarende regnskabsopstilling, der 2 skal udarbejdes i henhold til lovgivning eller frivilligt udarbejdede regnskaber, der ikke udelukkende anvendes til virksomhedens eget brug.”

Moms håndteres nok i alle økonomisystemer, men beregning af afgifter bliver i mange virksomheder opgjort manuelt. Det samme gør sig gældende for tilskudsregnskaber, som for mange bliver udarbejdet ad-hoc i forbindelse med indberetning. De er ikke for nærværende en del af økonomisystemet og kan ikke direkte henføres til bestemte bilag.

14. ”Stk. 5. Erhvervsministeren kan fastsætte regler om, at virksomheder, der er omfattet af stk. 1 og 4, skal registrere virksomhedens transaktioner vedrørende køb og salg med en e-faktura som dokumentation for transaktionen, jf. § 4, nr. 3.”

Det foreslås, at det skal gælde for alle købsfakturaer, modtaget fra en dansk fakturaudsteder – privat som offentlig.

15. Hvordan gælder godkendelse af ”Digitale bogføringssystemer”, hvis det ikke er det selskab, der udvikler bogføringssystemet, der drifter det på egne servere, men det driftes på servere, som brugervirksomheden har lejet hos trediemand? Fx er ”Automatisk sikkerhedskopiering” ikke en del af bogføringssystemet, men er en IT-teknisk operation Xcopy, SQL-backup, Komprimering af data til .zip filer eller lignende.

16. Der står bl.a. i materialet:

”Regeringen ønsker også, at forholdet mellem erhvervsliv og myndigheder er baseret på gensidig tillid. Derfor skal myndighedernes kontrol og tilsyn indrettes, så det mindretal af virksomheder, som begår svindel eller andre lovovertrædelser, ikke påfører lovlydige virksomheder unfair konkurrence

eller påfører private investorer og långivere betydelige tab. Digitale bogføringssystemer gør det muligt at effektivisere myndighedernes kontrol, skaber større sikkerhed for opbevaring af virksomhedernes regnskabsmateriale og gør det lettere for myndighederne at gribe ind overfor skatteunddragelse og anden økonomisk kriminalitet.”

Det er beskæmmende for arbejdet med lovforslag, at det er fyldt med den form for udokumenteret politisk propaganda – og fyldt med gentagelser. Man kan fx ikke skrive, at det er et udtryk for tillid, at man nu vil se helt ind i virksomhedernes økonomisystemer for at kontrollere dem!

Der undskyldes for at dette høringssvar også indeholder gentagelser, men hvad kan man forvente med det oplæg?

17. Der står bl.a. i materialet:

”Et digitalt bogføringssystem vil ofte være integreret med regnskabsfunktioner, således at systemet også understøtter udarbejdelsen af et årsregnskab på grundlag af bogføringen.”

Det er simpelt hen ikke korrekt. Store dele af den danske revisorstand anvender egne revisorsystemer uden forbindelse med deres kunders bogføringssystemer.

Det er absolut en god målsætning at gennemføre på sigt.

18. Der står bl.a. i materialet:

”Systemet kan både være udformet som software, som virksomheden downloader, og hvor systemet herefter bruges lokalt på virksomhedens computere, og som en internetbaseret tjeneste, SaaS (Software as a Service). Det vil sige, at virksomheder får adgang til et stykke digitalt (og online) software

på deres computer, smartphone eller lignende, hvor systemet ligger hos en

udbyder, og hvor bogføringen sker over internettet. I begge tilfælde kræves

dog efter definitionen, at bilag skal opbevares på en ekstern server enten hos

udbyderen af bogføringssystemet eller f.eks. i en cloudløsning hos en tredjepart, som opfylder kravene til it-sikkerhed efter § 13, stk. 1, nr. 2, jf. nærmere regler herom fastsat efter stk. 2. Software baserede bogføringssystemer, hvor bilag opbevares lokalt hos den pågældende virksomhed, er således

ikke omfattet af definitionen, og vil derfor heller ikke opfylde kravet efter §

14 stk. 1, om at virksomheden skal anvende et digitalt bogføringssystem.”

Det virker som om at enkelte producenter af bogføringssystemer har fået lov til at designe loven efter den måde deres system fungerer på. Det er – set i det lys – en meget kort tid andre producenter af bogføringssystemer har til at opfylde de nye lovkrav. Udvikling af bogføringssystemer er en længerevarende proces – så hvis nuværende systemer ikke kan godkendes, så vil det tage 3 -5 år at relancere nye produkter. Det er med den nuværende køreplan reelt en nedlukning af dele af erhvervet. ”De nye minkavlere”. Hvilke støtteordninger kommer der til omskoling?

19. Der står bl.a. i materialet:

”Det bemærkes, at bestemmelsen indebærer, at bogføringssystemet skal sikre opbevaring af virksomhedens regnskabsmateriale i 5 år fra udgangen af det regnskabsår materialet vedrører, også hvis virksomheden går konkurs, bliver tvangsopløst, opsiger abonnementet på det pågældende system eller blot ophører med at betale abonnementet. Opbevaringen behøver ikke at ske på en måde, så regnskabsmaterialet til enhver tid er umiddelbart læsbart, blot regnskabsmaterialet kan gendannes og gøres læsbart inden for en rimelig tidsfrist i forbindelse med myndigheders efterfølgende kontrol. Udbyderen af et bogføringssystem har ikke pligt til at give virksomheden adgang til regnskabsmaterialet efter endt kundeforhold.”

Hvem skal betale for opbevaring af data for afsluttede kundeforhold?

20. Der står bl.a. i materialet, at leverandøren af bogføringssystemet er ansvarlig for overholdelse af, at kontoplanen i bogføringssystemet er korrekt mappet til den offentligt fastlagte kontoplan.

Det er kun nogle bogføringssystemer til mindre virksomheder, der selv har en fast standardkontoplan og som derfor kan styre mapping mellem de to kontoplaner.

Den mulighed har man ikke i større løsninger og man kan ikke styre hvordan de enkelte bruger virksomheder anvender de enkelte kontonumre, så det vil ikke give nogen sikkerhed for, at de udarbejdede regnskaber kan bruges til kontrolformål.

Samlet set får man en fornemmelse af, at staten vil kunne omklamre og snage i alle Danmarks virksomheders administrative data. George Orwell på steroider. Det henstilles til, at Bogføringslovens bestemmelser begrænses til at regnskabsdata i form af bilag med bogføringsposter efter den offentlig fastsatte kontoplan.

(Og senere de øvrige dokumenter, der også omtales i forslaget)

At stille krav om adgang til alle virksomheders administrative data er et overgreb på virksomhederne.

Hvis der ønskes en uddybning af ovenstående eller sparring med en person, der er tæt på SMV virksomheder, så står jeg til rådighed.

Med venlig hilsen

Peter Wismer HD(R)

direktør

E-mail: PEW@brugerdata.dk

Telefon: 27 79 26 74

Brugerdata

Brugerdata A/S

Østergade 43, 5580 Nørre Aaby

Telefon: 6442 1663

Support: support@brugerdata.dk

Virksomhed: brugerdata@brugerdata.dk

Erhvervsstyrelsen
Langelinie Allé 17
2100 København Ø

Att.: Chefkonsulent Betinna Østermark og

Pr. mail: betoes@erst.dk

23. februar 2022

Hørings svar – Nye bestemmelser til lov om bogføring

Erhvervsstyrelsen har den 26. januar 2022 sendt nye bestemmelser til en ny bogføringslov i høring.

Dansk Erhverv har med interesse gennemgået de ændrede bestemmelser, der et stykke henad vejen imødekommer de kritikpunkter, som blev rejst i den første høring vedrørende lovforslaget.

Dansk Erhverv har følgende bemærkninger til de nye bestemmelser i forslaget.

Generelle bemærkninger

Dansk Erhverv skal indledningsvist bemærke, at der er mange gode takter i forslaget til en ny bogføringslov, herunder nye bestemmelser der skal sikre en gennemførelse af initiativet om Automatisk Erhvervsrapportering samt en øget brug af elektronisk fakturering B2B, som Dansk Erhverv er stor fortalere for.

Dansk Erhverv bifalder desuden, at forslaget om en offentlige certificering af bogføringssystemer er omformet til en række krav i stedet. Det vil gøre efterlevelsen af lovforslaget mindre byrdefuldt.

Dansk Erhverv er enig i, at lovforslaget samlet set på sigt vil resultere i betydelige byrdelettelser. Samtidig noterer Dansk Erhverv sig, at der vil være en indfasningsperiode for de virksomheder, der ikke allerede benytter et digitalt bogføringssystem, der umiddelbart lever op til de nye krav. Disse virksomheder vil skulle tilpasse sig nye it-systemer og arbejdsgange som i en indledende fase må antages at medføre visse byrder.

Specifikke bemærkninger

Krav til bogføringssystemer - §13

§ 13 stiller en række krav til de bogføringssystemer, som virksomhederne skal benytte fremadrettet. Uanset at der er i § 17 er lagt op til, at udbydere skal tilpasse deres systemer, vil en lang række virksomheder skulle ændre deres systemer, så man dels ikke længere benytter papir, og dels skal IT-systemer tilpasses for at kunne rumme de nye krav i § 13.

Et særligt problem vil ramme de virksomheder, der har specialtilpassede systemer, herunder f.eks. mange dattervirksomheder af udenlandske selskaber, der via koncernens praksis er bundet til at benytte et bestemt system (som næppe uden videre tilpasses til nationale danske krav). Det samme gælder for filialer af udenlandske virksomheder. Der er ingen tvivl om, at sådanne virksomheder rammes, og for dem vil de nye regler utvivlsomt opleves som en betydelig byrde.

I lovforslaget savnes svar på, hvorledes en dansk dattervirksomhed af en udenlandsk moder-virksomhed (eller en dansk filial) skal forholde sig, hvis den udenlandske - måske globale - koncern ikke ønsker at ændre sine systemer.

I forhold til kravet om opbevaring af regnskabsmateriale udenfor virksomheden, jf. § 13, stk. 1, nr. 1, så mener Dansk Erhverv, at virksomhederne altid har ret til kontrol over egne data. Herunder skal det være helt klart, at det skal være lovligt at have sine egne data inhouse fremfor at skulle opbevare dem andetsteds. Hvis udbyderen af bogføringssystemet går konkurs, eller man af andre grunde tvinges til at skifte leverandør, skal der således ikke opstå usikkerhed om, hvorvidt virksomhedens egne data kan kompromitteres. Hvis der stilles krav om en sikkerhedskopi af materialet uden for virksomheden, så bør kravet om, at data skal ligge udenfor virksomheden ikke være nødvendigt.

I henhold til § 13, stk. 1, nr. 2 skal udbyderne af bogføringssystemer "Opfylde nærmere angivne standarder for it-sikkerhed, herunder opfylder relevante ISO-standarder om it-sikkerhed, understøtter sikker log ind og bruger- og adgangsstyring samt automatisk sikkerhedskopiering af registreringer og bilag."

Dansk Erhverv mener, at det er uklart, hvad der forstås ved ISO-standarder om IT-sikkerhed, og hvad der forstås ved sikker-login. Samtidig er ISO certificeringer væsentlig over det niveau som tidligere har været krævet for at efterleve god bogføringsskik som retlig standard.

Fremtiden - et offentligt datacenter m.v.

Erhvervsstyrelsen bemyndiges i lovforslaget til at fastsætte "nærmere regler" om en lang række forhold – fx kravene til de digitale bogføringssystemer, offentlig opbevaring af regnskabsmaterialer og obligatorisk brug af e-fakturering.

På side 29 fremgår f.eks., at den digitale opbevaring medfører, at det om nogle år vil være muligt at indføre en ordning, hvor alle virksomheders e-fakturaer og e-dokumenter automatisk sendes til et offentligt modtagecenter til brug for målrettet kontrol

Dansk Erhverv finder, at en sådan adgang - herunder den blotte mulighed for i henhold til bogføringsloven til at udstede en bekendtgørelse herom - ikke bør være en del af lovforslaget. Et sådant stort offentligt IT-system vil efter vores vurdering kunne have betydelige konsekvenser for danske virksomheder i forhold til beskyttelsen af data. Data, som er dannet, og som tilhører virksomhederne, skal således grundlæggende forblive hos virksomhederne. Det skal have undtagelsens karakter, at sådanne data skal deles med offentlige myndigheder. Når man henser til, hvad der i øvrigt gøres for at beskytte personers og virksomheders data via

lovgivningen, herunder GDPR, synes det stærkt betænkeligt på nuværende tidspunkt at åbne op for, at man kan lave et stort offentligt datacenter, der skal indeholde dele af virksomhedernes økonomiske data. En adgang hertil skal efter Dansk Erhvervs vurdering basere sig på et langt grundigere forarbejde - i samarbejde med virksomhederne - end hvad tilfældet har været med udviklingen af bogføringsloven.

Dansk Erhverv foreslår derfor, at bemyndigelserne i forslagets § 17 helt udgår.

Vi håber, at ovenstående kommentarer finder vej i det endelige lovforslag. Såfremt der måtte være spørgsmål eller kommentarer, er I velkomne til at kontakte undertegnede.

Med venlig hilsen

Frederikke Saabye
Chefkonsulent

Erhvervsstyrelsen
Att.: Betinna Østermark
Langelinie Alle 17
2100 København Ø
E-mail: BetOes@erst.dk

Dansk Industri
Confederation of Danish Industry

Høring over nye bestemmelser til lov om bogføring

DI har den 26. januar 2022 modtaget udkast til lov om bogføring i fornyet høring, idet der i den fornyede høring alene er udbedt kommentarer til de nye bestemmelser fremhævet med gult, som udmønter Automatisk Erhvervsrapportering.

Bogføringsloven udgør et helt centralt grundlag for virksomhedernes interne styring, idet hovedformålet med registreringer er at sikre virksomhedens interne styring, ligesom registreringerne selvsagt også danner grundlag for virksomhedens indberetninger m.m. DI finder det derfor vigtigt, at bogføringsloven moderniseres, og sikrer et godt grundlag for både den interne styring og for yderligere forenklinger i forhold til Automatisk Erhvervsrapportering og projektet omkring "MinVirksomhed", som dette lovforslag lægger grundstenen til. DI støtter en modernisering af bogføringsloven, og DI vil gerne i den forbindelse anerkende Erhvervsstyrelsens arbejde med at drive denne agenda og støtte op omkring "MinVirksomhed".

I forhold til de konkrete elementer, der udmønter Automatisk Erhvervsrapportering, vil DI gerne kvittere for, at Erhvervsstyrelsen i stedet for en certificeringsordning har valgt at skrive kravene direkte ind i lovteksten, således at virksomhederne tydeligt kan se kravene, og det er tydeligt, hvad der skal iagttages, hvis man eksempelvis benytter et specialtilpasset bogføringssystem eller et koncernrapporteringssystem. I forhold til udmøntningen af kontrolelementerne og kravene til de digitale systemer, finder DI overordnet, at der i tilgangen til reguleringen er fundet en fornuftigt balance.

DI skal bemærke, at der vil være behov for god vejledning til virksomhederne, idet lovforslaget er svært tilgængeligt for den almindelige virksomhed, ikke mindst grundet behovet for at beskrive kontrolelementerne i lovforslaget. Det er i den forbindelse vigtigt, at der i vejledningen tages udgangspunkt i at understøtte de lovlydige virksomheders brug af elektroniske bogføringssystemer og -rutiner, idet dette er hele fundamentet for at opnå effektiviseringsgevinsterne og forudsætningen for at Automatisk Erhvervsrapportering og kontrolelementerne i lovforslaget bliver succesfulde.

DI finder det vigtigt at pointere, at der med lovforslaget forventes store effektiviseringsgevinster hos virksomhederne som følge af kravet om brug af digitale bogføringssystemer uden at der ændres på indberetninger m.m., men at der samtidig vil være ikke ubetydelige

implementeringsomkostninger i form af ændrede rutiner og implementering af nye systemer og processer samt løbende driftsomkostninger, som fremgår af lovforslagets bemærkninger. Det fremgår også af den bagvedliggende rapport, at der vil være virksomheder, for hvem omkostningerne til digitale bogføringssystemer overstiger effektiviseringsgevinsterne. Dette bør følges tæt. DI skal også bemærke, at de grundlæggende data, der er benyttet ved den bagvedliggende beregning, synes at stamme fra perioden før Corona. Det er DI's fornemmelse, at en del virksomheder under Corona i stigende grad er overgået til digitale systemer. Med lovforslaget fremskyndes således på dette punkt en udvikling, som DI ser allerede er i gang, og som understøtter en øget digitalisering og systemmodernisering i dansk erhvervsliv.

I forhold til omkostningerne skal DI også bemærke, at DI i forbindelse med den oprindelige høring rejste en række bemærkninger i forhold til rækkevidden af regnskabsmateriale, som vil have stor betydning for det samlede omkostningsbillede. DI antager, at der i lovbemærkningerne er taget højde for dette i forbindelse med vurderingen af de løbende omkostninger.

Bogføringen udgør et helt central element i styringen af virksomheden og loven bør ledsages af en vejledning

Som nævnt indledningsvis, så udgør bogføringen for virksomhederne et helt centralt element i styringen af virksomheden, og således danner bogføringen grundlag for interne regnskaber, eksterne regnskaber, selvangivelse samt en lang række yderligere økonomiske og finansielle indberetninger til Nationalbanken, SKAT, Danmarks Statistik, Arbejdsgiver foreninger osv.

Det første og vigtigste formål for virksomheden med registrering af transaktionerne er det interne regnskab, idet dette danner grundlag for den daglige styring, hvorfor tilrettelæggelsen af en effektiv administration er nødt til at tage sit udgangspunkt heri. Det interne regnskab vil herefter danne grundlag for det eksterne regnskab (som udgangspunkt altid med samme regnskabspraksis) samt for selvangivelse, moms, og øvrige indberetninger. Bortset fra moms, der indberettes 2-12 gange om året afhængig af virksomhedens størrelse, vil alle andre indberetninger typisk kun ske med en væsentligt lavere frekvens, ofte kun en gang årligt. Hvis der skal opnås den effektivitetsbesparelse der søges, må/skal udgangspunktet tages i det interne regnskab, som virksomhederne i dag ofte bruger mange ressourcer på at få organiseret således at det bedst muligt understøtter styringen af deres specifikke forretning.

Dette udgangspunkt vil være vigtigt i forhold til både løsninger til Automatisk Erhvervsrapportering / "MinVirksomhed" og for kontrolelementerne i praksis. DI har noteret - og lægger vægt på - at lovforslaget netop tager udgangspunkt i mangfoldigheden i dansk erhvervsliv (forretningsmodeller, størrelser mv) og skal kunne rumme de deraf afledte meget forskellige rapporteringskrav til myndighederne. Således lægges der op til at der skal kunne ske en mapping fra det interne regnskab til en standardkontoplanen som danner omdrejningspunktet for rapporteringskravene til myndighederne. DI støtter denne tilgang, idet det er nødvendigt for at kunne rumme forskelligheden af virksomheder, men DI skal understrege, at dette isoleret set vil medføre nødvendige omkostninger til vedligehold af denne mapping, ikke mindst når der sker opdateringer. Disse omkostninger ses ikke indregnet.

Det er af disse årsager, at DI finder det vigtigt, at bogføringsloven ikke står alene, men ledsages af en vejledning, der eksempelvis forholder sig til hvorledes virksomhederne digitalt skal tilrettelægge sig, deres ansvar, praktisk implementering og forventninger til dokumentation, "the do's and don't's" etc., herunder udnytte digitaliseringsmuligheder for optimering af disse

processer. DI deltager meget gerne i dette vejledningsarbejde, idet DI som anført bakker op om moderniseringen af bogføringsloven og understøttelsen af øget digitalisering, og fordi DI ser dette som nødvendigt, for at loven kan medvirke til at realisere den forventede effektiviseringsgevinst.

Behov for en plan for Automatisk Erhvervsrapportering / ”MinVirksomhed”

For DI er det vigtigt, at når der med lovforslaget implementeres grundlaget for den infrastruktur, som efter lovforslaget anses som nødvendigt for Automatisk Erhvervsrapportering og kontrolelementerne, så bør virksomhederne også på denne front opleve gevinster hurtigt. DI skal derfor opfordre til, at der inden for kort tid - og gerne forbindelse med lovforslaget - udarbejdes en konkret plan for de initiativer, som vil følge i kølvandet på infrastrukturen. Planen må gerne tage udgangspunkt i Digitaliseringspartnerskabets anbefaling om ”MinVirksomhed”, som DI føler et stærkt medansvar for realiseringen af.

Planen og initiativerne må meget gerne bygge på incitamenter, som tilskynder de lovlydige og regelefterlevende virksomheder til frivilligt at benytte eksempelvis e-fakturering B2B fordi de dermed får fordele i forhold til indberetningsløsninger m.m. Med denne tilgang sikres, at virksomhederne mest effektivt kan tilrettelægge deres rutiner så de understøtter den interne forretningsstyring og samtidig kan levere de nødvendige data. DI skal dog samtidig påpege, at mangfoldigheden i erhvervslivet kombineret med mange eksisterende automatiseringstiltag gør, at der sjældent vil være én løsning, som tilgodeser alle. Dette princip tilgodeses netop med nærværende lovforslag eksempelvis i forhold til kravene til bogføringssystemerne og mapping imod standardkontoplanerne, hvor reglerne tilgodeser diversitet, men samtidig sætter nogle fælles krav.

DI skal også bemærke, at indberetninger i praksis omfatter ganske mange forskellige indberetninger, hvor data skal behandles forskelligt afhængig af indberetningstype, formål, sammenhæng m.m. Det mest oplagte eksempel er de justeringer, der foretages fra årsrapporten for at beregne den skattepligtige indkomst, men gælder også ift. øvrige indberetninger. Mange af de i bemærkningerne omtalte manuelle rutiner kan ofte henføres til bestemmelse og særregler i eksempelvis momslovgivningen eller særskilte registreringskrav, som f.eks. udspringer af behovet for at kunne rapportere på flere dimensioner og hvor der løbende skal udøves regnskabsmæssige skøn. Disse transaktioner er tidskrævende – også efter en digitalisering, men udgør et fåtal af transaktionerne. Hvor der er et stort, ensartet transaktions flow har mange virksomheder automatiseret rutinerne i dag. Dette anerkendes også i lovbemærkningernes i afsnit 3.2.2, første afsnit.

Dele af gevinsterne ved Automatisk Erhvervsrapportering kan således kun opnås med en holistisk tilgang og en vilje til også at se på og forenkle de underliggende regler, ligesom det er nødvendigt at forholde sig til den internationale samhandel, som udgør en stødt stigende andel af virksomhedernes transaktioner. En effektivisering af indberetningerne vil således også kræve en gennemgang af den bagvedliggende detailregulering for at kunne realisere og understøtte en automatisk erhvervsrapportering. Dette bør være en del af planen og det er vigtigt, at der også er politisk opbakning til dette, da omskrivninger af lovbestemmelser og ændring af indberetningskrav ikke kan udelukkes for at sikre dette formål.

DI vil gerne understrege, at det kræver hårdt arbejde for alle de involverede parter at realisere disse gevinster og DI bidrager meget gerne hertil.

Kommentarer til bogføringslovens specifikke bestemmelser

§ 10, stk. 2 - Opbevaring af regnskabsmateriale m.v. – lempelse for kassestrimler m.m.

DI skal gøre opmærksom på, at en lang række transaktioner fremadrettet må formodes at blive genereret af mikro-data eller løbende målinger (eksempelvis energiforbrug, vandforbrug, temperaturmålinger, mikropayments m.m.) For denne type af data vil der typisk ske en aggregering inden data overføres til enten et regnskabssystem eller andre registreringssystemer. Opbevaring af denne type data i 5 år vil potentielt medføre meget store datamængder på samfundsniveau med deraf følgende omkostninger (herunder klimaomkostninger) uden at opbevaring af disse data tjener et reelt formål.

DI skal derfor henstille til, at denne bestemmelse også moderniseres og ikke kun fokuserer på gammeldags kassestrimler, men også på moderne datakilder, eks. fra målere m.m.

DI skal herudover henvise til de tidligere fremførte bemærkninger omkring den meget vidtgående definition af regnskabsmateriale i lovforslagets §4.

§§ 13-15 – Krav til digitale bogføringssystemer

DI finder generelt, at der er behov for en tæt dialog omkring detailudformningen af reglerne, idet der er en række praktiske spørgsmål, som der er behov for at få afklaret. Det er eksempelvis udfordringen omkring funktionsadskillelse i en virksomhed, hvor der kun er en person i administrationen, udformningen af dataformater og andre systemkrav m.m. Hertil kommer en usikkerhed omkring rækkevidden af bogføringssystemernes ansvar i forhold til hvornår der er tale om brugertilrettede systemer eller outsourcing af funktioner til subsystemer. En række af forholdene er specifikt anført i nedenstående bemærkninger, men dette kan ikke anses som fyldestgørende.

§ 13 stk. 1 nr. 1) og § 14

DI støtter tilgangen i lovforslaget, hvor der ikke arbejdes med en formel certificering, men derimod i lovforslaget klart fremgår, hvilke generelle krav, der stilles til et bogføringssystem. Med denne tilgang kan de virksomheder, der vælger ikke at anvende et af de registrerede systemer, se de krav, deres bogføringssystem herefter skal leve op til. Det kan eksempelvis skyldes, at koncernens bogføringssystem anvendes eller at der benyttes et branchespecifikt system.

DI skal dog gøre opmærksom på, at formuleringen af § 13 stk. 1 nr. 1) og § 14 stk. 2 og 3 synes at antage at et bogføringssystem for at kunne godkendes både skal hostes/installeres og opbevarer data centralt (cloud eller web-adgang). I praksis finder DI, at lovforslaget bør sondre imellem selve bogføringssystemet (dvs. selve den systemmæssige del, herunder logiske adgangskontroller m..) og opbevaringen af data.

Formuleringerne kan – særligt i nogle af kommentarerne – læses således, at der ikke kan være tale om anvendelse af et standardssystem (fx Navision, der er installeret hos virksomheden) hvor virksomheden selv opbevarer data. DI finder, at bestemmelserne omskrives således at der ikke i loven tages udgangspunkt i specifikke typer af løsninger, men at der alene forholdes til godkendelse af systemer (uanset hvor det hostes og hvor data opbevares), og derefter særskilt forholdes til hvem/hvor data opbevares.

Dette vil gøre lovens bestemmelser mere fleksible, således at de kan finde anvendelse uanset hvorledes it-systemer, hosting, governance etc. udvikler sig i fremtiden og dermed sikres, at loven ikke kommer ud af trit med it-udviklingen eller bremser it-udviklingen.

§ 13 stk. 2 – Bemyndigelse til Erhvervsstyrelsen

DI kan støtte den formulerede bemyndigelse, men finder at Erhvervsstyrelsen udover told- og skatteforvaltningen også bør høre erhvervslivet i forhold til de særlige regler for at sikre den praktiske anvendelighed af reglerne. Dette kan eksempelvis ske i regi af Regnskabsrådet.

§ 13 stk. 1 nr. 3) – Standardkontoplan

DI er enig i, at det af hensyn til udarbejdelsen af en automatisk erhvervsrapportering kan være nødvendigt og hensigtsmæssigt, at data struktureres i forhold til en standard kontoplan.

DI finder det dog vigtigt at understrege det forhold, som også er anført i de almindelige bemærkninger, nemlig at en standardkontoplan for mange virksomheder ikke understøtter det helt grundlæggende formål med bogføring og registrering, nemlig den interne styring af virksomheden. DI er således enig med det i bemærkningerne anførte, nemlig at det ikke vil være et krav at anvende standardkontoplanen, men at transaktionerne skal kunne opmærkes til en standardkontoplan for at kunne understøtte indberetningsløsningerne.

DI finder dog anledning til at bemærke, at der i lovforslaget tegnes et noget forsimplet billede af virkeligheden i virksomhederne i forhold til muligheden for automatisk posteringer af omkostninger, når der anvendes en standardkontoplan. I praksis vil dette formentlig være så godt som umuligt at etablere fra centralt hold i et standardsystem, idet dette ville kræve at systemet kan læse og kontere enhver type af omkostninger kombineret med enhver type af virksomhed, forretningsmodel og anvendt regnskabspraksis (og skatte justering). Selv i store virksomheder hvor der anvendes betydelige ressourcer til at opbygge systemer der er virksomhedsspecifikke er dette svært at etablere og kræver betydelige ressourcer at forestå den løbende interne kontrol og overvågning, selv i et automatiseret miljø. Komplexiteten og mangfoldigheden i virksomheder og forretningsmodeller taget i betragtning, vil dette næppe være muligt at løse med en bunden standard kontoplan; men alene muligt ved anvendelse af fleksible kontoplaner og udbredt brug af specifikt tilpassede samhandelssystemer.

For systemer, der er tilpasset virksomhedens forretningsmodel, sker der allerede i dag en automatisering af store dele af fakturaflowet i takt med at systemet lærer virksomheden at kende (med brug af kunstig intelligens) eller gennem foruddefinerede opsætninger, herunder opsætning af masterdata (stamdata) for kunder og leverandører.

§ 13, stk. 1 nr. 3) og § 14 stk. 5 - E-fakturering

I forhold til kravene i § 13 stk. 1 nr. 3) omkring kravene til at bogføringssystemerne skal kunne modtage og afsende e-faktura skal DI pointere, at en sådan løsning og kravspecifikation skal ses i et europæisk perspektiv, som det også anføres i bemærkningerne. Der er allerede i dag er ved at tegne sig et endog ganske fragmenteret billede i EU som medfører øgede, administrative byrder for virksomhederne i deres samhandel, både ved etablering / implementering af lokale e-fakturakrav og ved vedligeholdelsen af disse opsætninger.

DI skal derfor i forhold til bemyndigelsen i lovens § 14 stk. 5 understrege behovet for at et dansk krav skal hænge sammen med en europæisk infrastruktur og skal tage hensyn til , at en lang række

virksomheder allerede i dag er langt i forhold til brug af e-fakturering og integrering. Således antydes i bemærkningerne, at e-fakturering vil være et krav for B2B salg. DI er enig i, at automatisering og øget brug af eksempelvis e-fakturering vil øge effektiviteten i en række virksomheder, særligt de virksomheder som ikke er påbegyndt rejsen endnu. Lovforslaget og bemærkningerne synes dog ikke at anerkende en række af de ikke ubetydelige barrierer og potentielt ekstra administrative byrder et firkantet lovkrav vil medføre, særligt for de virksomheder som allerede i dag har investeret i øget effektivisering. DI skal særligt fremhæve følgende forhold:

- Virksomheder, der i dag anvender samme processer og systemer ved salg til danske og udenlandske kunder samt private kunder kan risikere at processerne skal tilrettelægges forskelligt afhængigt af kunden, hvis der indføres krav om e-fakturering.
- Særlige udfordringer for udenlandske kunder, der ikke kan have et samspil med et dansk myndighedssystem uden en nationalt systemtilpasning (det skal bemærkes, at det italienske system i praksis volder store problemer for virksomhederne, ikke mindst for virksomheder fra andre EU-lande)
- Virksomheder, hvor ordre specifikationer angives i specielt opbyggede systemer der understøtter en specifikke samhandel og forrentningsmodel –og hvor faktureringen baseres herpå. Tilsvarende gælder ved samhandel med store – ofte globale – virksomheder der i udbredt omfang anvender specialbyggede faktura-modtage systemer.
- Selfbilling-systemer
- Internet handel

Fra DI's side skal vi bemærke, at forretningsmodellerne og samhandelsmønstre udvikler sig hurtigt i disse år, og det kan derfor være en betydelig handelshindring og/eller administrativ byrde hvis bogføringsloven kræver specifikke faktureringsmetoder, der ikke følger med den globale udvikling. Herudover er DI enig i, at danske krav som anført i bemærkningerne samtænkes med pågående EU-initiativer på momsområdet, således at danske systemspecifikationer hænger sammen med – og er fuldt harmoniserede med – potentielle EU-krav.

For at e-fakturering skal blive en succes skal modellen derfor tage udgangspunkt i virksomhedernes forskellige forretningsmodeller, internationale relationer (samhandelspartnere) og understøtter disse processer samtidig med, at der skabes en god dansk, infrastruktur. Dette kræver en tæt dialog med virksomhederne for at fungere i praksis og skal primært drives af forretningsmæssige hensyn med et blik for, hvordan kontrol- og rapporteringshensyn kan bygges ovenpå/integreres i processerne.

Derfor kan DI ikke på nuværende tidspunkt støtte et obligatorisk krav om B2B e-fakturering, men kan tilslutte sig behovet for at sikre, at bogføringssystemerne har funktionaliteten indarbejdet, således at de er klar når det offentlige kan tilbyde indberetningsløsninger som udnytter e-fakturering og der dermed kan demonstreres en businesscase (og rent faktisk ske en udmøntning af de byrdelettelser, som alene er skitseret med forslaget). Dette vil også sikre, at der i privat regi kan udarbejdes og etableres løsninger, som udnytter denne funktionalitet og dermed skaber grundlaget for en række andre services.

DI skal i den forbindelse bemærke, at det er logningen af centrale data ved fakturaudstedelse og modtagelse, der jf. bemærkningerne synes at være det afgørende – ikke hvorvidt disse data transporteres i form af en e-faktura eller eksempelvis en EDI-løsning eller anden direkte data-

overførsel. Det kan også være gennem brug af block-chain eller anden teknologi, der sikrer, at data ikke kan modificeres.

§ 13, stk. 1 nr. 2) – Krav til it-sikkerhed

I forhold til de foreslåede krav til it-sikkerhed, som alene er adresseret overordnet i lovforslagets § 13, stk. 1 nr. 2) skal DI foreslå en ændret ordlyd.

DI foreslår således, at *”Opfylde nærmere angivne standarder for it-sikkerhed, herunder opfylder relevante ISO-standarder om it-sikkerhed, understøtter sikker log ind og bruger- og adgangsstyring samt automatisk sikkerhedskopiering af registreringer og bilag”*

erstattes med (inspireret af artikel 32 i GDPR): *”leve op til et passende it-sikkerhedsniveau under hensyntagen til det aktuelle tekniske niveau, implementeringsomkostningerne og den pågældende behandlings karakter, omfang, sammenhæng og formål, herunder understøtter sikker log ind og bruger- og adgangsstyring samt automatisk sikkerhedskopiering af registreringer og bilag”*.

Formålet med ændringen er fremfor alt være at få fjerne kravet om nærmere angivne standarder, da der kan være andre former for certificeringer etc., som kan være relevante, og samtidig passe på ikke at skyde gråspurve med kanoner ved at vælge en omkostningstung ISO-standard, der overimplementerer sikkerheden. Samtidig er der regulering og certificering på vej på EU-niveau, som kunne være relevant at referere til i stedet, eksempelvis på bekendtgørelsesniveau.

§ 14 stk. 1 og stk. 6 – Hvilke bilag omfattes af opbevaringspligten i bogføringssystemet

DI skal pointere, at de nærmere regler bør tillade – og tage højde for – at en række data vil blive født i andre (subsystemer), eksempelvis lønsystemer, lagersystemer m.m. og at reglerne bør tillade, at detaljerede data opbevares i disse systemer i overensstemmelse med de generelle opbevaringsregler. Dette er også praksis i dag.

§ 14 stk. 1 nr. 2) – mulighed for flere bogføringssystemer?

DI skal bemærke, at loven synes at tage det udgangspunkt, at der kun forefindes ét bogføringssystem i en virksomhed. Dette vil også være tilfældet, for de fleste virksomheder, men er ikke altid tilfældet. Typisk ses en række legacy-systemer i forbindelse med fusioner, ligesom forskellige forretningsområder kan have særskilte bogføringssystemer, hvis der er tale om en meget opdelt forretning under samme juridiske enhed. Det kan derfor ikke (og bør ikke) udelukkes, at virksomhederne kan have mere end ét bogføringssystem.

§ 14 stk. 2, litra a) og b) – hvornår er der tale om et brugertilrettet system eller et subsystem?

DI støtter muligheden for, at virksomhederne selv kan påtage sig ansvaret for at sikre, at bogføringssystemet lever op til kravene i § 13. Dette er vigtigt for en lang række virksomheder, der af forskellige årsager har brugertilrettede systemer.

For især udbyderne (men også brugerne) af et bogføringssystem kan det imidlertid være uklart hvornår et standardsystem overgår fra at være omfattet af § 14 stk. 2 litra a) til at være omfattet af § 14 stk. 2 litra b), dvs. et brugertilrettet system, hvor ansvaret overgår til virksomheden. DI

skal derfor anbefale, at der udarbejdes vejledningsmateriale omkring dette, herunder hvorvidt dele af systemet fortsat kan være omfattet af en registrering.

I samme kontekst er der også behov for at forstå afgrænsningerne til subsystemer, eksempelvis et eksternt leasingsystem eller lønsystem, der føder data ind. Tilsvarende er der behov for at få afklaret, hvilken status et konsolideringssystem eller eksempelvis revisors regnskabsafslutningssystem har.

I same kontekst skal DI også bede om at få præciseret, at hvis et dansk holdingselskab eksempelvis bogfører for et italiensk datterselskab, så er det italienske datterselskabs bogføringssystem ikke omfattet af bogføringslovens regler (med mindre datterselskabet af andre grunde har danske aktiviteter omfattet af bogføringslovens regler).

§ 15 – Overgangsbestemmelse

DI gik ved første læsning af lovtæksten ud fra, at § 15 skulle angive reglerne for de virksomheder, som er under størrelsesgrænsen i § 14. Ved læsning af ikrafttrædelsesbestemmelserne synes det dog klart, at der er tale om en overgangsbestemmelse. DI skal henstille til, at dette tydeliggøres, jf. bemærkningerne nedenfor under ikrafttrædelse.

§ 16 - Krav til udbydere

DI har noteret sig kravene til udbydere af ERP-systemer. Det er vigtigt, at registreringskravene er enkle og forståelige, og at registrering også kan ske på engelsk (samt at vejledningen er tilgængelig på engelsk).

Herudover finder DI, at det i forhold til registrering skal sikres, at registrering dels kan ske i forhold til bogføringssystemet og dels i forhold til opbevaringsdelen i overensstemmelse med vore ovenstående bemærkninger. Dette sikrer, at bogføringssystemer, der hostes lokalt eller hos udbyderen, fortsat kan certificeres uagtet at opbevaringsdelen sker lokalt. DI ser tendenser til, at nogle virksomheder foretrækker at have systemerne lokalt for at minimere risikoen for at systemerne ikke virker i tilfælde af hackerangreb.

§ 17 – Regler om fremsendelse af registreringer

DI kan støtte, at der etableres regler (eller rettere dataformater) for, hvordan data kan overføres. DI skal i den forbindelse understrege behovet for at sikre, at disse regler baseres på internationale principper som eksempelvis SAF-T (Standard Audit File for Tax) uden nationale, ekstra koder. Der er allerede i dag store udfordringer med EU-handel og EU-indberetninger grundet de enkelte landes nationale tillæg eller modifikationer. Disse nationale krav underminerer automatisering.

DI skal også påpege, at deling af data bør begrænses til de data, der er nødvendige af hensyn til enten en indberetning eller en kontrol. Detaljerede fakturadata indeholder ofte forretningskritiske oplysninger, særligt hvis der overføres meget detaljerede fakturaoplysninger i stort omfang, idet de reelt indeholder oplysninger om rabatstrukturer m.m., ligesom de for nogle typer af virksomheder kan indeholde personfølsomme oplysninger.

DI finder således, at tankerne om et "offentligt modtagecenter" for e-fakturaer og andre e-dokumenter nøje skal overvejes, herunder især hvilken detaljeringsgrad, der er behov for, samt frekvensen for en sådan indberetning. Med et offentligt modtagecenter vil adgangen til potentielle forretningshemmeligheder pludselig udvides til en formentlig større, ubestemt

gruppe medarbejdere med heraf følgende risiko for læg til konkurrenter m.v. Som tidligere bemærket fra DI er dette ligeledes et problem ift. GDPR og anden kontraktuel eller lovkrævet fortrolighed. Ved etablering af et "offentligt modtagecenter" skal der derfor være meget høj fokus på dels it-sikkerheden og dels på kun at kræve absolut nødvendige data.

DI skal også påpege, at ændringer i rapporteringsfrekvens eller indberetningsform vil have direkte konsekvenser for, hvordan virksomhederne kan tilrettelægge deres interne kontrolsystemer. I dag sker kontrol eksempelvis i forbindelse med indberetninger, således som det også vil kræves efter § 7, stk. 4. Hvis der indføres løbende indberetninger kan DI ikke se, hvordan kravet i § 7 stk. 4 kan tilgodeses. DI skal også bemærke, at med mængden af daglige faktureringer og modtagne fakturaer, så vil der ske konteringsfejl eller andre fejl på fakturaerne. Disse fejl opdages i dag af virksomhederne i forbindelse med de løbende, interne kontroller og korrigeres inden indberetning finder sted. En udnyttelse af den påtænkte hjemmel kan således potentielt få konsekvenser for andre dele af bogføringsloven, ligesom det ikke vil være omkostningsfrit idet virksomhederne vil blive nødt til at omlægge deres interne kontroller og skal kunne håndtere indberetning af korrektioner på fakturaniveau. DI er således uenig i konklusionen i afsnit 3.2.2. hvor det anføres, at dette ikke medfører omkostninger for virksomhederne.

Endelig skal DI bemærke, at såfremt hjemlen udnyttes til at indsamle detaljere oplysninger, så må det forventes at disse data udnyttes af kontrolmyndighederne uden ugrundet ophold hvorfor arkiveringsperioden hos det offentlige af samme årsag bør minimeres og kun i særlige tilfælde opbevares i mere end 1 rapporteringsperiode.

§ 18 og § 19 - Myndighedernes mulighed for adgang til opbevarede registreringer og bilag – set i sammenhæng med reglerne om digitale bogføringssystemer

DI skal indledningsvis bemærke, at udgangspunktet for kontrol må være, at materialet udleveres af den pågældende virksomhed efter henvendelse til ledelsen, samt at der som anført i § 19 stk. 2 er tale om et nærmere angivet materiale. DI skal i den forbindelse konstatere, at DI imødeser klarere regler og beskrivelser af, hvordan den udlevering eller adgang i praksis forventes at blive udført.

Ved overførsel af data bør data begrænses til de informationer, som er nødvendige for den specifikke kontrol, idet en fuld adgang til virksomhedens system og data ville medføre at kontrollanten/myndigheden får adgang til virksomhedsspecifikke og fortrolige informationer som ikke er relevante for kontrolopgaven. Dette udgangspunkt er også for at undgå fejlfortolkninger af data fra myndighedernes side, ligesom det vil være vanskeligt at ledelsen af påtage sig et ansvar, hvis den ikke er blevet hørt og selv står til ansvar for den leverede dokumentation.

I de tilfælde, hvor ledelsen ikke samarbejder, virksomheden er ophørt eller ved reelle efterforskninger, bør loven tage særskilt stilling til myndighedernes mulighed til at søge adgang til data i lighed med de muligheder der allerede findes i den almindelige lovgivning, herunder krav om dommerkendelser m.m. samt en stillingtagen til retsstillingen for leverandøren af bogføringssystemerne. Disse regler bør også forholde sig til GDPR-reguleringen, idet udbyderne af bogføringssystemerne for at kunne leve op til udleveringskravet skal kunne dekryptere kunders data og databehandle de relevante udtræk. Dette vil nødvendigvis påvirke aftalerne mellem virksomhederne og udbyderne af bogføringssystemerne. DI skal derfor foreslå, at disse

hensyn særskilt overvejes og særskilt beskrives, eventuel med regulering i form af bekendtgørelse. DI bidrager gerne til dette.

§ 31 – Ikrafttrædelse

Som DI anførte i høringssvaret af 4. december 2021, så synes den foreslåede ikrafttrædelsesperiode meget kort og vil for nogle typer af virksomheder medføre store udfordringer.

DI har forstået § 31 stk. 4 således, at der lægges op til en gradvis indfasning af kravene. Hvis dette er tilfældet, så fremtræder det ikke helt klart i lovtæksten. DI skal derfor henstille til, at det tydeliggøres hvilke dele af loven, der træder i kraft hvornår, ligesom det først ved læsning af § 34 stk. 5 synes klart hvorfor § 15 er formuleret, som den er. DI skal foreslå, at § 15 flyttes til ikrafttrædelsesbestemmelserne, idet der, som DI forstår det, er tale om midlertidige bestemmelser.

DI skal under alle omstændigheder bemærke at en del af kravene vil kræve mere en 6 måneder at implementere, særligt hvis det kræver et skifte af bogføringssystemet. Hertil kommer, at etablering af forretningsgange for digital opbevaring også tager tid og nødvendigvis skal forankres i de daglige rutiner for at skabe den effektivitet, som også tilstræbes med lovforslaget. Herudover skal der først etableres in infrastruktur for registreringsordningen, således at virksomhederne kender markedet for bogføringssystemer, der overholder reglerne, og dermed kan påbegynde selekteringen af relevante systemer. DI finder derfor, at der bør være en væsentlig længere ikrafttrædelsesperiode og kan derfor tilslutte sig den gradvise indfasning af kravene.

Ændring af Årsregnskabslovens § 138, stk. 8 – indberetning af regnskabssystem

DI skal som tidligere anført bemærke, at indberetning i forbindelse med regnskabsaflæggelsen synes uheldig. Det er uklart, om virksomheden skal indberette det regnskabssystem som blev benyttet i det forgange regnskabsår, eller om det er det aktuelle regnskabssystem. Herudover vil forslaget i sin formulering betyde, at nystartede virksomheder ikke skal indberette noget før første regnskabsaflæggelse (op til 18-24 måneder efter stiftelsen).

DI finder, at indberetning bør ske inden for en rimelig tid efter at et (eller flere) regnskabssystemer er taget i brug hos virksomheden.

Opbevaringspligt for hosting-virksomheder og bogføringsbureauer på 5 år

DI har noteret sig, at det af de almindelige bemærkninger fremgår, at der bør være en pligt, for virksomheder, der hoster regnskabssystemer og tilhørende data, henholdsvis bogføringsbureauer m.fl., til at opbevare data, herunder sikkerhedskopier, i en periode på mindst 5 år, som krævet efter bogføringsloven. Denne pligt vil være gældende uanset hvordan kundeforholdet ophører, herunder hvis kunderne migrerer data over på et andet system.

DI skal bemærke, at dette hvis implementeret ukritisk og uden at tillade kompression af data vil medføre, at der skal opbevares endog meget store datamængder hvilket dels vil koste penge for virksomhederne (der i sidste ende vil skulle betale) og dels vil kræve energi og andre ressourcer i form af serverkapacitet m.m.

DI skal også anbefale, at kravet revurderes eksempelvis i tilfælde, hvor data er migreret til et nyt, registreret system. Uden dette vil de lovlydige virksomheder betale for opbevaring af data i situationer, hvor der reelt ikke er risiko for data-tab.

Forholdet til databeskyttelseslovgivningen – bemærkningernes kapital 4

DI har noteret sig indholdet i bemærkningernes kapital 4 og skal helt generelt bemærke, at der efter DI's opfattelse er en uklar ansvarsfordeling i forhold til GDPR i forhold til udbydere af bogføringssystemerne.

Eksempelvis adresseres udbydernes forpligtelser i forhold til de oprindelige kunder ikke i tilfælde, hvor de vil blive pålagt at udlevere regnskabsmateriale. Hovedreglen vil være, at udbyderen skal notificere deres kunde. Der kan med fordel henvises til datatilsynets skabelon til databehandleraftaler (udbydere af ERP-systemer vil som udgangspunkt være databehandlere) afsnit 11 indsat et punkt, hvorefter databehandleren skal gøre den dataansvarlige opmærksom på anden lovgivning, som pålægger databehandleren at behandle oplysningerne efter aftalens endeligt. Her vil udbyderen af ERP-systemet skulle nævne de nye krav de har til opbevaring i 5 år efter endt regnskabsår.

Som DI har fremhævet ovenfor, er der de krav, der pålægges udbyderen af bogføringssystemer i henhold til lovforslaget problematiske, fordi hverken lovforslaget eller bemærkningerne tager dybdegående stilling til:

- Dataansvarsfordelingen i de situationer, hvor en kunde *opsiger* eller på anden måde *fralder* sin aftale med en ERP-udbyder. Det følger af de specielle bemærkninger til § 10 (s. 123), at *"Det bemærkes, at bestemmelsen indebærer, at bogføringssystemet skal sikre opbevaring af virksomhedens regnskabsmateriale i 5 år fra udgangen af det regnskabsår materialet vedrører, også hvis virksomheden går konkurs, bliver tvangsopløst, opsiges abonnementet på det pågældende system eller blot ophører med at betale abonnementet. Opbevaringen behøver ikke at ske på en måde, så regnskabsmaterialet til enhver tid er umiddelbart læsbart, blot regnskabsmaterialet kan gendannes og gøres læsbart inden for en rimelig tidsfrist i forbindelse med myndigheders efterfølgende kontrol. Udbyderen af et bogføringssystem har ikke pligt til at give virksomheden adgang til regnskabsmaterialet efter endt kunde-forhold."*

De highlightede forpligtelser vil som udgangspunkt medføre, at udbyderen af ERP-systemet bliver *selvstændig dataansvarlig*. Det samme må antages at være tilfældet i de situationer, hvor udbyderen af ERP-systemet bliver forpligtet til at videregive oplysninger til myndighederne. DI finder, at lovforslaget bør tage stilling til, om det er tilfældet og hvad virksomheden i øvrigt skal gøre for at opfylde sine forpligtelser herefter. Eksempelvis bør forslaget tage stilling til, om udbyderen af ERP-systemet skal overholde sin oplysningspligt over for de personer, de behandler oplysninger om.

- Udbydere af ERP-systemer vil i dag som udgangspunkt ikke kunne tilgå de personoplysninger, der ligger gemt i ERP-systemet, fordi oplysningerne er krypteret og kunden har krypteringsnøglen. Det fremgår dog af lovforslagets specielle bemærkninger, s. 123, at *"Opbevaringen behøver ikke at ske på en måde, så regnskabsmaterialet til enhver tid er umiddelbart læsbart, blot regnskabsmaterialet kan gendannes og gøres læsbart inden for en rimelig tidsfrist i forbindelse med myndigheders efterfølgende kontrol."*

Selvom regnskabsmaterialet 'blot' skal kunne gendannes og gøres læsbart inden for en 'rimelig tidsfrist', lægger forslaget op til, at udbydere af bogføringssystemer bliver tvunget til at holde en krypteringsnøgle mhp. at kunne dekryptere oplysningerne. Det vil give udbydere store udfordringer, fordi de – som følge af Schrems II-afgørelsen, EDPB's efterfølgende vejledning om supplerende foranstaltninger og i lyset af Conseil D'etat's bemærkninger i afgørelsen om det franske sundhedsministeriums brug af Doctolib (som anvendte AWS Sarl som hosting løsning) – i mange tilfælde vil være forpligtet til at kryptere deres kunders oplysninger og sikre, at krypteringsnøglen opbevares hos en betroet tredjepart i EU.

Med venlig hilsen

Kristian Koktvedgaard
Fagleder – Moms, Regnskab og Revision

Betinna Østermark

Fra: Peter Skjoedt <pskjoedt@hotmail.com>
Sendt: 1. februar 2022 15:53
Til: Betinna Østermark
Cc: 'Jette Lunding Sandqvist (DK)'
Emne: VS: [sekretaer] Høring over nye bestemmelser til lov om bogføring

Opfølgingsflag: Opfølgning
Flagstatus: Afmærket

Kære Betinna Østermark

Mange tak for muligheden for at afgive bemærkninger til lovudkastet

På vegne af formanden for Den Danske Aktuarforening, Jette Sandqvist, skal jeg oplyse, at foreningen ikke har bemærkninger til lovudkastet

Med venlig hilsen

Peter Skjødt

----- Forwarded message -----

Von: **Betinna Østermark** <sekretaer@aktuarforeningen.dk>
Date: Mi., 26. Jan. 2022 um 15:45 Uhr
Subject: [sekretaer] Høring over nye bestemmelser til lov om bogføring
To: sekretaer <sekretaer@aktuarforeningen.dk>

Betinna Østermark (26.01.2022 16:06:18):

Til høringsparterne

Hermed sendes udkast til forslag til lov om bogføring i høring.

Bemærkninger imødeses **senest onsdag den 23. februar 2022.**

Bemærkninger bedes sendt til undertegnede.

Med venlig hilsen

Betinna Østermark
Chefkonsulent

ERHVERVSSTYRELSEN
Regnskab og Revisorregulering

Dahlerups Pakhus
Langelinie Allé 17
2100 København Ø
Telefon: 45 35291000
Direkte: 45 35291797
E-mail: BetOes@erst.dk
www.erhvervsstyrelsen.dk

ERHVERVSMINISTERIET

Erhvervsstyrelsen er ansvarlig for behandlingen af de personoplysninger, vi modtager om dig. Læs mere om formål og lovgrundlag for databehandlingen på erhvervsstyrelsen.dk.

Hvis du sender følsomme oplysninger, opfordrer vi til, at du bruger din digitale postkasse på [VirK](#).

Betinna Østermark

Fra: Henrik Kruse (Digisense A/S) <hk@digisense.dk>
Sendt: 21. februar 2022 15:47
Til: Betinna Østermark
Emne: Bemærkninger til høring over nye bestemmelser til lov om bogføring

Kære Betinna Østermark

Hos Digisense leverer vi i dag, Digiflow, der er et 3. parts digitaliserings- og automatiseringsmodul til 9 forskellige bogføringssystemer på det danske marked.

Når en virksomhed har fået integreret Digiflow til sit bogføringssystem, vil den samlede pakke efterfølgende leve op digitaliseringskravene for:

- Digitalisering af bilag, arkivering og backup
- Modtagelse af e-fakturaer
- Automatisering af godkendelsesprocedurer og kontrolspor
- Online adgang til materialet

Modulet kan derfor gøre det nemt for virksomhederne at tage alle de nye muligheder i brug, uden at skulle udskifte sit ERP, der ofte kan være en omstændig process, da hele virksomhedens infrastruktur og produktion kan være bundet op på bogføringssystemet.

Der findes i dag en del leverandører af 3. partssystemer/apps, der kan tilknyttes virksomhedernes bogføringssystemer, og dermed lette overgangen til de nye krav til bogføringssystemer.

Disse apps er typisk specialiseret inden for bestemte områder, hvorfor krav til godkendelser bør deles op i, at man kan delgodkendes til de forskellige dele af den nye lov.

Et eksempel herpå er opdeling af afsendelse og modtagelse af e-fakturaer. Dette vil typisk være to forskellige funktionaliteter, og bør derfor godkendes i hver sin delgodkendelse.

Det foreslås derfor, at der ud over bogføringssystemer også kan registreres 3. partssystemer med delgodkendelser, så virksomheder kan leve op til bestemmelserne ved fx at indberette bogføringssystem + et eller flere 3. partsmoduler.

Med venlig hilsen

Henrik Kruse

CEO

DIGISENSE A/S
P. O. Pedersens Vej 9
8200 Århus N

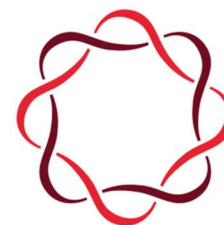
hk@digisense.dk

Dir: 22 27 96 97

[LinkedIn](#)

[Se ledige tider i min kalender og book et online møde her!](#)

Erhvervsstyrelsen
Dahlerups Pakhus
Langelinie Allé 17
2100 København Ø
Att.: Befinna Østermark betoes@erst.dk
(j. nr. 2021-12887)

FINANS
DANMARK

Hørings svar vedrørende udkast til nye bestemmelser til bogføringsloven

Resumé

Opbakning til krav om anvendelse af registrerede digitale bogføringssystemer

Med udkastet til nye bestemmelser til bogføringsloven foreslås det at indføre krav om, at alle virksomheder som udgangspunkt skal benytte registrerede digitale bogføringssystemer, der skal leve op til visse overordnede kvalitetskrav. Formålet er at understøtte en korrekt løbende bogføring, betryggende opbevaring og it-sikkerhed, herunder automatisk sikkerhedskopiering, og automatisering af virksomhedernes administrative processer.

Finans Danmark er generelt set positivt indstillet over for de foreslåede nye bestemmelser, der har potentiale til at gavne såvel virksomhederne som brugerne af virksomhedernes rapporteringer og indberetninger. For virksomhederne vil det være i form af potentielt mindre administrative byrder som følge af færre manuelle og tidskrævende processer og for brugerne i form af potentielt bedre og hurtigere rapportering samt ikke mindst større sikkerhed for, at de væsentligste dele af regnskabsmaterialet ikke bortkommer.

Det er dog vigtigt, at det sikres, at automatiseringen af virksomhedernes processer ikke sker på bekostning af et fald i informationsværdien for brugerne af virksomhedernes rapporteringer og indberetninger. Der vil f.eks. uændret være behov for manuelle ledelsesmæssige vurderinger i forbindelse med virksomhedernes aflæggelse af årsrapporter.

Hørings svar

23. februar 2022

Dok: FIDA-431226132-687584-v1

Kontakt Martin Thygesen

Hørings svar vedrørende udkast til nye bestemmelser til bogføringsloven

Finans Danmark takker for muligheden for at kunne give bemærkninger til udkastet til nye bestemmelser til bogføringsloven.

Generelle bemærkninger

Med udkastet til nye bestemmelser til bogføringsloven foreslås det at indføre krav om, at alle virksomheder som udgangspunkt skal benytte registrerede digitale bogføringssystemer, der skal leve op til visse overordnede kvalitetskrav. Formålet er at understøtte en korrekt løbende bogføring, betryggende opbevaring og it-sikkerhed, herunder automatisk sikkerhedskopiering, og automatisering af virksomhedernes administrative processer.

Finans Danmark er generelt set positivt indstillet over for de foreslåede nye bestemmelser, der har potentiale til at gavne såvel virksomhederne som brugerne af virksomhedernes rapporteringer og indberetninger. For virksomhederne vil det være i form af potentielt mindre administrative byrder som følge af færre manuelle og tidskrævende processer og for brugerne i form af potentielt bedre og hurtigere rapportering samt ikke mindst større sikkerhed for, at de væsentligste dele af regnskabsmaterialet ikke bortkommer. Særligt i konkurssituationer vil sidstnævnte være gavnligt.

Det er dog vigtigt, at det sikres, at automatiseringen af virksomhedernes processer ikke sker på bekostning af et fald i informationsværdien for brugerne af virksomhedernes rapporteringer og indberetninger, men at slutproduktet/-produkterne haves for øje. Der vil f.eks. uanset anvendelse af et digitalt bogføringssystem fortsat være behov for, at ledelsen foretager manuelle regnskabsmæssige skøn i forbindelse med aflæggelse af årsrapporten, herunder ledelsesmæssige vurderinger af, om der er behov for nedskrivninger på tilgodehavender eller varebeholdninger, hensættelser mv., så årsrapporten fortsat giver et retvisende billede af virksomhedens økonomiske situation og er anvendelig for regnskabsbrugere.

Specifikke bemærkninger

Ud over ovennævnte generelle bemærkninger har vi specifikke bemærkninger til udvalgte emner.

Hørings svar

23. februar 2022

Dok. nr.:

FIDA-431226132-687584-v1

Krav om digital opbevaring af regnskabsmateriale

Overgangsperiode

Vi tager til efterretning, at der med lovforslagets § 15 i første omgang alene indføres krav om digital opbevaring af regnskabsmaterialet, og at krav om anvendelse af et digitalt bogføringssystem først følger fra 2024-2026. For at opnå de potentielle gevinster for virksomhederne og brugerne og ikke mindst den ønskede større sikkerhed for regnskabsmaterialet er det vigtigt, at overgangsperioden bliver så kort som mulig.

Bilag vs. regnskabsmateriale i øvrigt

Ligeledes tager vi til efterretning, at der lægges op til, at kravet om digital opbevaring i første omgang ikke gælder det fulde regnskabsmateriale men alene registreringer og bilag. Hvor det hidtil ikke har haft den store praktiske betydning, om der er tale om et bilag eller regnskabsmateriale i øvrigt, bliver det dermed afgørende fremadrettet.

Bilag er i loven defineret som "enhver nødvendig dokumentation for transaktioner, der registreres i bogføringen". Vi foreslår i lyset af ovennævnte, at det tydeliggøres, at dette dokumentationskrav indebærer, at bilaget **i sig selv fuldt ud** skal kunne dokumentere, at registreringen er korrekt, og at det f.eks. ikke vil være tilfældet med en intern konteringsinstruks, der henviser til et underliggende dokument, der betragtes som regnskabsmateriale i øvrigt og derfor ikke opbevares digitalt.

Herved kan det sikres, at kravet om digital opbevaring af bilagene giver den ønskede større sikkerhed for de væsentligste dele af regnskabsmaterialet, der blandt andet kan gøre en forskel i konkurssituationer.

I øvrigt er vi enige i, at det på sigt må være målsætningen, at hovedparten af alt regnskabsmateriale opbevares i det digitale bogføringssystem, hvorved ovennævnte sondring igen får mindre praktisk betydning.

Opbevaring af digital sikkerhedskopi

I lovforslagets § 15 anføres det, at der i overgangsperioden til kravet om digitale bogføringssystemer træder i kraft, løbende skal tages en digital sikkerhedskopi af registreringer og bilag, og at den digitale sikkerhedskopi skal opbevares på betryggende vis.

Der stilles derimod ikke krav om, at den digitale sikkerhedskopi skal opbevares hos en tredjepart. Risikoen for, at regnskabsmaterialet bortkommer, synes herved ikke at blive væsentligt reduceret i overgangsperioden – også i lyset af digitale

Hørings svar

23. februar 2022

Dok. nr.:

FIDA-431226132-687584-v1

risici for regnskabsmaterialet som f.eks. virus-/hackerangreb, manglende systemadgange mv.

Vi foreslår på den baggrund, at der allerede i § 15 indføres krav om, at den digitale sikkerhedskopi skal uploades hos en troværdig tredjepart. Når sikkerhedskopien alligevel skal foreligge digitalt, vil det ikke være byrdefuldt at uploade, ligesom omkostningerne til digital lagring er faldet markant over de seneste år og må kunne antages ikke at være væsentlige for virksomhederne. Herved vil der allerede i overgangsperioden kunne opnås en større sikkerhed for de væsentligste dele af regnskabsmaterialet, ligesom virksomhederne hermed sikrer sig, at de også i den uheldige situation, hvor det digitale regnskabsmateriale ikke er tilgængeligt, kan leve op til de skærpede opbevaringskrav.

Digitale bogføringssystemer

Omfattede virksomheder

Vi kan tilslutte os forslaget om at indføre krav om brug af digitale bogføringssystemer, og at der skal ske registrering hos Erhvervsstyrelsen med henblik på at sikre, at grundlæggende kvalitetskrav er opfyldt. For virksomhederne vil det være en fordel at vide, hvilke systemer de trygt kan vælge imellem.

Vi tager til efterretning, at kravet ikke skal gælde virksomheder drevet i personligt regi med en årlig omsætning < 300 tkr., og tilslutter os, at kravet skal gælde for alle virksomheder med begrænset hæftelse.

Anvendelse af ikke-registrerede digitale bogføringssystemer

§ 14, stk. 2, litra b, giver mulighed for, at virksomhederne frit kan vælge at benytte et digitalt bogføringssystem, der ikke er registreret i Erhvervsstyrelsen. Vi er enige i, at det undtagelsesvis vil kunne være relevant, herunder f.eks. hvor virksomheden indgår i en udenlandsk koncern, anvender specialudviklede branche-/sektorløsninger e.l. Det er dog vigtigt, at undtagelsen ikke misbruges eller bliver normen, så kravet om at anvendelse af registrerede bogføringssystemer udvides.

Vi tilslutter os derfor forslaget om, at virksomheder, der anvender ikke-registrerede systemer, skal indberette, hvilket system der er tale om, og at Erhvervsstyrelsen skal foretage en risikobaseret kontrol af disse virksomheders systemer. Vi bliver dog bekymret for effektiviteten af kontrollen, når det af lovforslaget fremgår, at der alene tilføres ét årsværk til at udføre denne.

Efter vores opfattelse bør der allokeres yderligere ressourcer til kontrollen. Alternativt bør der stilles krav om, at virksomhederne udover at oplyse, hvilket system der

Hørings svar

23. februar 2022

Dok. nr.:

FIDA-431226132-687584-v1

er tale om, skal redegøre for, hvorfor der anvendes et ikke-registreret system og indsende en revisorerklæring om, at det anvendte system lever op til kravene i lovforslagets § 13. Herved vil styrelsen have et kontrolgrundlag, der i højere grad synes at matche de tilførte kontrolressourcer.

Udbyders opbevaringspligt og adgang til regnskabsmateriale

Af lovbemærkningerne til § 13 fremgår det, at udbyderen af et digitalt bogføringssystem skal sikre opbevaring af virksomhedens regnskabsmateriale i 5 år fra udgangen af det regnskabsår, som materialet vedrører – også selvom virksomheden måtte gå konkurs, blive tvangsopløst, opsiges sit abonnement med udbyder e.l. Det forekommer efter vores opfattelse hensigtsmæssigt, så regnskabsmaterialet i alle tilfælde sikres.

Det fremgår imidlertid også af bemærkningerne til bestemmelsen, at udbyderen ikke har pligt til at give virksomheden adgang til regnskabsmaterialet efter endt kundeforhold. Umiddelbart forekommer det ikke meningsfuldt. Hvis der ikke er adgang til regnskabsmaterialet, hjælper det vel ikke, at det er betryggende opbevaret.

Vi finder på den baggrund, at der bør indføres krav om, at udbyder i alle tilfælde skal opbevare – og give adgang til – regnskabsmateriale i 5 år fra udgangen af det regnskabsår, som materialet vedrører, for at kunne opnå registrering. Den opbevarings- og adgangspligt må udbyder tage højde for i sin prissætning.

Med venlig hilsen

Martin Thygesen

Direkte: +45 30161024

Mail: mat@fida.dk

Hørings svar

23. februar 2022

Dok. nr.:

FIDA-431226132-687584-v1

Erhvervsstyrelsen
Regnskab og revisorregulering

Dahlerup Pakhus
Langelinie Allé 17
2100 København Ø

Haderslev, den 23/2-2022

Vedr.: Høringsudkast til bogføringslov i høring

FDR er grundlæggende positive overfor en digital håndtering af regnskaber. Vi finder imidlertid ikke det troværdigt, at der af lovkommentarerne og via pressen oplyses om netto byrdelettelser på i alt 2,9 mia DKK. Det er vores vurdering, at det foreliggende forslag til bogføringsloven for en lang række af virksomheder i SMV-segmentet vil være med et resultat om væsentligt øgede byrder i form af:

- Manglende proportionalitet af byrder i kravene til små virksomheder om anvendelse af digitale bogføringssystemer i form af den fastsatte grænse på 300.000 DKK der efter vores opfattelse bør ændres til 1.000.000. DKK
- Engangsomkostninger til omstilling til digitale bogføringssystemer, digitale bilag og E-fakturaer mv.
- Omkostninger til erhvervelse af nye bogføringssystemer, samt in- og eksterne ressourcer til op-sætning, test og tilpasninger af allerede eksisterende processer. (herunder periode med mindre produktivitet)
- Langsigtede øgede omkostninger som følge af færre bogføringssystem udbydere – som resultat af reglerne og godkendelse og registrering af systemer (mindre konkurrence og højere pris)

Vi anerkender, at der efter alle implementeringsomkostninger på sigt vil kunne opnås besparelser, MEN vi vurderer på ingen måde, at de 2,9 mia. DKK i byrdelettelser kan karakteriseres som en formel ”skrivebords-øvelse” via excel i forhold til den virkelig vi oplever. Der er således ikke efter vores opfattelse realitet bag den opgjorte nettobesparelse i forhold til SMV-segmentets virksomheder.

Antageligt er op mod 40-50% af de mindre virksomheder i SMV-segmentet i dag præget af fortsat anvendelse af fysiske bilag for disse bliver byrden enten til personale / bogholder / revisor højere og dagligdagen vil skulle ændres væsentligt i forhold til den administrative rutine.

Danmark er stedet, hvor vi lokalt vil kunne sikre, at der udbydes systemer til overholdelse af bogføringsloven. Det danske marked for bogføringssystemer til de mindste virksomheder er imidlertid koncentreret på få store softwarehuse og en underskov af mindre systemer. Vi frygter, at kravet om bl.a. ISO standardisering/godkendelse mv. i det foreliggende lovforslag vil koncentrere markedet yderligere. Idet der samtidig med at udenlandske udbydere af systemer ligeledes skal godkendes – Derved vurderes det fra FDR’s side at disse i begrænset omfang eller slet ikke ønsker at deltage i det begrænsede marked som Danmark er i forhold til resten af EU og verden i øvrigt. Derved ser vi, at den frie konkurrence vil blive hæmmet som følge af det foreliggende forslag.

Det er vores vurdering, at ønsket om en standard kontoplan, der dækker firmaers fulde interne informationsbehov samt myndighederne behov for indberetninger har en stor risiko for ligeledes at blive en yderligere byrde - medmindre en fælles samling og organisering af datastrukturen (alene strukturen ikke data) fra XBRL regnskaber, indberetninger til Danmarks Statistik, samt SKAT m.fl. sker så alle udbydere og virksomheder har lige muligheder for at byde ind med løsninger til effektiv regelefterlevelse i virksomhederne, kontrol hos myndighederne og mere effektiv arbejde hos rådgivere. Ved fastholdelse og implementering af en såkaldt standard kontoplan, bør denne kunne linkes op til øvrige indberetninger, og datastrukturen skal være offentlig tilgængelig – samtidig lægges vægt på fra FDR's side, at der bør ske en stor og grundig bruger/brancheinddragelse i udarbejdelsen heraf.

Vi anser ikke det som værende umuligt – men en urealistisk stor og omfattende opgave, der efter FDR's opfattelse ikke skaber den værdi, der er hensigten - men tværtimod ved krav om anvendelse vil være en byrde i de fleste tilfælde – da informations- styrings- og rapporteringsbehov er meget forskelligt fra virksomhed til virksomhed.

Størstedelen af Danmarks erhvervsdrivende befinder sig i klasse A og B efter Årsregnskabslovens bestemmelser. Af disse vil formentlig i omegnen af 50.000 have et meget begrænset antal transaktioner (små passive holdingselskaber, ejendommsselskaber og øvrige investeringsselskaber med passiv drift.) en ekstra byrde for disse selskaber ved krav om digitalt bogføringssystem kunne komme op på 3.500 DKK alene til systemet.

Endeligt vil der kunne spares en del ressourcer ved en ordentlig løsning (simpelt og med fulde datasæt) på PSD2 bankdata API via bogføringssystemerne samt letadgang til skatkestyrelsens mange API'er. Slutteligt bør adgange og vedligehold af disse lettere kunne etableres ift. løsning af administrative forhold (bogføring) og ikke mindst kontrol fra revisor og slutteligt ved myndighedskontrol.

Nedenfor er skitseret FDR's yderligere kommentarer til de enkelte bestemmelser i forslaget til jeres brug.

Paragraf	Lovtekst	Bemærkninger
Kapitel 1 Anvendelsesområde og definitioner. §2	Lovens §§ 16-17, § 23, stk. 1, og § 25 gælder alene for udbydere af digitale bogføringssystemer	Grundlæggende vil der med fordel kunne ske en opdeling af loven for udbydere og for virksomheder – der mangler umiddelbart her i forslaget skrevet få § 20 ind ved denne struktur. Således der en klar sondring mellem udbydere af systemer og virksomheder
Kapitel 1 Anvendelsesområde og definitioner. §3	5) Digitalt bogføringssystem: En digital service eller software, som indeholder funktioner, hvorved bogføringspligtige virksomheder kan registrere transaktioner og opbevare registreringer og bilag på en server hos en udbyder eller en anden tredjepart.	Grundlæggende er vi positive omkring præciseringer af de forskellige definitioner – men det vurderes, at der vil være ekstra omkostninger i relation til at skulle have virksomheders bogføring andre steder end på lokale servere – det er vores vurdering, at en række virksomheder på nuværende tidspunkt har ældre velfungerende systemer liggende – i mange tilfælde dybt tilpasset deres interne styringsbehov. Disse vil skulle risikere at skulle etablere nye løsninger som følge af deres nuværende setup med eksempelvis et standard-system for eksempelvis et ældre C5 med en betryggende backup. Der således som følge af beskrivelsen ikke længere anses som værende digitalt.

	<p>6) Udbyder af et digitalt bogføringssystem (udbyder): En virksomhed som markedsfører eller påtænker at markedsføre et digitalt bogføringssystem i Danmark på ensartede vilkår til en ubestemt kreds af virksomheder.</p> <p>7) E-faktura: En faktura eller kreditnota, der er udstedt, sendt og modtaget i et struktureret, elektronisk format, der gør det muligt at behandle den automatisk og elektronisk.</p> <p>8) E-dokumenter: Dokumenter, der sendes eller modtages i et struktureret, elektronisk format.</p>	<p>Ingen bemærkninger</p> <p>Ingen bemærkninger</p> <p>Ingen bemærkninger</p>
<p>Kapitel 4</p> <p>Opbevaring af regnskabsmateriale m.v.</p> <p>§ 10</p>	<p>Virksomheder skal på betryggende vis opbevare regnskabsmaterialet omfattet af § 4 i 5 år fra udgangen af det regnskabsår, materialet vedrører.</p> <p>Stk. 2. Opbevaringsperioden i stk. 1, gælder ikke for detailhandelsvirksomheders kassestrimler og tilsvarende interne bilag.</p>	<p>Ingen bemærkninger</p>
<p>Kapitel 5</p> <p>Digitale bogføringssystemer</p> <p>Krav til digitale bogføringssystemer</p> <p>§ 13</p>	<p>Et digitalt bogføringssystem, der anvendes eller udbydes til bogføring efter denne lov, skal opfylde følgende krav:</p> <p>1) Understøtte opfyldelsen af nærmere angivne krav i denne</p>	<p>1) Der bør foreligge mulighed for fortsat for mindre virksomheder med ældre systemer at sikre, at registreringer ved en simpel backup hos 3. part udbyder således at disse fortsat vil</p>

	<p>lov, herunder en løbende registrering af virksomhedens transaktioner med angivelse 5 af bilag for hver registrering efter § 7, stk. 1 og 2, og en betryggende opbevaring af registreringer og bilag i fem år efter § 10, stk. 1, for virksomheder på en server hos en tredjepart, herunder myndigheders mulighed for adgang til opbevarede registreringer og bilag.</p> <p>2) Opfylde nærmere angivne standarder for it-sikkerhed, herunder opfylder relevante ISO-standarder om it-sikkerhed, understøtter sikker log ind og bruger- og adgangsstyring samt automatisk sikkerhedskopiering af registreringer og bilag.</p>	<p>kunne anvendes i en passende periode uden at være omfattet af de øvrige krav herom. Sanktioneringsbestemmelserne må anses at være tilstrækkelig i relation til disse og bør eventuelt suppleres med en beskrivelse/tydeliggørelse af, hvorledes de mindre virksomheder kan anses at overholde reglerne for at undgå yderligere omkostninger til afklaring heraf.</p> <p>2) Det kan konstateres, at konkurrencen af danske udbydere findes begrænset som følge af en koncentration af mange i særdeleshed mindre kunder på få udbydere, der oftest anvender udbydere af ”vertikaler” tilkøbsordninger i deres økosystem til at forædle produktudviklingen – hvorefter der løbende af disse købes op og udvides til skade for udbydere af tilkøbsprodukter.</p> <p>Vi vurderer, at der med udformningen af kravene til standarder og godkendelser beskrevet i bestemmelsen vil ske en klar favorisering og af eksisterende store udbydere og derved en koncentration af den i forvejen begrænsede udbyd. Det er vores vurdering af omkostningerne for brugere uanset det gode intentioner ift. kontrol og sikring af data vil skabe en på sigt uhensigtsmæssig omkostningsstruktur for mindre virksomheder – der ikke opnår tilstrækkelig proportionalitet i deres omkostninger til IT og regnskabssystemer idet konkurrencen hæmmes.</p> <p>Vi indstiller kraftig til, at der sker en genovervejelse af kravene eller en lettere adgang for nye udbydere for at sikre en rimelig omkostningsbyrde for virksomheder (brugere) på sigt.</p>
--	--	---

	<p>3) Understøtte automatisering af administrative processer, herunder kontering i overensstemmelse med en offentlig standardkontoplan samt automatisk fremsendelse og modtagelse af e-fakturaer. Stk. 2. Erhvervsstyrelsen fastsætter, efter høring af told- og skatteforvaltningen, nærmere regler om kravene til digitale bogføringssystemer efter stk. 1, herunder særlige regler for nærmere angivne virksomheder eller brancher.</p>	<p>3) Det er væsentligt at tage i betragtning, at der i den nuværende foreliggende standardkontoplan hos erhvervsstyrelsen ikke synes at være skabt nogen ”added value” planen mangler at tage højde for en række fakturer.</p> <p>Virksomheder har en intern styring, der skal tilpasses deres informationsbehov for kontrol og styring og forankring i den valgte strategi. Der vil os bekendt alene medføre ekstraomkostninger idet en standardkontoplan i så fald skaber et ”pseudo” regnskab krævet af myndighederne med ekstra omkostninger til følge.</p> <p>For nærværende findes XBRL taksonomier, tilpasning af bogføring i henhold til forskellige moms og lønsumsregler, begrænsede fradrag mv.</p> <p>Det er grundlæggende vores vurdering af der hvis en standardkontoplan kræves, at den tager højde for alle disse Regnskabs, Danmarks Statistik, Moms, Skat mv. og i øvrigt for en række sektorer.</p> <p>Vi er af den overbevisning af den samlede brugergruppe ikke er tjent med en sådan – men i stedet en branche inddragelse i et samlet API-setup/struktur, hvor også myndighedernes data kan trækkes ud til brug for kontrol af den samlede rapportering og overensstemmelser herpå i form af automatiseret afstemninger. Der vil være til gavn for virksomhederne.</p> <p>I modsætning til en standardkontoplan – der altid ville konflikte mellem virksomheders interne styringsbehov ctr. rapporterings- og kontrol kravene hertil.</p> <p>I stedet anses det som værende væsentligt at der i stedet skabes fokus på at kunne automatisere og skabes API’er ved udtræk af data til Skat øvrige myndigheders systemer fremfor anvendelse af kontoplaner.</p> <p>Dette vil gavne både myndighedskontrollen, virksomheders mulighed for tidlig og løbende fokus på afstemninger og regelefterlevelse ved øget automatisering. I modsætning til standardkontoplanen der forventet at øge omkostningerne derved byrden til især udvalgte dele af SMV-segmentet.</p> <p>Alternativt skal myndighederne lave en fælles mapping af deres kontoplaner til XBRL, SKAT mv. således at virksomheder så vil kunne koble deres interne kontoplan til den såkaldte standardkontoplan.</p> <p>Uanset det bør branchen og de private aktører være dybt involveret i udviklingen eller godkendelse af eventuelle krævede standardkontoplaner.</p>
--	--	--

<p>Kapitel 5 Digitale bogførings-systemer</p> <p>Krav til virksomheders brug af digitale bogførings-systemer</p> <p>§ 14</p>	<p>Virksomheder, der er bogføringspligtige efter § 1, stk. 1, og som efter årsregnskabslovens § 3, stk. 1 har pligt til at udarbejde en årsrapport, eller hvor nettoomsætningen i to på hinanden følgende indkomstår overstiger 300.000 kr., skal:</p> <p>1) registrere virksomhedens transaktioner efter § 7, stk. 1, 1. pkt., og</p> <p>2) opbevare registreringer og bilag, der dokumenterer registreringerne efter § 9, i et digitalt bogføringssystem.</p> <p>Stk. 2. Det digitale bogføringssystem efter stk. 1 skal:</p> <p>a) udbydes af en virksomhed, omfattet af § 3, nr. 6, og være registreret efter § 16, stk. 2, eller</p> <p>b) opfylde kravene efter § 13, hvis bogføringssystemet ikke udbydes af en virksomhed omfattet af § 3, nr. 6.</p>	<p>Det er vores klare opfattelse af grænsen på de 300.000 vil medføre en øget omkostning hos de især mindre virksomheder, eksempelvis et mindre holding eller ejendomsselskab, samt mindre erhvervsdrivende.</p> <p>Vi anerkender behovet for digitale løsninger, men rækkevidden af de nye regler er for vidtgående og omfatter også for mange helt små bogføringspligtige – eksempelvis den lille udlejer, hvor det vil kunne håndteres simpelt via excel i relation til udarbejdelse af årsrapporten idet grundlaget oftest er et bankudtog i csv format og tilhørende bilag i hardcopy i et ringbind eller skannet form.</p> <p>Kravet om anvendelse af digitalt bogføringssystem vil uden tvivl medføre en ikke ubetydelig øget administrativ byrde.</p> <p>Dette skal ses i lyset af at en stor procentdel helt op til 50% af de små fortsat afleverer bilag fysisk til brug for bogføringen</p> <p>Beløbsmæssigt vurderes en bedre proportionalitet i en grænse på DKK 1.000.000 for at undgå urimelige administrative byrder i forhold de simple og helt små virksomheder.</p> <p>Hvis systemet ikke registreres hos styrelsen, har udbyder ansvaret for at krav opfyldes (giver ikke mening i forhold til at SKAL registreres, vi så gerne at første punkt fjernes fra lovforslaget.</p> <p>Der mangler klarhed omkring hvorledes (omfang og krav) virksomheder med eksisterende velfungerende løsninger C5 og lignende med backup</p>
--	---	---

	<p>Stk. 3. I de tilfælde, hvor en virksomhed opbevarer registreringer og bilag efter stk. 2, litra b, påhviler det virksomheden at sikre, at kravene til det digitale bogføringssystem, jf. § 13, er opfyldt, herunder i forbindelse med opdateringer og ændringer af bogføringssystemet.</p> <p>Stk. 4. Virksomheder, der udfører bogføring for andre virksomheder, skal ligeledes iagttage kravene i stk. 1-2.</p> <p>Stk. 5. Erhvervsministeren kan fastsætte regler om, at virksomheder, der er omfattet af stk. 1 og 4, skal registrere virksomhedens transaktioner vedrørende køb og salg med en e-faktura som dokumentation for transaktionen, jf. § 4, nr. 3.</p> <p>Stk. 6. Erhvervsstyrelsen fastsætter nærmere regler om, hvilke bilag der omfattes af opbevaringspligten efter stk. 1. 6</p>	<p>Der vil for mange virksomheder mangle grundlag for at vurdere regelefterlevelsen – hvilket oftest vil afstedkomme byrder i form af omkostninger til rådgivere – en stor andel vil ikke med kort varsel og uden stor økonomiske træk kunne ændre system til et digitalt system. Med andre ord byrderne er uanset, hvorledes det anskues urimeligt store for en række virksomheder enten i form af skift af system alternativt vedligehold.</p> <p>Ingen bemærkninger -</p> <p>Dette anses ligeledes som en potentiel ekstrabyrde uanfægtet hensigten formentlig ses anvendt i relation til kontrol sanktionering og risikovirksomheder. Der bør i så fald ske implementering med tilstrækkelig lang varsling såfremt og når denne mulighed anvendes.</p> <p>Bør uddybes præciseres for at kunne afklare omfanget for bilag</p>
<p>Kapitel 5 Digitale bogføringssystemer</p>	<p>§ 15. Virksomheder, der er bogføringspligtige efter § 1, stk. 1, og som efter årsregnskabslovens § 3, stk. 1 har pligt til at udarbejde en årsrapport, eller hvor nettoomsætningen i to på hinanden følgende</p>	<p>Grænsen herfor bør ligeledes med samme argumentation til byrder og proportionalitet i forhold til virksomhedens størrelse ændres til DKK 1.000.000 for ikke at øge byrderne væsentligt for en række mindre virksomheder.</p>

	<p>indkomstår overstiger 300.000 kr., skal:</p> <p>1) registrere virksomhedens transaktioner efter § 7, stk. 1, 1. pkt., digitalt</p> <p>2) opbevare registreringer efter § 4, nr. 1, og bilag efter § 4, nr. 3, digitalt, og</p> <p>3) sikre, at der løbende tages en digital sikkerhedskopi af registreringer og bilag, og at den digitale sikkerhedskopi opbevares på betryggende vis.</p>	<p>Det bør præciseres i loven, at der i forarbejderne alene lægges op til registreringer, lægges et sted og bilag med fordel kan lægges et andet sted eksempelvis på en server. Men der står ikke om bilag også skal ligge i et godkendt system.</p> <p>Vort oplæg er at bilag kan lægges på en server og registreringer for de omfattede kan ligge på et digitalt system. Den manglende sondring skaber imidlertid uklarhed når dette ikke er klart skrevet ind direkte i loven (registrering og bilags placering ift. bemærkninger til lovforslaget)</p> <p>Sanktioneringsmulighed foreligger jo nu netop ved manglende backup eller tilsidesættelse af registreringer.</p>
<p>Kapitel 5 Digitale bogførings-systemer</p> <p>Krav til udbydere af digitale bogførings-systemer</p> <p>§ 16</p>	<p>Udbydere af digitale bogførings-systemer har pligt til at sikre sig, at systemet opfylder kravene til digitale bogførings-systemer efter § 13, og har pligt til at anmelde systemer inden de markedsføres i Danmark, til Erhvervsstyrelsen med henblik på registrering efter stk. 2.</p> <p>Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kontrollerer, at anmeldte bogførings-systemer opfylder kravene efter § 13. Er dette tilfældet, registrerer styrelsen bogførings-systemet i en offentlig tilgængelig fortegnelse.</p>	<p>Når udbydere af bogførings-systemer skal være registreret hos Erhvervsstyrelsen – som laver kontrollen og godkendelse af systemerne – vil dette hæmme udbuddet af nye fremtidige systemer.</p> <p>Ligeledes skal der ske offentlige varetagelse af udbydere og kontrollen/godkendelse vil uden tvivl fordyre udviklingen af nye systemer – ligesom en række potentielt nye mindre udbydere vil få svært ved at trænge ind.</p> <p>På sigt får vi uanset dette dyrere systemer og i mange tilfælde mindre agile systemer som følge af mulige restriktioner i forhold til godkendelsen.</p>

	<p>Stk. 3. Når et bogføringssystem er registreret efter stk. 2, har udbyderen pligt til at sikre sig, at systemet løbende lever op til kravene efter § 13, herunder i forbindelse med opdateringer og ændringer af bogføringssystemet.</p> <p>Stk. 4. Registreringen må ikke finde sted, hvis bogføringssystemet ikke opfylder kravene efter § 13. Hvis et bogføringssystem, der er anmeldt til Erhvervsstyrelsen, ikke umiddelbart opfylder kravene i § 13, fastsætter Erhvervsstyrelsen en frist til forholdets berigtigelse. Registreringen kan først finde sted, når anmeldelsen er berigtiget.</p> <p>Stk. 5. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om anmeldelsen og registreringen af digitale bogføringssystemer efter stk. 1-4.</p>	<p>Hvordan sikres efterlevelsen hos udbyder efterfølgende – hvis der ikke ændres på systemet må det vel antages fortsat at efterleve kravene – vi savner styrelsen rolle i at præcisere hvorledes efterlevelse skal ske ved fremtidige ændringer så der er transparens i den efterfølge ændring ved ændret tolkning af loven.</p> <p>Ved ajourføringer af udbyder giver forholdet naturlig mening – men hvordan kontrolleres det af Erhvervsstyrelsen post festum – der savnes klarhed herom.</p> <p>Hvis det er ”under godkendelse” giver stk 4 ikke nogen mening at have da styrelsen udsteder godkendelsen</p> <p>Er det i stedet forholdet at ajourføring fra udbyder medfører manglende efterlevelse – bør der i reglerne skrives klare frister/eskaleringsprocedurer ind for at efterleve forholdet – dette for at sikre udbyderne mulighed for klart at sikre mulighed for at fastholde kunder og tilpasse til regelefterlevelsen.</p> <p>Nærmere regler bør altid i videst muligt omfang lægges i loven. Der skal ligeledes være en klar kommunikation og transparens til udbydere og brugere om ændringer hertil.</p> <p>Det er vores vurdering, at byrden yderligere intensiveres for virksomhederne og besparelsen alene findes ved udførsel af myndighedskontrollen.</p>

<p>Kapitel 5 Digitale bogførings-systemer</p> <p>Krav til udbydere af digitale bogførings-systemer.</p> <p>§ 17</p>	<p>Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om digitale bogførings-systemers fremsendelse af registreringer og bilag gennem anvendelse af den fællesoffentlige digitale infrastruktur for udveksling af e-dokumenter.</p> <p>Stk. 2. Erhvervsministeren kan fastsætte regler om opbevaring af registreringer og bilag, der modtages gennem anvendelse af den fællesoffentlige digitale infrastruktur for udveksling af e-dokumenter, efter regler fastsat med hjemmel i stk. 1, samt om med hvilket formål, hvordan og hvor længe oplysninger i sådant regnskabsmateriale må anvendes af offentlige myndigheder, jf. § 19.</p>	<p>Hensigten med digital udveksling er der intet at udsætte på. Det er imidlertid væsentligt at påpege, at der ligeledes bør udveksles modsat fra myndigheder og at udvekslingen således ikke kun bør gå en vej. I relation til en kontrol bør der kunne modtages samme data i samme form til brug for rådgiver og kontrollerede til effektivt at kunne afstemme data-sæt, hvilket oftest ses som udfordrende for det nuværende offentlige udbud.</p> <p>I tilfælde af manglende udlevering fra kunde i en kontrolsag skal retssikkerheden for kunden iagttages og udbyder skal have rimelig frist til at kunne informere kunden om ønsket fra myndigheden/ Erhvervsstyrelsen.</p>
<p>Tvangsopløsning og sletning</p> <p>§25</p>	<p>Hvis Erhvervsstyrelsen ved kontrol efter § 20, stk. 1, konstaterer at et registreret digitalt bogførings-system i strid med § 16, stk. 3, ikke overholder lovkravene efter § 13, og udbyderen undlader at lovliggøre bogføringsystemet uanset påbud om dette, kan Erhvervsstyrelsen slette det pågældende bogførings-system fra fortegnelsen. Udbyderen har i såfald pligt til at informere virksomheder omfattet af §14,</p>	<p>Ingen bemærkninger</p>

	<p>stk. 2, litra a, der bruger bogføringssystemet om, at dette ikke længere er registreret efter §16, stk. 2.</p> <p>Stk. 2. En udbyder der ønsker på ny at markedsføre et digitalt bogføringssystem, der er slettet efter stk. 1, skal anmelde sit bogføringssystem efter §16, stk. 1.</p>	
<p>Kapitel 11 Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser</p> <p>§ 31</p>	<p>Stk. 4. Erhvervsministeren kan fastsætte nærmere regler for hvornår anmeldelsespligten i henhold til § 16, stk. 1, har virkning for eksisterende udbydere af digitale bogføringssystemer.</p> <p>Stk. 5. Erhvervsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelsen af lovens §§ 13, 14, 16 og § 33, nr. 12. Ministeren kan fastsætte, at bestemmelserne træder i kraft på forskellige tidspunkter, herunder at § 14, stk. 1, træder i kraft på forskellige tidspunkter for virksomheder omfattet af forskellige regnskabsklasser efter årsregnskabsloven. Ministeren bemyndiges samtidig til at ophæve § 15 i denne lov i takt med, at bemyndigelsen i 1. og 2. pkt. udnyttes.</p>	<p>Vi anbefaler at sætte tilstrækkeligt lange frister for overgangen for</p> <p>Ikke at</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) overophede rådgiver markedet herfor 2) At undgå at presse virksomheder unødigt – men at give virksomheder muligheder for at sikre en fornuftig overgangsperiode – da nye systemer for de fleste er en stor proces både i interne og eksterne ressourcer samt ligeledes er kritisk for fremtidig konkurrence evne. 3) At sikre, at der er helt klare retningslinjer som virksomheder og rådgivere kan navigere efter og få overgangen klaret som et glidende forløb.

Med venlig hilsen

FDR | FORENINGEN DANSKE REVISORER

Jesper Præst Olsen
Statsautoriseret revisor,

Erhvervsstyrelsen
Dahlerups Pakhus
Langelinie Allé 17
2100 København Ø
Att.: Chefkonsulent Betinna Østermark

Pr. e-mail: betoes@erst.dk

23. februar 2022

FSR – danske revisorerers kommentarer til høring af 2. del af forslag til lov om bogføring, j. nr. 2021-12887

I FSR – danske revisorer bakker vi op om tiltag for at bekæmpe svindel og skatteunddragelse.

Vi bakker også op om at anvende teknologi og relevante metoder – som eksempelvis krav om, at virksomheder skal registrere transaktioner digitalt, opbevare registreringer og bilag digitalt, og sikre, at der løbende tages digital sikkerhedskopi, og at den opbevares på betryggende vis – for at sikre, at bogføringsmateriale ikke mistes.

Vi har følgende kommentarer til 2. del af forslag til lov om bogføring:

Besparelser på 2,9 mia.kr. – hvornår?

Det fremgår af lovbemærkningerne (side 29), at overgang til e-faktura *”er afgørende for at gennemføre en automatisering af virksomhedernes administrative processer i forbindelse med bogføring og dermed for at realisere den besparelse på 2,9 mia.kr., som en sådan automatisering kan give erhvervslivet.”*

Den vurderede besparelse på 2,9 mia.kr. har vi meget svært ved at gennemskue.

Der er muligvis besparelser på langt sigt, når alle forudsætninger er opfyldt, men på kort sigt er det vores vurdering, at der vil være tale om væsentlige byrder for virksomhederne, hvis forslagets mange krav skal gennemføres – blandt andet som følge af at mange simple virksomheder bliver pålagt at anvende systemer, som langt overstiger det behov, som virksomhederne reelt har.

Vi anbefaler, at lovbemærkningerne uddybes med en skitsering af, fra hvornår virksomhederne pålægges byrderne, og fra hvornår besparelsen på 2,9 mia.kr. opnås. Det fremgår ikke tydeligt af lovbemærkningerne, hvornår den mulige besparelse kommer, og det er væsentligt at præsentere, at de store byrder kommer langt tidligere.

Når det er sagt, så kan vi godt se perspektiverne ved øget brug af e-faktura i et bestemt format ved handel mellem virksomheder, og det kan muligvis være hensigtsmæssigt, at det med tiden bliver fastsat som et generelt krav.

FSR – danske revisorer
Kronprinsessegade 8
DK - 1306 København K

Telefon +45 3393 9191
fsr@fsr.dk
www.fsr.dk

CVR. 55 09 72 16
Danske Bank
Reg. 9541
Konto nr. 2500102295

Virksomheder, som er underlagt revision, bør fritages

Forslaget stiller krav om, at virksomhederne skal opbevare registreringer af transaktioner og bilag, der dokumenterer transaktionerne, hos en tredjemand.

Vi mener, at kravet er meget vidtgående, og at det er unødvendigt byrdefuldt for virksomheder, som fx er underlagt revision eller revisorpligt.

Vi foreslår derfor, at der ses på at fritage virksomheder fra opbevaringskravet hos tredjemand, når virksomhedens årsrapport bliver revideret af en godkendt revisor, dvs. indeholder en erklæring med høj grad af sikkerhed.

Det kan overvejes *ikke* at fritage virksomheder, hvor revisor i sin erklæring på den seneste offentliggjorte årsrapport har oplyst om, at bogføringsloven (eller dele heraf) ikke er overholdt.

Begrundelsen for at fritage disse virksomheder skal findes i, at virksomhederne allerede er omfattet af lovgivning, som væsentligt reducerer risikoen for svindel og skatteunddragelse, hvorfor det synes mindre relevant at påføre disse virksomheder yderligere byrder.

Behov for skærpet bødestraf ved overtrædelse

Erfaringer viser, at dem, der vil svindle, finder nye metoder at svindle på. Én måde at svindle på kunne være bevidst at tilsidesætte de grundlæggende pligter efter bogføringsloven.

I lovbemærkningerne fremgår det, at der bør indføres markant skærpet bødestraf ved overtrædelse af reglerne i bogføringsloven. Vi er enige heri, og vi mener, at skærpet bødestraf er helt afgørende i forhold til at komme en sådan svindel til livs. Hvis ikke man kommer svindlen til livs, vil man have påført de mange lovlydige virksomheder unødvendige byrder.

Opbevaring i offentlig modtagecentral – vigtigt at huske grundlæggende retsprincipper

Forslaget indeholder det element, at et offentligt modtagecenter på sigt skal kunne modtage e-dokumenter, hvor oplysningerne skal kunne tilgås af myndigheder i forbindelse med kontrol.

Vi er enige i, at et sådant datasæt vil give et unikt indblik i transaktionerne på tværs af virksomhederne i Danmark, og at det vil kunne understøtte arbejdet med at bekæmpe svindel og skatteunddragelse. Tilgangen til data og analyse heraf benyttes i stor udstrækning i dag af landets revisorer og vil understøtte en mere kvalificeret tilgang til myndigheders kontrol.

Af lovbemærkninger (side 36) fremgår det, at rammerne omkring en offentlig opbevaringsløsning er en principiel beslutning, som er mere af politisk karakter. Vi mener, at det er vigtigt at have for øje, at myndighederne ikke efter de gældende grundlæggende retsprincipper kan tilgå en virksomheds ejendom uden at spørge virksomheden først. Det er vigtigt, at disse retsprincipper videreføres, når et offentligt modtagecenter bliver etableret – fx i form af, at virksomhederne underrettes, når myndigheder udfører kontrol, og at der etableres log, så virksomhederne kan se, hvem og hvornår deres data bliver benyttet til kontrol. Det vil fx også være relevant at se på, hvilke formål data må anvendes til.

Bekymring om bemyndigelser til at "fastsætte nærmere regler"

Forslaget bemyndiger erhvervsministeren og Erhvervsstyrelsen til at "fastsætte nærmere regler" om en række forhold.

Det er positivt, at interesserede parter som FSR – danske revisorer får et indblik i, hvordan lovgivningen bevæger sig, men vi kan godt være bekymret for udstrækningen af disse bemyndigelser, uanset de gode intentioner, som ligger bag.

Vi mener ikke, at sådanne (potentielt meget indgribende) regler skal kunne fastsættes i form af bekendtgørelser, hvor erhvervsministeren og Erhvervsstyrelsen potentielt kan fastsætte regler udenom en sædvanlig lovgivningsproces, hvor berørte interesserede parter høres, og hvor politikerne på det aktuelle tidspunkt har mulighed for at tage stilling til, om de ønsker de pågældende regler.

Vi mener, det er vigtigt, at alle interesserede parter høres – også fremadrettet.

Digital opbevaring på (for) mange lokationer?

Forslaget stiller krav om opbevaring af data hos tredjemand, men data bliver også arkiveret flere andre steder. Vi vurderer, at data potentielt kan opbevares hos:

- Virksomheden
- Udbyderen af det digitale bogføringssystem
- Virksomheder, der udfører bogføring for andre virksomheder
- Tredjemand
- Den offentlige modtagecentral.

Opbevaringsperioden er 5 år fra udgangen af det regnskabsår, materialet vedrører. Der er derfor tale om et omfattende datasæt for de danske virksomheder.

Af hensyn til at sikre, at data er tilgængelig og ikke bortkommer, stilles der krav om opbevaring på flere lokationer. Det bør dog nøje overvejes, på hvor mange lokationer data potentielt skal opbevares af hensyn til 1) it-sikkerheden (risikoen for tab af data til cyberkriminelle øges, jo flere steder data opbevares) og 2) klimaaftrykket (øget brug af serverkapacitet, som er væsentligt energikrævende).

Manglende definition af "erhvervsdrivende virksomheder"

Endelig mener vi, at det vil være hensigtsmæssigt, at § 3 indeholder en definition af "erhvervsdrivende virksomhed", som indeholdt i 1. forslag til lov om bogføring (med høringsfrist 8. december 2021), da det i § 1 er anført, at loven er gældende for erhvervsdrivende virksomheder. Denne definition er blevet fjernet i dette 2. forslag. Vi foreslår derfor, at definitionen indsættes igen.

Vi står naturligvis til rådighed, hvis der er spørgsmål til vores kommentarer.

Med venlig hilsen

Thomas Krath Jørgensen
fagchef, statsaut. revisor

Erhvervsstyrelsen
Dahlerups Pakhus
Langelinie Allé 17
2100 København Ø

Att.: Betinna Østermark
Sendt til: betoes@erst.dk

2. februar 2021
J.nr. 55026

Bemærkninger til nye bestemmelser i lov om bogføring

Kuratorforeningen stiller sig positivt over for den foreslåede obligatoriske anvendelse af elektroniske bogføringssystemer, som vil bidrage også til en hurtigere og mere effektiv bobehandling.

Det er allerede nu almindeligt, at virksomheder benytter et elektronisk bogføringssystem. Kurator kan normalt få adgang til systemet ved at fremsende en kuratorattest til udbyderen. Det er dog ikke altid, at kurator opnår kontakt til ledelsen eller på anden måde kan konstatere, om virksomheden har benyttet et bogføringssystem og i givet fald hvilket.

Efter forslaget til årsregnskabslovens § 138, stk. 8 skal navnet på udbyderen af det digitale bogføringssystem oplyses i forbindelse med indleveringen af årsrapporten. Virksomheder, der anvender et ikke-registreret bogføringssystem, skal give nærmere systemoplysninger efter bestemmelsens stk. 9. Oplysningerne efter § 138, stk. 8 og stk. 9 offentliggøres imidlertid ikke og er undtaget fra retten til aktindsigt. Denne generelle undtagelse fra aktindsigt risikerer at fratage likvidatorer i tvangsopløsninger og kuratorer adgang til oplysninger om bogføringssystemet. Af hensyn til behandlingen af tvangslikvidationer og konkursboer vil det være ønskeligt, at der gives hjemmel for likvidator og kurator til at få aktindsigt i oplysningerne.

Pligten til opbevaring af registreringer og bilag reguleres indtil videre af forslagets § 15. Når Erhvervsministeren sætter forslagets § 14, stk. 1, nr. 2 i kraft og forventeligt udnytter bemyndigelsen i § 31 til at ophæve § 15, skal opbevaringen ske i det digitale bogføringssystem. Efter § 13, stk. 1, nr. 1 skal bogføringssystemet ”*understøtte*” en betryggende opbevaring af registreringer og bilag i 5 år.

Det er Kuratorforeningens erfaring, at udbydere af bogføringssystemer i tilfælde af misligholdelse med betalingen af licens sletter bogføringsdata efter en vis periode. Ved konkurs vil der ofte foreligge misligholdelse med licensbetalingen og dermed risiko for sletning af data, inden kurator opnår adgang. For at undgå denne situation vil Kuratorforeningen foreslå, at kravet om understøttelse erstattes af en egentlig pligt for udbyderne til at opbevare data som angivet i § 13, stk. 1, nr. 1.

Samtidig bør bogføringsloven give likvidatorer i tvangsopløsninger og kuratorer adgang til de data, som udbyderen opbevarer enten uden betaling eller mod et rimeligt gebyr.

Kuratorforeningen har i øvrigt hæftet sig ved, at de foreslåede bestemmelser i bogføringslovens § 14 og § 15 om obligatorisk brug af digitale bogføringssystemer ikke har medført ændringer i bogføringslovens § 24 om tvangsopløsning og sletning. Efter Kuratorforeningens opfattelse vil det gavne reglernes effektivitet, hvis der i bogføringslovens § 24 er direkte hjemmel for Erhvervsstyrelsen til at anmode skifteretten om at opløse en virksomhed, der ikke lever op til kravene om anvendelse af elektroniske bogføringssystemer i bogføringslovens § 14 og § 15.

På Kuratorforeningens vegne.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Bo Lauritzen', written in a cursive style.

Advokat Bo Lauritzen

Hørings svar til ny bogføringslov (j. nr. 2021-12887)

22.01.2022

Hermed bidrag fra virksomheden Multi-Regnskab i forhold til de aktuelle overvejelser om ny bogføringslov.

Indledningsvist vil vi blot nævne, at Multi-regnskab er en udbyder af et digitalt bogføringssystem på samme måde som Visma Dinero, Visma economic, Billy, m.fl.

Vores kommentarer er delt i følgende afsnit

- Konceptet for registrering/godkendelse af bogføringssystemer
- Konkrete krav til bogføringssystemer
- Virksomheder uden digital bogføring i dag
- Mere effektiv kontrol med bank-afstemning
- Gør data fra Skattestyrelsen tilgængelige

Konceptet for registrering/godkendelse af bogføringssystemer

Vi ser principielt ingen problemer i at bogføringssystemer bliver registreret og godkendt. Der er for så vidt god mening i at præcisere forventninger til sådanne systemer - herunder

- at bilag opbevares elektronisk
- at der er betryggende foranstaltninger omkring drift og backup
- at der er en klar registrering af "hvem bogførte hvad og hvornår"
- at bogføring ikke uden videre kan blive slettet

Der er som udgangspunkt ingen ny værdi for virksomhederne i dette, for løsningerne eksisterer jo allerede. I takt med at der kommer nye relevante funktioner til en rimelig pris rykker virksomhederne, bogholdere og revisorer selv på de digitale løsninger - måske lidt senere end det med fordel kunne være sket, men det sker.

Fra et overordnet samfundsmæssigt perspektiv er det imidlertid interessant hvis det forholdsvis snart bliver enklere for myndighederne at udføre kontrol af virksomhedernes regnskaber. Der vil ganske enkelt kunne udføres flere kontroller med mindre tidsforbrug hos myndighederne ved krav om brug af digitale bogføringssystemer. Dette potentiale synes væsentligt, og kan måske opveje de byrder og omkostninger, der er forbundet med at introducere kravet.

Konkrete krav til bogføringssystemer

I forslaget er der nævnt mulige krav til bogføringssystemerne, og især et muligt krav om "kontering i overensstemmelse med en offentlig standardkontoplan" vil være problematisk.

Et krav om bogføring efter en standardkontoplan kan let koste selv små virksomheder en ekstra udgift på adskillige tusinde kroner og konsekvenserne for større virksomheder kan nemt være i millionklassen. Der er så mange systemer og automatiseringer sat op omkring virksomhedernes kontoplaner, at en omlægning vil have kæmpe konsekvenser.

Vi er bekendt med Erhvervsstyrelsens eksisterende standardkontoplan og har også deltaget i møder omkring emnet. I Multi-Regnskab opererer vi med flere forskellige standardkontoplaner, og vi kunne formentlig godt implementere erhvervsstyrelsens nuværende kontoplan. Det er bare meget svært at få øje på værdien i det.

Det ene formål synes at være tanken om at man direkte fra almindelig bogføring (en saldobalance) automatisk kan danne skatteberegning, årsrapport og selvangivelse. Det er dog en illusion.

I Multi-Regnskab er vi formentlig den virksomhed som er kommet længst med at integrere bogføring med assistance til beregning af selskabsskat og opstilling af årsrapport. Det kræver mange flere oplysninger end blot simpel bogføring, og selv om vi er kommet langt, så er der bestemt situationer vi ikke kan håndtere.

Det andet formål som synes at være i spil er at gøre det enklere at udføre automatiske kontroller af bogføringen. Det vil være nyttigt at et kontrol-system kan identificere de beløb der er bogført som omsætning, de beløb der er bogført som indgående moms, etc. Det kan bare opnås uden alle de negative konsekvenser en standardkontoplan vil have.

Vores forslag er at myndighederne beder udbydere af bogføringssystemer om at supplere kontoplanen med disse ting - altså markere specifikke konti som værende omsætning/indgående moms/etc.

Denne fremgangsmåde vil opnå det samme og kun påføre beherskede ekstraomkostninger.

Om andre krav til bogføringssystemer vil vi bemærke, at det er i både myndighedernes og virksomhedernes interesse at der fortsat kommer nye leverandører af bogføringssystemer på markedet. Komplekse og omkostningstunge krav til bogføringssystemerne kan risikere at stoppe den innovation og konkurrence, som finder sted i dag.

Vores anbefaling er at en eventuel godkendelsesprocedure gennemføres via en grundig dialog baseret på et antal fokuspunkter. Desuden bør det være op til myndighederne at beskrive præcist hvor der er behov for forbedringer, hvis de afviser en godkendelse. Yderligere bør der være et uafhængigt panel, som kan vurdere afviste godkendelser.

Markedet for regnskabssystemer, lønsystemer og tilsvarende har fungeret fint uden krav om ISO-certificeringer og lignende. Vi ser intet andet resultat af sådanne krav end mindre innovation og større omkostninger til virksomhederne.

Virksomheder uden digital bogføring i dag

Der er formentlig i størrelsesordenen 50.000 selskaber som har et meget lille antal transaktioner hvert år og derfor ikke anvender et egentligt bogføringssystem. Det store flertal af disse er holdingselskaber, som typisk ejes af iværksættere.

De samlede omkostninger i disse selskaber ligger ofte i niveauet 5.000 kr om året, og allerede den omkostning er en udfordring for mange iværksættere, der skal finde pengene i deres privatøkonomi.

Den løsning vi tilbyder i Multi-Regnskab indeholder både funktionalitet til digital bogføring, skatteberegning og opstilling af årsrapport. Med en pris for kapitalselskaber på 500 kr årligt (excl. moms) har vi egentlig lagt et meget beskedent prisniveau, men det er alligevel først når en revisor selv oplever tidsbesparelsen ved vores produkt, at de tager løsningen til sig.

Der er derfor næppe nogen tvivl om at mange professionelle vil se kritisk på et krav om at alle kapitalselskaber skal have en digital bogføringsløsning. Det er egentlig meget forståeligt set i lyset af at mange løsninger udbydes i niveauet 2.500 - 4.000 kr årligt. Desuden har der været markante prisstigninger i de seneste år.

Fra et samfundsmæssigt perspektiv er der dog en væsentlig værdi i at myndighederne opnår let adgang til at udføre digitale kontroller på alle selskaber. Om den værdi opvejer risikoen for øgede omkostninger er en politisk vurdering, men det er klart at prisen for de digitale løsninger har betydning for den vurdering. Fra vores side kan vi blot bemærke, at vi har en klar strategi om at fastholde prisniveau og funktionalitet, som gør vores løsning interessant i scenarier hvor digital bogføring ellers har været fravalgt.

Mange små virksomheder holder deres omkostninger på et minimum og søger aktivt besparelser på alle områder. Det er i respekt for det, at vi i Multi-Regnskab har sat ret beskedne priser. For personligt ejede virksomheder kan bogholdere og revisorer f.eks. benytte Multi-Regnskab med elektroniske bilag, etc. for helt ned til 240 kr årligt.

Der er altså muligheder i markedet for digitale bogføringssystemer til en lavere pris end de 2.500 - 4.000 kr årligt som de fleste møder i dag.

Mere effektiv kontrol med bank-afstemning

Forslaget til ny bogføringslov tager som nævnt hul på potentialet for en meget mere effektiv digitaliseret kontrol af virksomhedernes moms-indberetninger og regnskaber. Retningen indikerer f.eks. at myndighederne nemt vil kunne få adgang til bogføringen af moms og tilhørende bilag.

Enhver regnskabskyndig person der skal gennemgå et regnskabsmateriale vil imidlertid meget hurtigt rejse spørgsmålet "stemmer banken?". Med andre ord... matcher bogføringen de faktiske bevægelser på virksomhedens bankkonti?

Moderne digitale bogføringsløsninger tilbyder funktioner så man kan indlæse bankbevægelser og tydeligt se huller og fejl i bogføringen. Der er dog intet krav om at man skal benytte sig af en sådan funktionalitet, men det er generelt en meget nyttig ting i bogføringen, og vil også gøre gennemførelse af kontrol mere effektiv.

I Erhvervsministeriets bemærkninger til lovforslaget anføres det da også

"Virksomheder, der anvender digitale bogføringssystemer med automatiserede funktioner og mulighed for f.eks. integration til banktransaktioner, vil med fordel kunne vælge at lade systemet understøtte en løbende afstemning mellem registrerede transaktioner i bogføringen og transaktioner i banken."

Problemet er imidlertid at få disse bank-bevægelser ind i bogføringssystemerne på en enkel, billig og sikker måde. Der er i dag meget tidsforbrug og væsentlige omkostninger forbundet med at skaffe og indlæse disse bank-bevægelser. Det indebærer enten manuelle opgaver i virksomhederne eller besværlig/dyr opsætning af automatiske overførsler. Indførelsen af PSD2 har ikke løst problemet - bl.a. fordi der generelt ikke leveres det fulde sæt oplysninger om bankbevægelserne.

Det vil således gøre en væsentlig forskel for mange små virksomheder, men også for myndighedernes digitale kontrol, hvis bogføringssystemer enkelt (og helst helt gratis) kan få leveret bankbevægelser i et af de etablerede standard-formater som allerede findes.

Af dette følger derfor en opfordring til at inddrage finanssektoren i en dialog om hvordan data vedr. konto-bevægelser og andre transaktioner kan bidrage til massive tidsbesparelser, bedre regnskabs-kvalitet og nemmere kontrol.

Gør data fra Skattestyrelsen tilgængelige

Med en ambition om at reducere de administrative byrder og sikre større kvalitet i regnskaber for især kapitalselskaberne, så er der oplagte muligheder i Skattestyrelsen.

Skattestyrelsen har f.eks. indenfor de seneste år introduceret en integrationsmulighed omkring momsindberetning. Det har været et første skridt, men også kun et første skridt, for potentialet er meget større.

Styrelsen har en lang række oplysninger som er vigtige i forhold til bogføring, afstemning og skatteberegning. Det gælder moms-indberetninger, men også stamoplysninger, skattekontoen, underskudsregister, e-indkomst, selvangivelser, årsopgørelser, oplysninger indberettet af banker, etc.

Der er et kæmpe potentiale i integrationer omkring disse ting for regnskabssystemer som Multi-Regnskab. Vi ville automatisk kunne kontrollere en lang række ting og dermed spare virksomhederne både tid og fejl.

Alene tidsbesparelsen hos virksomheden/bogholder/revisor ser vi i størrelsesordenen 10-60 minutter årligt hvis potentialet udnyttes fuldt ud, så det kan sagtens handle om 100.000 timers arbejde årligt.

Som nævnt er der en eksisterende løsning i Skattestyrelsen med registrerede "regnskabssystemudbydere" der antageligt kunne bygges videre på. Det er derfor vores anbefaling at der sættes gang i en dialog mellem Skattestyrelsen, foreninger for revisorer og bogholdere samt it-leverandører som os i Multi-Regnskab.

Opsummering

I Multi-Regnskab forstår vi udmærket interessen for øget digitalisering af bogføring med henblik på at effektivisere myndighedernes kontrol. Der ligger umiddelbart nogle nye omkostninger for visse virksomheder, men det vil vi som software-leverandører prøve at holde så langt nede som muligt.

Hvad angår lovforslagets tanke om standardkontoplan, så er der desværre væsentlige udfordringer og nærmest uoverskuelige omkostninger forbundet med den retning. Vi har ovenfor peget på en alternativ fremgangsmåde med beskedne omkostninger og de samme muligheder for automatiseret kontrol.

Vi har også ovenfor peget på to konkrete områder hvor der med relativt beskedne indsatser kunne spares store mængder tid: Dels ved at gøre komplette oplysninger om bank-transaktioner lettere tilgængelige og dels ved nye it-tiltag i Skattestyrelsen.

Det er efter vores overbevisning i pragmatiske tiltag som de nævnte, at der fra politisk hold kan skabes mærkbare positive lettelser for virksomhederne samtidigt med at kontrollen øges.

Steffen Bering Jensen
Direktør

Multi-Regnskab ApS
Klausdalsbrovej 601
2750 Ballerup

sbj@multiregnskab.dk

Betinna Østermark

Fra: Kim Wegener <kiw@seges.dk>
Sendt: 23. februar 2022 09:47
Til: Betinna Østermark
Emne: Høring over nye bestemmelser til lov om bogføring j. nr. 2021-12887

Kære Betinna

Hermed vores høringssvar til nye bestemmelser til lov om bogføring – j. nr. 2021-12887:

Generelt ser vi positivt på de nye bestemmelser til bogføringsloven.

Vi bakker således op om registrering af bogføringssystemerne.

Til § 13 stk. 1, nr. 2 har vi et forslag til, at "...relevante ISO-standarder....." ajourføres til blot "...relevante standarder.....", således at loven ikke lægger sig fast på en enkelt standard. Dette også i forlængelse af Erhvervsstyrelsens informationsmøde den 11. februar 2022 om forslag til ny bogføringslov, hvor det blev oplyst, at styrelsen endnu ikke har klare regler for, hvad der skal følges, og at dette først vil blive fastlagt efter dialog med udbydere af digitale bogføringssystemer.

Venlig hilsen

Kim Wegener
Statsautoriseret revisor
Ledelse & Økonomi

+45 2425 1200
kiw@seges.dk

SEGES Innovation P/S
Agro Food Park 15, DK 8200 Aarhus N
seges.dk

SEGES Innovation P/S skaber løsninger til fremtidens landbrugs- og fødevarerhverv. Vi udvikler forretningsmuligheder i tæt samarbejde med vores kunder, forskningsinstitutioner og virksomheder over hele verden.

CVR-nr. 42909769

Fra: Betinna Østermark <BetOes@erst.dk>
Sendt: 26. januar 2022 15:06
Emne: Høring over nye bestemmelser til lov om bogføring

Til høringsparterne

Hermed sendes udkast til forslag til lov om bogføring i høring.

Bemærkninger imødeses **senest onsdag den 23. februar 2022.**

Bemærkninger bedes sendt til undertegnede.

Med venlig hilsen

Betinna Østermark

Chefkonsulent

ERHVERVSSTYRELSEN

Regnskab og Revisorregulering

Dahlerups Pakhus

Langelinie Allé 17

2100 København Ø

Telefon: +45 35291000

Direkte: +45 35291797

E-mail: BetOes@erst.dk

www.erhvervsstyrelsen.dk

ERHVERVS MINISTERIET

Erhvervsstyrelsen er ansvarlig for behandlingen af de personoplysninger, vi modtager om dig. Læs mere om formål og lovgrundlag for databehandlingen på erhvervsstyrelsen.dk.

Hvis du sender følsomme oplysninger, opfordrer vi til, at du bruger din digitale postkasse på Virk.

23. februar 2022

Høringssvar fra SMVdanmark ift. forslag om ny bogføringslov

Hermed kommentarer til den foreslåede bogføringslov fra SMVdanmark.

Overordnet set anerkender i SMVdanmark det potentiale, der ligger i en øget digitalisering af bogføringen i Danmark. Det er dog vigtigt, at dette sker på en måde, der både er både retssikkerhedsmæssigt forsvarligt og i en takt, der er realistisk i forhold til implementeringen i virksomhederne.

Lovforslaget indebærer følgende vigtige ændringer:

- Allerede fra 1. januar næste år skal alle virksomheder med en omsætning over 300.000 kr. opbevare alle bilag digitalt
- Indførsel af et markant forhøjet bødeniveau med mulighed for bøder op til 1,5 mio.kr
- Krav om at virksomheder skal benytte et digitalt bogføringssystem
- Krav om at Erhvervsstyrelsen skal godkende bogføringssystemer og føre kontrol med disse
- Erhvervsstyrelsen kan løbende bestemme, hvilke krav bogføringssystemer skal leve op til

Urealistisk ikrafttrædelsestidspunkt

Det skal først bemærkes, at der reelt er meget lang vej til en fuld digitalisering. En meget stor del af særligt de mindre virksomheder er aktuelt ikke fuldt digitaliserede. Lovgivningen indebærer derfor en meget stor forandring af den nuværende praksis. Det er ifølge Danmarks Statistik fortsat kun godt 40 pct. af virksomhederne, der modtager fakturaer, der kan databehandles automatisk. Det er derfor nødvendigt, at et evt. lovkrav om fuld digitalisering af alle bilag varsles i god tid, så virksomhederne i samarbejde med deres eksterne rådgivere (bogholder/revisor) har mulighed for at omstille sig.

De statistiske data flugter med de tilbagemeldinger SMVdanmark har fået fra bogholdere, revisorer og erhvervsdrivende, der kan fortælle, at en fuld digitalisering af bogføringspraksis er en omstilling, der ideelt set skal ske over flere år, hvis ikke forslaget stik mod intentionen skal blive en byrde for virksomhederne samt medføre en bøderegn for dem, der ikke når at blive klar.

På den baggrund virker den foreslåede ikrafttrædelsesdato 1. januar 2023 meget optimistisk. Det skal i denne forbindelse bemærkes, at mange virksomheder er afhængige af netop ekstern bistand ift. håndtering af bogføringspraksis. Corona-krisen har grundet bl.a. dokumentationskrav ift. kompensationspakker medført en meget stor arbejdsbyrde for bogholdere og revisorer. Det er derfor uheldigt at pålægge den danske bogføringsinfrastruktur en ny meget stor omstilling, inden konsekvenserne af coronakrisen har lagt sig.

Det gælder endvidere, at loven medfører meget høje bødesatser, og også derfor er det vigtigt, at virksomhederne har fået en fair mulighed for at omstille bogføringspraksis.

Det er afgørende, at en så omfattende lovgivning ikke hastes igennem. På den baggrund anbefales, at der gennemføres en mere grundig undersøgelse af, hvor stor en omstilling dette vil være for SMV'erne, og hvornår de kan forventes at være nået i mål med denne. Denne undersøgelse må nødvendigvis basere sig på den oplevede praksis ude i virksomhederne blandt virksomhedsejere samt bogholdere/revisorer.

Den mulige ikrafttrædelsesdato kan fastsættes på baggrund af undersøgelserne. Uanset hvad anbefales det, at lovgivningen på det tidligste træder i kraft den 1. januar 2024. Endvidere skal det bemærkes, at store virksomheder har en højere grad af digital praksis. Derfor kan loven evt. træde i kraft i etaper begyndende med virksomheder med over 250 ansatte, der i forvejen er tættest på målet.

For at undgå unødvendigt rigide krav for meget små virksomheder, så foreslås det endvidere, at reglerne omkring at alle bilag opbevares digitalt kun gælder for virksomheder med en omsætning på over 1 mio. kr. Det må her antages, at mindre virksomheder på sigt frivilligt vil overgå til en fuldkommen digital bogføringspraksis, såfremt det viser sig, at være det mest effektive virksomheden.

Det skal endvidere bemærkes, at bogføringspraksis for mange mindre virksomheder i dag foregår relativt uproblematisk og med et begrænset ressourceforbrug. I den sammenhæng er der usikkerhed om det angiveligt besparingspotentiale på 2,9 mia. kr. særligt set i lyset af øgede udgifter til revisor (jf. øgede krav om brug af revisor) øgede udgifter til digitale regnskabsystemer samt til digitalisering af fysiske bilag.

Mulige problematikker ift. GDPR mv

En af lovens tilsyneladende formål er at skabe transparens mellem virksomhedernes bogføring og offentlige myndigheder. En del bilagsmateriale kan indeholde personfølsomme oplysninger. Det gælder særligt i "lønsums-branchen", hvor eksempelvis psykologer kan have patienters navn angivet på fakturaer. Det er derfor afgørende, at loven indeholder klare begrænsninger ift. hvem der fra offentlige myndigheder kan tilgå virksomhedernes digitale fakturaer og i hvilke situationer. Det er umiddelbart ikke præcist afgrænset i nærværende lovudkast.

Der henvises særligt til formuleringen af §17, stk. 2: *"Erhvervsministeren kan fastsætte regler om opbevaring af registreringer og bilag, der modtages gennem anvendelse af den fællesoffentlige digitale infrastruktur for udveksling af e-dokumenter, efter regler fastsat med hjemmel i stk. 1, samt om med hvilket formål, hvordan og hvor længe oplysninger i sådant regnskabsmateriale må anvendes af offentlige myndigheder, jf. § 19"*.

Udfordringer ift. fordyrelse af digitale bogføringssystemer

Der er i dag et velfungerende marked for digitale bogføringssystemer, hvor virksomheder og rådgivere frit kan vælge produkter. I og med at bogføringssystemer fremover skal registreres og kontrolleres i Erhvervsstyrelsen må det formodes, at udvalget af bogføringssystemer mindskes væsentligt. Det vil givetvis betyde, at der efter lovens ikrafttrædelse kun vil være få registrerede udbydere på markedet.

Det fremstår umiddelbart ikke hensigtsmæssigt, at man vil gribe ind i noget, der fungerer fint i dag, herunder, at man i denne sammenhæng vil ansætte flere administrative medarbejdere i det offentlige til at forestå en kontrolopgave.

Herudover er det problematisk, at Erhvervsstyrelsen løbende kan ændre kravene til de digitale bogføringssystemer. Det medfører en stor risiko for at bestemme udbydere kan få held til at begrænse konkurrencen på markedet ved, at der stilles krav som kun få udbydere kan leve op til.

Med loven fastsættes med andre ord nogle centrale krav, der skal gælde for de bogføringssystemer, som alle virksomheder skal anvende. En alternativ mulighed er her, at der i loven alene fastsættes få overordnede krav, men at det som i dag er op til virksomhederne at vælge det produkt, med de funktionaliteter, der passer til den enkelte virksomheds situation.

Det er endvidere problematisk, at det overlades til Erhvervsministeren at bestemme, hvornår krav om registrering og anvendelse af digitale bogføringssystemer træder i kraft.

På den baggrund anbefales det, at der inden lovgivningens vedtagelse indhentes erfaring fra andre europæiske lande ift., om man andre steder har lagt op til samme meget centraliserede krav til bogføringssystemer. Endvidere foreslås, at lovens vedtagelse afventer en afklaring af problemstillinger ift. GDPR/databeskyttelse.

Venlig hilsen

Kasper Munk Rasmussen

Chefkonsulent

T +45 33 93 20 00

M +45 61 96 39 80

SMVdanmark

Islands Brygge 26 | 2300 Kbh. S | SMVdanmark.dk | T +45 33 93 20 00 |

Læs [SMVdanmarks Privatlivspolitik](#)

Bemærkninger til Forslag til Lov om bogføring

Visma e-conomic A/S og Visma Dinero ApS fremsender hermed deres samlede bemærkninger til Forslag til Lov om bogføring.

Bestemmelserne §§ 13, 16 og 20 har været i fokus ved Visma e-conomic A/S og Visma Dinero ApS gennemgang af lovforslaget og udfærdigelsen af bemærkninger hertil, idet Betinna Østermarks via telefonsamtale den 28. januar 2022 specificerede, at disse bestemmelser var af størst relevans.

Nedenfor er bestemmelserne indsat, hvortil Visma e-conomic A/S og Visma Dinero ApS har specifikke bemærkninger. Konkret er der i de relevante bestemmelser markeret med gult og indsat (*tal*), som henviser til afsnittet "Bemærkninger til lovteksten", hvor selve bemærkningerne forefindes.

Gennemgående er vi positivt stemte vedrørende lovforslaget. Både Visma e-conomic A/S og Visma Dinero ApS er store fortalere for optimering og digitalisering af virksomhedernes bogføringssystemer. Vi er således enige med lovforslagets intentioner, men ønsker agtpågivenhed vedrørende implementeringen af lovforslaget, således at brugerne af bogføringssystemerne ikke udsættes for en unødigt byrde.

Lovteksten

§ 13. Et digitalt bogføringssystem, der anvendes eller udbydes til bogføring efter denne lov, skal opfylde følgende krav:

- 1) Understøtte opfyldelsen af nærmere angivne krav i denne lov, herunder en løbende registrering af virksomhedens (1)transaktioner med angivelse af bilag for hver registrering efter § 7, stk. 1 og 2, og en betryggende opbevaring af registreringer og bilag i fem år efter § 10, stk. 1, for virksomheder på en server hos en tredjepart, herunder myndigheders mulighed for adgang til opbevarede registreringer og bilag.

2) Opfylde nærmere angivne standarder for it-sikkerhed, herunder opfylder relevante ISO-standarder om it-sikkerhed, understøtter (2)sikker log ind og (3)bruger- og adgangsstyring samt automatisk sikkerhedskopiering af registreringer og bilag.

(4) 3) Understøtte automatisering af administrative processer, herunder (5)kontering i overensstemmelse med en offentlig standardkontoplan samt (6)automatisk fremsendelse og modtagelse af e-fakturaer.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen fastsætter, efter høring af told- og skatteforvaltningen, nærmere regler om kravene til digitale bogføringssystemer efter stk. 1, herunder særlige regler for nærmere angivne virksomheder eller brancher.

(...)

§ 15. Virksomheder, der er bogføringspligtige efter § 1, stk. 1, og som efter årsregnskabslovens § 3, stk. 1 har pligt til at udarbejde en årsrapport, eller hvor nettoomsætningen i to på hinanden følgende indkomstår overstiger (7)300.000 kr., skal:

- 1) registrere virksomhedens transaktioner efter § 7, stk. 1, 1. pkt., digitalt
- 2) opbevare registreringer efter § 4, nr. 1, og bilag efter § 4, nr. 3, digitalt, og
- 3) sikre, at der løbende tages en digital sikkerhedskopi af registreringer og bilag, og at den digitale sikkerhedskopi opbevares på betryggende vis.

Bemærkninger til lovteksten

- (1) § 7, stk. 1 og 2 fastlægger, at “*alle transaktioner*” skal registreres “*nøjagtigt*”, samt henvise til dertilhørende bilag. Vi vurderer, at lovforslagets bestemmelse kan foranledige tvivl, hvorvidt det nuværende krav til bilag udvides af lovforslaget, eller lovforslaget blot er en videreførelse af gældende lovgivning. Vi anskuer begrebet “*transaktion*”, som defineret i § 3, stk. 1, nr. 1, kan omfatte transaktioner, som i dag ikke påkræver bilag (f.eks. periodisering, hensættelser, afskrivninger). I tilfælde heraf, vil det foranledige en stor byrde på brugerne af bogføringssystemerne, idet de skal

allokere flere ressourcer hertil. “*Transaktioner*” ønskes derfor specificeret og indsnævret.

Såfremt vi som digitalt bogføringssystem skal opfylde kravet om “*betryggende opbevaring af registreringer og bilag i fem år*”, kan der opstå en udfordring i tilfælde, hvor virksomheder opbevarer en delmængde af bilag i et tredjepartssystem, og det er uklart, hvem der bærer ansvaret for opbevaringen. Vi foreslår derfor, at bestemmelsen specificeres, så det er klart, at samtlige bilag skal opbevares i bogføringssystemet, medmindre virksomheden vælger at bære det fulde ansvar specificeret i §13 for opfyldelsen af lovttekstens krav, jf. ordlyden i § 14, stk. 2, litra b.

Yderligere i bemærkningerne til § 13, stk. 1, nr. 1 (s. 126) fremgår følgende: “*Systemet skal indeholde en funktion, som gør det muligt at afstemme virksomhedens bogføring med virksomhedens bankkonti. Kravet vil blive formuleret på en fleksibel måde, der gør det enkelt at foretage bankafstemning*”. Det bør konkretiseres i lovforslaget eller dennes bemærkninger, hvilke funktioner der ansues at være tilstrækkelige og herved efterleve lovforslagets krav om bankafstemning. I forlængelse heraf ønskes det specificeret, hvorvidt bankafstemningen skal understøtte afstemninger af bankkonti i forskellige valuta.

(2) Vi støtter op om, at lovforslaget konkretiserer et fokus på bogføringssystemernes IT-sikkerhed. Gennemgående anskuer vi, at det både er i brugernes og erhvervslivets interesse, at bogføringssystemerne påkræves et højt sikkerhedsniveau. Det foreslås at supplere med krav omkring behandling af personoplysninger gennem eksempelvis et krav om ISAE3000-certificering. Dog savner vi, at “*sikker log ind*” bliver specificeret og indsnævret i lovforslaget. Det nuværende begreb vurderes at give anledning til en bred fortolkning, og samtidig kan skabe tvivl angående hvilke tiltag og systemer, som vil blive anset for tilstrækkelige og herved efterleve lovforslagets krav om “*sikker log ind*”. Af eksempler på passende tiltag og systemer anskuer vi følgende, men ikke begrænset hertil:

- (a) SHA512.
- (b) Bloker blacklisted kodeord, således disse ikke kan oprettes og anvendes.
- (c) 2 factor authentication.
- (d) Geo aware sign-in.

- (e) Logning.
- (f) I tilfælde af gentagne fejl forsøg på login:
 - (i) Midlertidig blokering af login.
 - (ii) Email underretning.
 - (iii) re-Captcha.

(3) I tråd med bemærkning (2) anser vi det positivt, at lovforslaget påkræver bogføringssystemerne skal understøtte "*bruger- og adgangsstyring*". Vi påpeger, at "*bruger- og adgangsstyring*" kan for brugerne være en adgangsbarriere for anvendelsen af bogføringssystemet, idet unødigt omfattende "*bruger- og adgangsstyring*" vil komplicere brugerens daglige anvendelse af systemet. Begrebet i lovforslaget vurderes at give anledning til en bred fortolkning, og samtidig kan skabe tvivl angående hvilke tiltag og systemer, som vil blive anset for tilstrækkelige og herved efterleve lovforslagets krav om "*bruger- og adgangsstyring*". Af denne årsag ønskes "*bruger- og adgangsstyring*" specificeret og indsnævret.

(4) § 13, stk. 1. nr. 3 vurderes i sin helhed at være ukonkret og foranledige uklarhed om bestemmelsens reele formål. Efter vores vurdering kan bestemmelsen opdeles i 3 selvstændige bestemmelser, som hver afdækker deres respektive område: automatisering af administrative processer, kontering i overensstemmelse med en offentlig standardkontoplan og automatisk fremsendelse og modtagelse af e-fakturaer.

(5) Vi forudsætter kravet om automatisk "*kontering i overensstemmelse med en offentlig standardkontoplan*" vil foranledige en stor byrde for brugerne af bogføringssystemet, navnlig grundet brugerne direkte eller indirekte skal mappe deres kontooversigter. Etableret revisionshuse og bogholderi virksomheder anvender i dag deres egne brugerdefinerede kontoplaner, hvorfor deres omstilling til kravet vurderes at være yderst omfattende. Ligeledes vil det være en stor byrde for mindre virksomheder, idet kravet vil forudsætte mange ressourcer allokeres til direkte eller indirekte mapning af deres nuværende kontooversigter. Omvendt vurderer vi ikke, at kravet vil foranledige en større byrde for udbyderne af bogføringssystemer, fordi den tekniske implementering af en offentlig standardkontoplan i bogføringssystemet påtænkes at være overkommelig. Vi vil derfor konkret foreslå, at kravet gradvist introduceres, og dette bliver gjort i samarbejde med relevante brancheorganisationer, såsom

eksempelvis FSR. En gradvis implementering kan for eksempel også være en overgangsperiode, hvor kravet først vil blive pålagt nyetablerede virksomheder. Herefter kan kravet løbende blive udvidet til øvrige virksomheder på markedet.

(6) Vi særdeles positivt stemte vedørende dette forslag, da vi mener det er et nødvendigt skridt for at øge adoptionen i markedet efter 17 års lovkrav om elektronisk fakturering til det offentlige, men med stadig stærkt begrænset adoption mellem virksomheder. Det er dog væsentligt, at det specificeres, hvilke standarder og dokumenttyper, som forventes understøttet i bogføringssystemet, således det kan implementeres rettidigt i de respektive systemer. I forlængelse heraf ønskes begrebet "*automatisk*" nærmere specificeret, fordi begrebet i den nuværende kontekst kan give anledning til en bred fortolkning.

(7) Det er vores vurdering, at særligt de mindste virksomheder vil opleve en relativt større byrde i opfyldelsen af de stillede krav, hvorfor det kan overvejes at hæve grænsen for nettoomsætningen ved ikrafttrædelsen af lovgivningen, som derefter gradvis nedsættes den i en indfasningsperiode. Vi vurderer, at en sådan implementeringsmekanisme vil tilsikre de mindste virksomheder bedre forudsætninger for at omstille sig til lovforslaget. Alternativt kan grænsen for nettoomsætning permanent forhøjes, hvorved mindre virksomheder friholdes af kravet om brug af digitalt bogføringssystem. Dette vil forudsætte, at lovslagets § 14 ligeledes bliver modificeret. Vi er bevidste omkring § 15 er en overgangsbestemmelse, som løbende vil blive ophævet i takt med § 14 implementeres for de forskellige regnskabsklasser efter regnskabsloven, jf. § 31, stk. 5.